

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19 – ZDZ, 200/20, 172/21, 105/22 – ZZNŠPP in 141/22) se v 4. členu osmi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(8) Minister s posamičnimi usmeritvami iz petega odstavka tega člena ne sme posegati v pristojnosti državnega tožilca v predkazenskem postopku.«.

2. člen

V 8. členu se za tretjim odstavkom doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Zaradi presoje zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista lahko enota za usmerjanje in nadzor od policije zahteva poročilo o poteku posameznega postopka in dokumentacijo. Uradniki enote za usmerjanje in nadzor lahko vstopijo v prostore, ki jih policija uporablja pri svojem delu, vpogledajo v evidence policije in dokumentacijo ter opravijo pogovor s policisti, drugimi uslužbenci policije ali posamezniki. Po proučitvi zadeve enota za usmerjanje in nadzor pripravi mnenje, ki lahko vsebuje tudi predloge za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.«.

3. člen

V 15. členu se za prvim odstavkom doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Državni zbor Republike Slovenije na predlog vlade sprejme resolucijo o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete, v kateri se določijo cilji in programi za izvajanje politike preprečevanja in zatiranja kriminalitete.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

4. člen

V 18. členu se v prvem odstavku za 16. točko doda nova, 17. točka, ki se glasi:

»17. izvaja helikoptersko nujno medicinsko pomoč, medbolnišnične helikopterske prevoze ter helikopterske prevoze otrok v inkubatorjih z zrakoplovi policije;«.

Dosedanja 17. točka postane 18. točka.

5. člen

19. člen se spremeni tako, da se glasi:

»19. člen

(nacionalni forenzični laboratorij)

(1) Nacionalni forenzični laboratorij je specializirana notranja organizacijska enota generalne policijske uprave, ki zagotavlja strokovno, neodvisno in nepristransko opravljanje forenzičnih preiskav ter podajanje poročil o preiskavah in izvedenskih mnenj s področja forenzičnih znanosti.

(2) Nacionalni forenzični laboratorij izvaja forenzična raziskovanja in opravlja forenzične preiskave ter podaja poročila o preiskavah in izvedenska mnenja za potrebe policije, državnega tožilstva, sodišč in drugih državnih organov.

(3) Nacionalni forenzični laboratorij opravlja naloge avtonomno in nepristransko ter v skladu s strokovnimi standardi in vodili.

(4) Forenzični strokovnjaki, ki so zaposleni v laboratoriju, so pri opravljanju svoje dejavnosti neodvisni in nepristranski.«.

6. člen

20. člen se spremeni tako, da se glasi:

»20. člen (enotna kontaktna točka)

V generalni policijski upravi je organizirana enota, ki opravlja naloge enotne kontaktne točke za izmenjavo podatkov in informacij s tujimi organi in mednarodnimi organizacijami za potrebe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj. Pri tem sodeluje s pristojnimi organi Republike Slovenije za področja carinskih in davčnih zadev, preprečevanja pranja denarja in odvzema premoženjske koristi.«.

7. člen

V 25. členu se v prvem odstavku za 14. točko doda nova, 15. točka, ki se glasi:

»15. vodi postopke javnega naročanja za investicijska vzdrževanja objektov policijske uprave in nabavo materialno tehničnih sredstev skladno s finančnim načrtom policije ter postopke javnega naročanja za nabavo blaga in storitev na področju materialnih stroškov, pri čemer je samostojna v smislu prevzemanja pravic in obveznosti;«.

Dosedanje 15. do 17. točka postanejo 16. do 18. točka.

V sedmem odstavku se beseda »načelnik« nadomesti z besedo »komandir«.

8. člen

V 27. členu v četrtem in šestem odstavku, v 28. členu in v 34. členu v tretjem ter četrtem odstavku se na vseh mestih beseda »načelnik« v vseh sklonih nadomesti z besedo »komandir« v ustreznem sklonu.

V 28. členu se v prvem odstavku beseda »načelnica« nadomesti z besedo »komandirka«.

9. člen

Za 30. členom se doda nov, 30.a člen, ki se glasi:

»30.a člen (službene živali)

(1) Za potrebe policije ministrstvo upravlja s službenimi živalmi.

(2) Naloge ministrstva in policije v zvezi s službenimi živalmi, pogoje, merila ter načine pridobivanja službenih živali v policiji, razpolaganje in upravljanje s službenimi živalmi, njihovo oskrbo in namestitvev, usposabljanje za delo s službenimi živalmi, šolanje službenih živali, zdravstveno varstvo službenih živali ter postopanje v primeru usmrčitve, pogina in odpisa službene živali predpiše minister.«.

10. člen

V 31.a členu se v četrtem odstavku v 1. točki tretja alineja spremeni tako, da se glasi:

» – enotna matična številka občana (EMŠO), za tujega državljana, ki mu ni dodeljen EMŠO, pa številka, vrsta in država izdajateljica osebne dokumenta,«.

V petem odstavku se 4. točka spremeni tako, da se glasi:

»4. v evidenci dopolnilnega dela in dejavnosti: podatki o vrsti dopolnilnega dela ali dejavnosti, ki jo opravlja uslužbenec policije, podatki o pravnem aktu, na podlagi katerega uslužbenec policije opravlja dopolnilno delo ali dejavnost, podatki o postopku odločanja in izdaji soglasja za opravljanje dopolnilnega dela ali dejavnosti;«.

Deseti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(10) Podatki iz 3., 4., 5. in 6. točke petega odstavka tega člena se zbirajo zaradi zagotavljanja notranje varnosti v policiji, posebej zmanjšanja tveganj za krnitev integritete uslužbencev policije in policijskih enot. Obdelujejo se na podlagi obvestil uslužbencev policije takrat, ko se sami znajdejo v položajih nasprotij interesov, nameravajo opravljati dopolnilno delo oziroma pridobitno dejavnost, sprejmejo darilo ali udeležijo nejavnega stika v skladu s predpisi, ki urejajo sistem javnih uslužbencev, ter predpisi, ki urejajo integriteto in preprečevanje korupcije.«.

11. člen

V 32.a členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Policija izvede varnostno preverjanje ponudnika, ki je naročniku (ministrstvo ali policija) oddal ponudbo po predpisih, ki urejajo javno naročanje (v nadaljnjem besedilu: ponudnik), za izvajanje storitev, gradenj ali dobavo blaga za ministrstvo ali policijo, ali izvajanje storitev ali dobavo blaga v prostorih ministrstva ali policije (v nadaljnjem besedilu: dela za policijo) z namenom zagotavljanja varnosti podatkov, uslužbencev, prostorov, objektov ali okolišev ministrstva ali policije, kadar te varnosti ni mogoče zagotoviti z ukrepi iz načrta varovanja objektov, hišnega reda objektov ali drugimi varnostnimi ukrepi.«.

V drugem odstavku za besedilo »izvajanje del za« doda besedilo »ministrstvo ali« in za besedo »okolišev« besedilo »ministrstva ali«.

V tretjem odstavku se v prvi alineji za besedo »podatkov« doda besedilo »ministrstva ali« in v drugi alineji za besedo »okolišev« doda besedilo »ministrstva ali«.

V četrtem odstavku se v tretjem stavku za besedilo »del za« doda besedilo »ministrstvo ali« in v zadnjem stavku za besedilo »del za« doda besedilo »ministrstvo ali«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Ministrstvo in policija določita seznam del za policijo, ki zaradi načina in narave izvajanja lahko vplivajo na varnost podatkov, uslužbencev, prostorov, objektov ali okolišev ministrstva ali policije ter varnost oborožitve, sredstev in opreme.«.

12. člen

V 33. členu se v četrtem odstavku črta besedilo »partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti,«.

13. člen

37. člen se spremeni tako, da se glasi:

»37. člen (sodelovanje z veteranskimi organizacijami)

(1) Policija sodeluje z veteranskimi organizacijami, katerih dejavnost je pomembna za ohranjanje zgodovinskega spomina delovanja policije, izpopolnjevanje in usposabljanje policistov ter promocijo poklica policista.

(2) V okviru možnosti sodelovanja se lahko ne glede na določbe zakona, ki ureja stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti, omogoči tudi brezplačna uporaba nepremičnega in premičnega premoženja Republike Slovenije, s katerim upravlja ministrstvo, če ga policija začasno ne potrebuje in če z njegovo uporabo ni ovirano delovanje ter opravljanje nalog policije.

(3) Možnosti in načine sodelovanja policije z organizacijami iz prvega odstavka tega člena se opredeli s pogodbo za obdobje petih let z možnostjo podaljšanja, ki jo sklene generalni direktor policije. Pogodba ne more omogočati, da bi člani organizacij iz prvega odstavka tega člena, ki so javni uslužbencu, naloge za organizacijo opravljali v okviru delovnega časa.

(4) Generalni direktor policije s posamezno organizacijo, s katero je sklenjena pogodba po prejšnjem odstavku, sklene letni načrt sodelovanja, v katerem se opredelijo načini sodelovanja policije s posamezno organizacijo.«.

14. člen

V 43. členu se za četrtem odstavkom doda nov, peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Ne glede na določbe zakona, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije, listo članov komisij za preverjanje in potrjevanje poklicne kvalifikacije policist na pobudo generalnega direktorja policije predlaga minister.«.

Dosedanji peti do dvanajsti odstavek postanejo šesti do trinajsti odstavek.

15. člen

Za 43. členom se doda nov 43.a člen, ki se glasi:

» 43.a člen (vodstvena delovna mesta v policiji)

Vodstvena delovna mesta v policiji so delovna mesta vodij policijske enote, namestnikov vodij policijske enote in pomočnikov vodij policijske enote.«.

16. člen

V 45. členu se četrti odstavek črta.

17. člen

V 47. členu se v tretjem odstavku 2. in 3. točka spremenita tako, da se glasita:

- »2. da ima najmanj deset let delovnih izkušenj na področju v policiji;
- 3. da ima najmanj sedem let delovnih izkušenj na vodstvenih delovnih mestih.«.

Doda se 4. točka, ki se glasi:

- »4. da je bil zadnje leto pred prijavo na javni natečaj za generalnega direktorja policije zaposlen v policiji.«.

18. člen

V 48. členu se v tretjem odstavku 2. in 3. točka spremenita tako, da se glasita:

- »2. da ima najmanj osem let delovnih izkušenj v policiji;
- 3. najmanj pet let delovnih izkušenj na vodstvenih delovnih mestih.«.

Doda se 4. točka, ki se glasi:

- »4. da je bil zadnje leto pred nastopom funkcije namestnika generalnega direktorja zaposlen v policiji.«.

19. člen

V 51. členu se v drugem odstavku pred piko na koncu stavka doda besedilo »in osebe, ki bodo opravljale začasna ter občasna dela v policiji«.

V četrtem odstavku se pred piko na koncu stavka doda besedilo »in posameznika, ki bo navedene naloge opravljal začasno ter občasno«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(6) Varnostno preverjanje osebe se izvaja z njeno pisno privolitvijo. Za osebo, ki ne privoli v varnostno preverjanje, se šteje, da ne izpolnjuje pogojev za sklenitev delovnega razmerja za opravljanje nalog v policiji, za opravljanje začasnega in občasnega dela v policiji, za opravljanje del za ministrstvo ali policijo ali za opravljanje del v prostorih ministrstva ali policije, skladno s pogodbo, sklenjeno po predpisih o javnem naročanju, ali zakonu, ki ureja obligacijska razmerja, ali za premestitev ali napotitev v mednarodno civilno misijo ali mednarodno organizacijo ali napotitev v tujino, kjer bo opravljala policijske naloge, se izobraževala ali usposabljala brez prekinitve najmanj 25 dni, ali na določeno delovno mesto oziroma za sklenitev pogodbe o prostovoljni službi v pomožni policiji ali sklenitev pogodbe o izobraževanju, izpopolnjevanju ali usposabljanju po programih policije ali za sklenitev delovnega razmerja v ministrstvu za opravljanje strokovnih nalog upravljanja kadrovskih, finančno-računovodskih in logistično-podpornih virov za policijo, ravnanja s stvarnim premoženjem policije, upravljanja dokumentarnega gradiva policije in izvajanja posamičnih strokovnih nalog na področju drugih splošnih zadev policije ali za začasno in občasno opravljanje navedenih nalog v ministrstvu. Če predstavnik ponudnika ali stranke iz petega odstavka 32.a člena tega zakona ne privoli v varnostno preverjanje, se šteje, da ponudnik ali stranka ne izpolnjuje pogojev za oddajo naročila in ga naročnik (ministrstvo ali policija) izključi iz postopka oddaje javnega naročila oziroma s stranko ne sklene pogodbe za opravljanje del.«.

20. člen

V 52. členu v drugem odstavku se besedilo », ki jo določi policija« nadomesti z besedilom »oziroma k zasebnemu zdravniku, ki ju je za opravljanje teh pregledov pooblastil minister, pristojen za zdravje, v skladu z zakonom, ki ureja tajne podatke.«.

V tretjem odstavku se v druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– opravljala dela za ministrstvo ali policijo ali opravljala dela v prostorih ministrstva ali policije skladno s pogodbo, sklenjeno po predpisih o javnem naročanju ali po zakonu, ki ureja obligacijska razmerja.«.

21. člen

V 56. členu se v prvem odstavku črta besedilo », povezanega z uporabo policijskih pooblastil«.

22. člen

V 61. členu se v prvem odstavku tretja alineja črta. Dosedanje četrta, peta in šesta alineja postanejo tretja, četrta in peta alineja.

V drugem odstavku se besedilo »ali če ugotovi, da je član politične stranke« nadomesti z besedilom »če ugotovi, da je član politične stranke, če tretjič ne opravi preizkusa iz 57. člena tega zakona, če se iz neupravičenih razlogov ne udeleži obdobjnega preverjanja znanja iz 97.a člena, ali če dvakrat ne opravi obdobjnega preverjanja znanja iz 97.a člena tega zakona«.

Tretji in četrti odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(3) Zoper odločbo iz prvega in drugega odstavka tega člena je dopustna pritožba v osmih dneh. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe. O pritožbi odloči minister v roku osmih delovnih dni.

(4) Policista iz prvega in drugega odstavka tega člena generalni direktor policije premesti na drugo delovno mesto, za katero se zahteva najmanj ista raven izobrazbe kot na prejšnjem delovnem mestu, oziroma na delovno mesto, za katerega izpolnjuje pogoj glede zahtevane izobrazbe. Če policist ponujeno delovno mesto iz prejšnjega stavka odkloni, ali če mu takega delovnega mesta v policiji ali drugem državnem organu ni mogoče zagotoviti, mu po preteku odpovednega roka preneha delovno razmerje.«.

23. člen

V 62. členu se v prvem odstavku prvi stavek spremeni tako, da se glasi: »Policistu, ki je zaradi težav z duševnim zdravjem začasno nezmožen izvajati policijska pooblastila, lahko generalni direktor policije na podlagi ocene zdravstvene komisije policije z odločbo začasno omeji izvajanje policijskih pooblastil tako, da se mu odvzame službeno orožje ali se mu odvzame službeno orožje in službena izkaznica, lahko pa tudi prepreči dostop do evidenc in neposrednemu vodji policista odredi, da policistu v tem času odreja delo, primerno njegovemu zdravstvenemu stanju.«.

24. člen

V 65. členu se v drugem odstavku pred piko na koncu stavka doda besedilo », pomožnim policistom in upokojenim uslužbencem policije«.

25. člen

V 69. členu se na koncu prvega odstavka doda besedilo, ki se glasi: »Če je policist zaradi varovanja določenih oseb premeščen na delovno mesto policista, ima zaradi opravljanja navedenih nalog vsa

policijska pooblastila, kot jih imajo policisti na podlagi zakona, ki določa naloge in pooblastila policije in drugih predpisov.«.

26. člen

V 71. členu se v prvem odstavku v prvem stavku za besedo »biti« doda besedilo »policist ali drug«. V drugem stavku se za besedo »dosegljivost« doda besedilo »policista ali drugega«.

V drugem odstavku se beseda »Uslužbenec« nadomesti z besedilom »Policist ali drug uslužbenec«.

V tretjem odstavku se za besedo »delo« doda beseda »doma«.

Za tretjim odstavkom se dodata nova, četrta in peta odstavka, ki se glasita:

»(4) Ne glede na določbe zakonov in drugih predpisov, ki urejajo pripravljenost za delo na določenem kraju, se pripravljenost za delo na določenem kraju, ne šteje v delovni čas, če je policistu odrejena zaradi:

- izvajanja nalog varovanja določenih oseb, ki jih v skladu s predpisi varuje policija,
- izvajanja nalog policije v zvezi s prikritimi preiskovalnimi ukrepi, na podlagi zakona, ki ureja kazenski postopek,
- izvajanja nalog policije v zvezi z zaščito prič, na podlagi zakona, ki ureja zaščito prič,
- nemotene izvedbe osnovnega usposabljanja policistov za delo v Specialni enoti,
- nemotene izvedbe osnovnega usposabljanja policistov za varovanje določenih oseb,
- nemotene izvedbe osnovnega usposabljanja policistov za delo v mednarodnih civilnih misijah.

(5) Pripravljenost iz prejšnjega odstavka se lahko odredi le, če nalog ni mogoče izvesti z drugačno organizacijo in delitvijo dela, drugačno razporeditvijo delovnega časa ali s povečanjem števila policistov, ki izvajajo te naloge.«.

Dosedanji četrta do šesta odstavka postanejo šesta do osmi odstavka.

V novem sedmem odstavku se za besedo »kraju« doda besedilo »v primerih iz četrtega odstavka tega člena«.

27. člen

Za 73. členom se doda nov, 73.a člen, ki se glasi:

»73.a člen

(omejitve dnevnega počitka in delo preko polnega delovnega časa)

(1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, o časovnih omejitvah dnevnega počitka, se lahko policistu, ki izvaja naloge, zaradi zagotavljanja varnosti varovanih oseb, in policistu, ki uporablja prirejeno identiteto v skladu z določbami zakona, ki ureja naloge in pooblastila policije, zakona, ki ureja kazenski postopek in zakona, ki ureja zaščito prič, zaradi zagotavljanja njihove varnosti ali varne izvedbe prikritih preiskovalnih ukrepov, dnevni počitek zagotovi v tekočem tednu v povprečju tedenskega počitka.

(2) Povprečen delovni čas iz prejšnjega odstavka, vključno z delom preko polnega delovnega časa, ne sme presegati 48 ur v sedemdnevem obdobju, izračunanem kot povprečje v posameznem referenčnem obdobju.

(3) Policistu je treba takoj po prenehanju razlogov zagotoviti sorazmerno daljši počitek skladno s splošnimi predpisi z dodelitvijo ustreznega nadomestnega počitka, ki traja toliko zaporednih ur, kolikor je bil počitek skrajšan, in ki ga mora policist koristiti, preden nastopi naslednje obdobje dela.

(4) Ne glede na določbe zakonov in drugih predpisov, ki urejajo omejitve glede dela preko polnega delovnega časa, za policiste, ki v pretežnem delu delovnega časa izvajajo naloge iz prvega odstavka tega člena, delo preko polnega delovnega časa ne sme presegati v povprečju osem ur tedensko.

(5) Časovna omejitev tedenskega delovnega časa preko polnega delovnega časa se upošteva kot povprečna omejitev v določenem časovnem obdobju, ki ne sme biti daljše od štirih mesecev, pri čemer se pri izračunu povprečja ne upoštevata letni dopust in odsotnost z dela zaradi bolezni.

(6) V primeru pisnega soglasja policista lahko delo preko polnega delovnega časa presega omejitve iz tega člena. Policista, ki s tem ne soglaša, delodajalec ne sme oškodovati. Iz soglasja mora biti razvidno tedensko število ur dela preko polnega delovnega časa, s katerim še soglaša policist, ter rok veljavnosti soglasja.

(7) Delodajalec vodi evidenco o izvajanju dela preko polnega delovnega časa policistov, ki so podali soglasje po prejšnjem odstavku. Evidenco mora na podlagi zahteve predložiti pristojnim nadzornim organom in reprezentativnim sindikatom.«.

28. člen

V 80. členu se na koncu prvega odstavka doda besedilo, ki se glasi: »Predhodno soglasje iz prejšnjega stavka ni potrebno, če se ne zmanjšuje število delovnih mest, kjer je v skladu z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev, potrebno znanje jezika narodnih skupnosti, ali nivo znanja jezika narodnih skupnosti.«.

29. člen

V 85. členu se v prvem odstavku za besedilom »nevarnega dela« dodata vejica in besedilo »ali v času napotitve v tujino na območje ali lokacijo, za katero je s sklepom o določitvi ocene stopnje nevarnosti sekretariata Sveta za nacionalno varnost določena stopnja nevarnosti«.

30. člen

V 86. členu se v prvem odstavku za besedilom »nevarnega dela,« dodata vejica in besedilo »ali v času napotitve v tujino na območje ali lokacijo, za katero je s sklepom o določitvi ocene stopnje nevarnosti sekretariata Sveta za nacionalno varnost določen stopnja nevarnosti«. V osmi alineji prvega odstavka se črta besedilo »partnerja partnerske zveze,«.

31. člen

V 88. členu se na koncu prvega odstavka pred piko dodata vejica in besedilo «samske sobe in ležišča v samskih sobah».

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Minister z internim aktom določi merila in kriterije ter postopke za dodeljevanje službenih stanovanj, samskih sob in ležišč v samskih sobah uslužbencem policije ter način uporabe samskih sob in ležišč v samskih sobah. Minister z internim aktom iz prejšnjega stavka določi tudi merila, kriterije ter postopke za dodelitev službenih stanovanj, samskih sob in ležišč v samskih sobah drugim osebam v primeru prostih kapacitet.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Ministrstvo zagotavlja počitniške zmogljivosti, ki se prednostno uporabljajo za izvajanje programov rehabilitacije uslužbencev policije v primerih iz 65. člena tega zakona, za izpopolnjevanje in usposabljanje uslužbencev policije in ministrstva ter za počitniško nastanitev uslužbencev policije,

ministrstva in v primeru prostih kapacitet, upokojenih uslužbencev policije. Merila, kriterije ter postopke za dodelitev počitniških nastanitev določi minister z internim aktom.«.

32. člen

V 88.a členu se doda nov četrti odstavek:

»(4) Če bi bilo zaradi podeljevanja orožja po tem členu oteženo dodeljevanje orožja v osebno zadolžitev policistom, minister na predlog generalnega direktorja policije izda sklep, da se službenega orožja v osebni zadolžitvi po tem členu v obdobju, ki ga določi v sklepu, ne podeljuje.«.

33. člen

V 90. členu se za tretjim odstavkom dodata nova, četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) O nameravani podelitvi strelnega orožja iz prejšnjega odstavka se izda potrdilo, ki vsebuje podatke, potrebne za izdajo orožne listine. Strelno orožje prejemnik priznanja prejme v posest po izdaji orožne listine.

(5) Prejemnik orožja mora v enem letu po izdaji potrdila iz prejšnjega odstavka pridobiti orožno listino v skladu s predpisi o orožju in prevzeti podeljeno orožje, sicer izgubi pravico do podelitve strelnega orožja.«.

Dosedanji četrti in peti odstavek postaneta šesti in sedmi odstavek.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane osmi odstavek, se beseda »četrtga« nadomesti z besedo »šestega«.

34. člen

Za 96. členom se doda nov, 96.a člen, ki se glasi:

»96.a člen (štipendisti za delo v policiji)

(1) Ministrstvo lahko razpiše in podeli štipendije za delo v policiji.

(2) Štipendist ali štipendistka (v nadaljnjem besedilu: štipendist) po končanem šolanju sklene pogodbo o zaposlitvi v policiji za nedoločen čas ali za določen čas, vendar ne krajši kot je čas štipendiranja.

(3) Štipendist, ki po končanem šolanju sklene pogodbo o zaposlitvi v policiji, ima v času pripravništva pravico do plače v višini 90 % osnovne plače za delovno mesto oziroma vrsto dela, za katerega je sklenil pogodbo o zaposlitvi kot pripravnik in do drugih osebnih prejemkov.

(4) Štipendist, ki po svoji volji pogodbo o zaposlitvi v policiji odpove pred iztekom roka, določenega v pogodbi, mora vrniti sorazmerni del prejemkov, prejetih med šolanjem ter druge stroške šolanja. Štipendist, ki pogodbe o zaposlitvi ne sklene, mora vrniti celoten znesek prejemkov, prejetih med šolanjem ter druge stroške šolanja, ki jih je pokrilo ministrstvo.

(5) Minister natančneje določi pogoje, merila in postopek za podeljevanje štipendij ministrstva za delo v policiji, višino štipendij in dodatkov ter pravice in obveznosti ministrstva ter štipendistov.

35. člen

Za 97. členom se za doda nov, 97.a člen, ki se glasi:

»97.a člen

(obdobno preverjanje strokovnega znanja)

(1) Policisti, ki imajo pravico izvajati policijska pooblastila, so se dolžni udeležiti obdobjnega preverjanja strokovnega znanja, ki zajema preizkus strokovne in psihofizične usposobljenost, vsaka tri leta od opravljenega izpita iz policijskih pooblastil iz 58. člena tega zakona oziroma vsaka tri leta od sklenitve delovnega razmerja policista, kadar gre za osebo, ki ji po četrtem odstavku 58. člena tega zakona ni potrebno opraviti izpita iz policijskih pooblastil oziroma za policista, ki ponovno sklene pogodbo o zaposlitvi.

(2) Obdobjnega preverjanja znanja iz prejšnjega odstavka se niso dolžni udeležiti policisti, ki dela ne opravljajo na območju Republike Slovenije. Policisti iz prejšnjega stavka so se dolžni udeležiti obdobjnega preverjanja znanja v enem letu od pričetka ponovnega opravljanja dela v Republiki Sloveniji. Če eno leto po ponovnem pričetku opravljanja dela v Republiki Sloveniji še ni potekel rok za ponovno udeležbo na obdobjnem preverjanju znanja iz prejšnjega odstavka, se je policist dolžan udeležiti obdobjnega preverjanja v roku, ki ga določa prejšnji odstavek.

(3) Preizkus strokovne in psihofizične usposobljenosti ocenjuje komisija, pri čemer se v okviru ocene psihofizične usposobljenosti upošteva tudi starost policista ter morebitne zdravstvene omejitve.

(4) Obdobjno preverjanje znanja organizira Policija najmanj dvakrat letno.

(5) Policistu, ki se v roku iz prvega odstavka tega člena neupravičeno ne udeleži obdobjnega preverjanja strokovnega znanja, lahko generalni direktor policije na predlog policista iz upravičenih razlogov podaljša rok za udeležbo na obdobjnem preverjanju strokovnega znanja.

(6) Policist, ki ni uspešno opravil preizkusa preverjanja strokovnega znanja, mora v roku šestih mesecev po neuspešnem opravljanju preizkusa preverjanja znanja ponovno pristopiti k opravljanju preizkusa.

(7) Vsebinsko, potek obdobjnega preizkusa strokovne in psihofizične usposobljenost policistov, upravičene razloge za podaljšanje roka za udeležbo na obdobjnem preverjanju strokovnega znanja in obdobje možnega podaljšanja iz četrtega odstavka tega člena ter sestavo in način dela komisije iz drugega odstavka tega člena določi minister na predlog generalnega direktorja policije.«.

36. člen

V 101. členu se v tretjem odstavku število »60« nadomesti s številom »63«.

V četrtem odstavku se število »60« nadomesti s številom »63«.

37. člen

V 102. členu se četrti in peti odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(4) Pomožni policist in kandidat za pomožnega policista, ki je v delovnem razmerju, ima med usposabljanjem in med opravljanjem službe v pomožni policiji pravico do nadomestila plače, ki mu ga izplača delodajalec v breme policije. Policija izplačano nadomestilo plače iz prejšnjega stavka povrne delodajalcu na podlagi prejetega zahtevka.

(5) Pomožni policist in kandidat za pomožnega policista, ki je samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ima med usposabljanjem in med opravljanjem službe v pomožni policiji pravico do nadomestila izgubljenega zaslužka. Nadomestilo iz prejšnjega stavka se obračuna in izplača v breme policije na podlagi zahtevka pomožnega policista ali kandidata za pomožnega policista in dokazila pristojnega davčnega urada o višini osnove za obračun nadomestila. Osnova za obračun nadomestila iz prvega stavka tega odstavka je bruto zavarovalna osnova, od katere sta pomožni policist ali kandidat za pomožnega policista obračunala in plačala prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za mesec pred mesecem usposabljanja ali za mesec pred mesecem opravljanja službe v pomožni policiji, povečana za prispevke za socialno varnost delodajalca.«.

38. člen

V 108. členu v četrtem odstavku se v prvi alineji za besedilom »kraj rojstva,« dodata beseda »EMŠO« in vejica.

39. člen

V 109.b členu se v prvem odstavku besedilo »in 21/18 – ZNOrg« nadomesti z vejico in besedilom »21/18 – ZNOrg in 174/20 – ZIPRS2122; v nadaljnjem besedilu: Zakon o vojnih veteranih)«.

Za prvim odstavkom se doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko zaprosi za sklenitev najemne pogodbe za službeno stanovanje ali stanovanje v lasti Republike Slovenije, upokojeni vojni veteran, ki je do upokojitve opravljal delo v policiji, službeno stanovanje, pa mu je ministrstvo za notranje zadeve dodelilo na podlagi razpisa za čas zaposlitve ter ima v njem prijavljeno stalno prebivališče.«.

Dosedanji drugi, tretji in četrti odstavek, ki postanejo tretji, četrti in peti odstavek se spremenijo tako, da se glasijo:

»(3) Vojni veteran lahko zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe iz prvega odstavka oziroma za sklenitev najemne pogodbe iz prejšnjega odstavka za nedoločen čas, če to stanovanje pomeni njegovo edino stanovanje, in če on ali njegov zakonec, zunajzakonski partner ali njegov družinski član iz petega odstavka tega člena, ki z njim stalno prebiva in je naveden v najemni pogodbi, ni lastnik ali solastnik drugega stanovanja ali nepremičnine, ki je primerna za bivanje, in če on in njegov zakonec, zunajzakonski partner ali njegov družinski član iz petega odstavka tega člena, ki z njim stalno prebiva in je naveden v najemni pogodbi, ne razpolaga s finančnimi sredstvi ali nepremičnino, ki mu omogoča nakup stanovanja oziroma nepremičnine, primerne za bivanje, ki je primerljivo s stanovanjem, v katerem biva (primerljiva tržna cena).

(4) V primeru smrti vojnega veterana iz prvega ali drugega odstavka tega člena lahko zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe iz prvega odstavka tega člena ali sklenitev najemne pogodbe iz drugega odstavka tega člena za nedoločen čas tudi njegov zakonec ali zunajzakonski partner, če je ob njegovi smrti dejansko prebival v stanovanju, imel v njem prijavljeno stalno prebivališče in bil naveden v najemni pogodbi.

(5) V primeru smrti vojnega veterana iz prvega ali drugega odstavka tega člena lahko njegov otrok, njegov posvojenec in otrok, ki je bil z vojnim veteranom v skrbniškem razmerju, zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe iz prvega odstavka tega člena ali sklenitev najemne pogodbe iz drugega odstavka tega člena za čas, ko bi za vojnega veterana veljala obveznost preživljanja otroka v skladu s predpisi, ki urejajo družinska razmerja, če je ob njegovi smrti dejansko prebival v stanovanju, imel v njem prijavljeno stalno prebivališče in bil naveden v najemni pogodbi.«.

40. člen

Za 109.c členom se doda nov, 109.č člen, ki se glasi:

»109.č člen

(1) Ministrstvo za namen izvrševanja pristojnosti in nalog po določbah zakona, ki ureja vojne veterane, dostopa do drugih zbirk osebnih podatkov ministrstva in policije ter upravlja evidenco izdanih potrdil o opravljanju dolžnosti pri obrambi Republike Slovenije zaradi uveljavljanja statusa vojnega veterana iz 2. in 2. a člena Zakona o vojnih veteranih (v nadaljnjem besedilu: evidenca izdanih potrdil zaradi uveljavljanja statusa vojnega veterana).

(2) V evidenci izdanih potrdil zaradi uveljavljanja statusa vojnega veterana policijske uprave obdelujejo podatke o pripadnikih in rezervnem sestavu policije po Zakonu o notranjih zadevah (Uradni list SRS, št. 28/80, 38/88, 27/89, Uradni list RS, št. 8/90, 19/91, 4/92, 58/93, 87/97, 87/97 – ZPSDP in 49/98 – ZPol).

(3) Evidenca izdanih potrdil zaradi uveljavljanja statusa vojnega veterana vsebuje naslednje podatke:

1. osebno ime prosilca,
2. rojstne podatke (dan, mesec, leto in kraj),
3. EMŠO, za tujega državljana, ki mu ni dodeljen EMŠO, pa številka, vrsta in država izdajateljica osebnega dokumenta,
4. naslov stalnega ali začasnega prebivališča,
5. številko in datum potrdila o opravljanju dolžnosti pri obrambi Republike Slovenije zaradi uveljavljanja statusa vojnega veterana ter
6. naziv organa, ki je potrdilo izdal.

(4) Evidenca iz prejšnjega odstavka se hrani trajno.«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

41. člen

(uporaba izrazov načelnik policijske postaje in načelnik območne policijske postaje)

(1) Kjer drug zakon ali podzakonski predpis uporablja izraz »načelnik policijske postaje«, pomeni ta izraz »komandir policijske postaje«.

(2) Kjer drug zakon ali podzakonski predpis uporablja izraz »načelnik območne policijske postaje«, pomeni ta izraz »komandir območne policijske postaje«.

42. člen

(evidenca)

(1) Policija uskladi evidenco iz spremenjene 4. točke petega odstavka 31.a člena zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Ministrstvo vzpostavi evidenco iz novega 109.č člena zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

43. člen

(sprejem in uskladitev predpisov)

(1) Minister sprejme podzakonski akt iz petega odstavka 96.a in šestega odstavka 97.a člena zakona v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona.

(2) Minister uskladi določbe podzakonskega predpisa iz tretjega odstavka 65. člena zakona in internih aktov iz drugega odstavka ter četrtega odstavka 88. člena zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(3) Vlada uskladi določbe podzakonskega predpisa iz osmega odstavka 86. člena in 106. člena zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

44. člen

(obdobno preverjanje znanja za policiste)

Policija najkasneje v treh letih po uveljavitvi tega zakona zagotovi opravljanje obdobjnega preverjanja znanja za policiste, ki imajo pravico izvajati policijska pooblastila in so na dan uveljavitve tega zakona zaposleni v policiji.

45. člen
(prenehanje veljavnosti, podaljšanje veljavnosti uporabe predpisov in uskladitev sodelovanja z veteranskimi organizacijami)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Pravilnik o sodelovanju policije z veteranskimi in drugimi stanovskimi organizacijami, uporablja pa se do izteka sporazumov o sodelovanju, veljavnih na dan uveljavitve tega zakona.

(2) Sporazumi sklenjeni na podlagi tretjega odstavka 37. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19 - ZDZ, 200/20, 172/21, 105/22 - ZZNŠPP in 141/22) in Pravilnika o sodelovanju policije z veteranskimi in drugimi stanovskimi organizacijami prenehajo veljati s potekom časa, za katerega so bili sklenjeni.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko veteranske organizacije in generalni direktor policije dogovorijo, da medsebojni sporazumi prenehajo veljati pred potekom časa, za katerega so bili sklenjeni in na se način sodelovanja policije s posamezno veteransko organizacijo opredli s pogodbo po tretjem odstavku 37. člena zakona. Pobudo za predčasno prenehanje sporazuma po tem členu in sklenitev pogodbe po tretjem odstavku 37. člena tega zakona generalnemu direktorju policije posreduje veteranska organizacija.

46. člen
(akt o notranji organizaciji in sistemizaciji)

Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v ministrstvu in akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v policiji se uskladi z določbami tega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

47. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K členu 1:

S predlagano spremembo osmega odstavka 4. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji¹ se na nedvoumen način določa, da se s posamičnim usmeritvami ne sme poseči v pristojnosti državnega tožilca, ki jih ima po 45. členu Zakona o kazenskem postopku², torej ne le v pristojnost usmerjanja, za katerega predpostavka je predhodno obveščanje policije, temveč tudi v ostalih primerih npr. če je do njega prišel glas o kaznivem dejanju (drugi odstavek 161. člena ZKP), ali na podlagi naznanitve kaznivega dejanja oziroma vložene ovadbe, ki jo lahko vloži vsakdo (145. člen ZKP). Predlagana ureditev se tako ne navezuje več na usmerjanje s strani državnega tožilca in s tem povezanim vprašanjem začetka usmerjanja predkazenskega postopka, saj je slednje materija ZKP in predpisov izdanih na njegovi podlagi. Veljavna ureditev namreč lahko vodi do napačnega zaključka, da lahko minister s posamičnimi usmeritvami posega v pristojnosti državnega tožilca v primerih, ko še ni prišlo do predhodnega formaliziranega obveščanja oziroma usmerjanja po določbah Uredbe o sodelovanju

¹ Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19 – ZDZ, 200/20, 172/21, 105/22 – ZZNŠPP in 141/22 ZODPol

² Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 96/22 – odl. US, 2/23 – odl. US, 89/23 – odl. in 53/24; ZKP.

državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih državnih organov in institucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj ter delovanju specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin³. Poleg tega predlagana ureditev omogoča, da lahko minister izdaja posamične usmeritve v vseh primerih iz petega odstavka 4. člena ZODPol, pri čemer glede na predlagano spremembo osmega odstavka z usmeritvami ne sme posegati v vsebino konkretne policijske preiskave, saj tudi sicer usmeritve ministra ne gre enačiti z usmerjanjem predkazenskega postopka skladno z določbami ZKP, ki je v izključni pristojnosti državnega tožilca kot dominus litis (pred)kazenskega postopka.

K členu 2:

Z uveljavitvijo ZODPol-G⁴ je bila v četrtem odstavku 8. člena ZODPol med drugim zakonsko urejena presoja postopka (t. i. zahteva za poročanje), ki je bila že pred uveljavitvijo ZODPol-G urejena v 14. členu Pravilnika o usmerjanju in nadzoru policije⁵ oziroma je urejena v veljavnem Pravilniku o usmerjanju in nadzoru policije.⁶ S predlagano dopolnitvijo se ne določa novega instituta oziroma novega pooblastila uradnikov enote za usmerjanje in nadzor policije, temveč se navedena vsebina ureja na zakonski ravni, in sicer da lahko uradniki ministrstva iz enote za usmerjanje in nadzor zaradi presoje zakonitosti in strokovnosti izvajanja določene naloge ali uporabe pooblastil policista od policije zahtevajo poročilo o poteku posameznega postopka in dokumentacijo, povezano s postopkom. Omenjeno pooblastilo oziroma zahteva za poročanje je potrebna zaradi takojšnjega reagiranja nadzornikov na zaznana obvestila o domnevnem nezakonitem ali nestrokovnem izvajanju nalog ali pooblastil policista, s katerimi je bilo poseženo v ustavno varovane človekove pravice in temeljne svoboščine. Po proučitvi zadeve namreč enota za usmerjanje in nadzor pripravi mnenje, ki lahko vsebuje tudi predloge za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, kar se je v dolgoletni ustaljeni praksi enote za usmerjanje in nadzor policije izkazalo za učinkovito orodje ministrstva za preprečevanje morebitnih nadaljnjih ali novih kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin. V zvezi z zahtevo za poročanje je bilo z ZODPol-G dodano, da nadzorniki v okviru zahteve za poročanje lahko vstopijo v prostore, ki jih policija uporablja pri svojem delu, vpogledajo v evidence policije in dokumentacijo ter opravijo pogovor s policisti, drugimi uslužbenci policije ali posamezniki, kar povečuje učinkovitost uporabe tega instituta v praksi. Po proučitvi zadeve enota za usmerjanje in nadzor pripravi mnenje, ki lahko vsebuje tudi predloge za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. Zaradi učinkovitosti izvedbe instituta t. i. zahteve za poročanje se s predlagano dopolnitvijo četrtega odstavka (ponovno) določajo tudi z njim povezana pooblastila uradnikov enote za usmerjanje in nadzor.

K členu 3:

Pri pripravi zadnje Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019-2023⁷ so bili izpostavljeni pomisleki o ustreznosti pravne podlage za izdajo navedenega akta Državnega zbora RS (določba 135. člena Zakona o policiji⁸, ki je prehodne narave, določa zgolj, da Republika Slovenija določi Nacionalni program preprečevanja in zatiranja kriminalitete v RS, pri čemer so bile v preteklosti resolucije sprejete na podlagi nacionalnega programa, sedaj pa se sprejemajo kot samostojni pravni akt). Predlagana sprememba se zato nanaša na ureditev ustrezne pravne podlage za izdajo navedenega pravnega akta.

K členu 4:

Zaradi zagotavljanja ustreznih sredstev za izvajanje helikopterske nujne medicinske pomoči (v nadaljnjem besedilu: HNMP), pridobivanja ustreznih dovoljenj Agencije RS za civilno letalstvo ter skladnosti z novim Zakonom o letalstvu⁹, je potrebno dopolniti zakon v delu, kjer so določene naloge, ki jih opravlja Generalna policijska uprava. Z določitvijo nove naloge Generalne policijske uprave bo HNMP postala del t.i. policijskega letalstva in bodo zahteve iz Uredbe Komisije (EU) št. 965/2012 z dne 5.

³ Uradni list RS, št. 83/10, 28/21 in 87/22.

⁴ Uradni list RS, št. 172/21.

⁵ Uradni list RS, št. 51/13.

⁶ Uradni list RS, št. 15/22 in 128/22.

⁷ Uradni list RS, št. 43/19.

⁸ Uradni list RS, št. 66/09 – uradno prečiščeno besedilo, 22/10, 26/11 – odl. US, 58/11 – ZDT-1, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 15/13 – ZNPPol in 15/13 – ZODPol; ZPol.

⁹ Uradni list 85/24; Zlet-1

oktobra 2012 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalske operacije v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta prenesene v pravilnik, ki bo urejal izvajanje letalskih policijskih operacij in bo sprejet na podlagi Zlet-1.

K členu 5:

Nacionalni forenzični laboratorij je akreditiran organ po mednarodnem standardu ISO 17025.¹⁰ Nova izdaja standarda akreditiranim organom nalaga tudi zagotavljanje nepristranskega izvajanja vseh laboratorijskih aktivnosti ter zavezo k nepristranskemu delovanju laboratorija kot organa in osebja laboratorija. S predlagano spremembo 19. člena ZODPol se na zakonski ravni poudarja nepristranskost laboratorija, kar je ključnega pomena za njegovo strokovno in zakonito delovanje, s čimer se posebej odraža, da so zaupanja vredni laboratorij, ki zahteve standarda tudi dosledno izpolnjuje.

Ker Nacionalni forenzični laboratorij o svojem delu poroča v obliki poročil o preiskavah, katerega del je lahko tudi mnenje oziroma poročila v obliki izvedeniškega mnenja na podlagi predhodne odredbe sodišča (rezultatov v obliki izvidov ne izdaja), se s predlaganimi spremembami določa tudi ustrežnejše terminološko poimenovanje dokumentov Nacionalnega forenzičnega laboratorija.

K členu 6:

20. člen ZODPol ureja pravno podlago za vzpostavitev enotne kontaktne točke na GPU in odnose med njo in pristojnimi organi v RS (policija, Finančna uprava RS, Urad za preprečevanje pranja denarja) v nacionalni zakonodaji. S predlagano spremembo se dodatno ureja odnose med nacionalno enoto Europola in kontaktno točko Strokovno informacijskega centra pri Vrhovnem državnem tožilstvu RS (v nadaljnjem besedilu: SIC VDT), ki deluje kot kontaktna točka uradov za odvzem premoženjske koristi, oziroma drugim organom, ki bo v bodoče opravljal naloge urada za odvzem premoženjske koristi (v nadaljnjem besedilu: ARO), to je sledenja in identifikacije premetov, uporabljenih za kazniva dejanja, ter premoženjske koristi ali premoženja, ki je, ali bi lahko postalo predmet začasnega zavarovanja ali odvzema. Sklep Sveta 2007/845/PNZ z dne 6. decembra 2007¹¹ o sodelovanju med uradi za odvzem premoženjske koristi držav članic na področju sledenja in identifikacije premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, ali drugega premoženja, povezanega s kaznivimi dejanji od držav članic zahteva, da ustanovijo urade za odvzem premoženjske koristi, ki bodo olajšali sledenje in identifikacijo premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, ter določa minimalne zahteve za lažje čezmejno sodelovanje. Direktiva 2014/42/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o začasnem zavarovanju in odvzemu predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v Evropski uniji¹² pa določa minimalna pravila za začasno zavarovanje, upravljanje in odvzem oziroma zaplombo sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem. V Sloveniji ARO trenutno deluje le kot kontaktna točka za mednarodno sodelovanje v okviru SIC VDT RS. Evropska komisija priporoča, da se urade ARO poveže z nacionalnimi enotami Europola. Za zagotovitev varnosti informacij, ki si jih izmenjujejo uradi za odvzem premoženjske koristi, pa se za vso komunikacijo med uradi za odvzem premoženjske koristi priporoča uporaba mrežne aplikacije za varno izmenjavo informacij (Secure Information Exchange Network Application - SIENA), s katero v skladu z Uredbo (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) ter nadomestitvi in razveljavitvi sklepov Sveta 2009/371/PNZ, 2009/934/PNZ, 2009/935/PNZ, 2009/936/PNZ in 2009/968/PNZ¹³, upravlja Europol. Ker je vedno več zahtev za informacije in obveščevalne podatke, ki so namenjeni (kontaktni točki) ARO v Sloveniji, poslanih preko aplikacije SIENA, ki tako prispejo do nacionalne enote Europola v Sloveniji in s tem policije, ne pa (tudi) direktno do kontaktne točke ARO, se s predlagano spremembo ureja odnose med nacionalno enoto Europola in (kontaktno točko) ARO na način, ki bo ARO omogočil uporabo aplikacije SIENA. Kljub temu da drugi

¹⁰ Uredba o akreditaciji za izvajanje forenzične dejavnosti (Uradni list RS, št. 26/19).

¹¹ UL L št. 332 z dne 18.12.2007, str. 103.

¹² UL L št. 127 z dne 29. 4. 2014, str. 39.

¹³ UL L št. 135 z dne 24. 5. 2016, str. 53; Uredba 2016/794/EU.

odstavek 205. člena Zakona o državnem tožilstvu¹⁴ že zagotavlja pravno podlago za dostop slovenske ARO točke do aplikacije SIENA, se s predlagano spremembo v 20. členu ZODPol celovito urejajo odnosi med nacionalno enoto Europola in drugimi organi na področju sledenja in identifikacije premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, ali drugega premoženja, povezanega s kaznivimi dejanji.

Enotna kontaktna točka je bila sicer že urejena z Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalogah in pooblastilih policije¹⁵, vendar na začasen način, saj je bila urejena v prehodnih določbah, in sicer do ureditve v ZODPol. S to določbo se tako prilagaja ZODPol že sprejeti ureditvi Zakona o nalogah in pooblastilih policije.

K členu 7:

Policijska uprava je samostojna organizacijska enota policije, ustanovljena na določenem območju države. Slovenija je razdeljena na osem policijskih uprav, ki na regijski ravni skrbijo za varnost ljudi in njihovega premoženja. Vsaka policijska uprava samostojno opravlja tudi določene naloge finančnih in materialnih zadev, rednega in investicijskega vzdrževanja objektov in materialnih tehničnih sredstev ter samostojno prevzema pravice in obveznosti na podlagi podeljenih pooblastil predstojnika. Z namenom operativnega delovanja policijskih uprav se na zakonski ravni predlaga, da policijska uprava samostojno vodi vse postopke javnih naročil blaga in storitev na področju materialnih stroškov (javna naročila blaga in storitev na področju materialnih stroškov so javna naročila, ki se skladno z ekonomsko klasifikacijo knjižijo na podskupine kontov 402 Izdatki za blago in storitve¹⁶) in za v finančnem načrtu opredeljena investicijska vzdrževanja objektov in materialnih tehničnih sredstev, pri čemer je odgovorna za svoje javno naročilo ter je samostojna v smislu prevzemanja pravic in obveznosti v okviru s finančnim načrtom policije dodeljenih pravic porabe. Policijske uprave so že doslej izvajale postopke javnih naročil, zato se s predlagano dopolnitvijo 25. člena ZODPol ne vzpostavlja na novo njihove samostojnosti oziroma novih nalog, temveč na zakonski ravni nedvoumno določa, za katere kategorije javnih naročil so policijske uprave samostojne v smislu tretjega odstavka 24. člena Zakona o javnem naročanju.¹⁷

S predlagano spremembo sedmega odstavka (v nadaljevanju predloga zakona tudi četrtega in šestega odstavka 27. člena, 28. člena in tretjega ter četrtega odstavka 34. člena ZODPol – glej obrazložitev k predlogu 10. členu zakona) se odpravlja terminologija določena z ZODPol-G, ki je brez ustrezne strokovne utemeljitve posegla v tradicijo slovenske policije in njenega več kot stoletnega ustroja.

K členu 8:

S predlaganimi spremembami četrtega in šestega odstavka 27. člena, 28. člena in tretjega ter četrtega odstavka 34. člena veljavnega zakona se odpravlja terminologija določena z ZODPol-G, ki je brez ustrezne strokovne utemeljitve posegla v tradicijo slovenske policije in njenega več kot stoletnega ustroja.

Hkrati se v 28. členu usklajuje tudi terminologija načelnica, ki se nadomesti z komandirko.

K členu 9:

ZNPPol ureja uporabo službenega psa in konjenice kot vrsti prisilnih sredstev posebej v 73. členu. Z uporabo službenih živali policije (izraz predstavlja nadpomenko za službenega psa, službenega psa - začetnika, mladega psa in službenega konja v policiji) so nujno povezana tudi vprašanja o njihovem pridobivanju, upravljanju in razpolaganju z njimi, poleg tega pa še vprašanja o pogojih, merilih, načinih za pridobivanje in o upravljanju službenih živali, saj se določbe Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti¹⁸ za ravnanje s službenimi živalmi ne uporabljajo. Do uveljavitve

¹⁴ Uradni list RS, št. 58/11, 21/12 – ZDU-1F, 47/12, 15/13 – ZODPol, 47/13 – ZDU-1G, 48/13 – ZSKZDČEU-1, 19/15, 23/17 – ZSSve, 36/19, 139/20, 54/21 in 105/22 – ZZNŠPP; ZDT-1.

¹⁵ Uradni list RS, št. 8/25

¹⁶ https://www.gov.si/assets/ministrstva/MF/Proracun-direktorat/Drzavni-proracun/Priprava-proracuna/ekonomska_klasifikacija.pdf

¹⁷ Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US in 100/22 – ZNUZSZS, 28/2 in 88/23 – ZOPNN-F.

¹⁸ Uradni list RS, št. 11/18, 79/18 in 78/23 – ZORR; ZSPDLSL-1.

Pravilnika o službenih živalih v policiji¹⁹, je bila materija pridobivanja, upravljanja in razpolaganja s službenimi živalmi določena v internem aktu ministrstva za notranje zadeve, in sicer Pravilniku o pridobivanju in upravljanju službenih živali v policiji ter razpolaganju z njimi. V navedenem internem aktu so bile med drugim urejene tudi naloge pristojnih služb v zvezi s pridobivanjem, upravljanjem službenih živali v policiji ter razpolaganju z njimi, dalje pogoji, merila ter načini za pridobivanje in upravljanje službenih živali v policiji ter razpolaganje z njimi. Poleg tega pa je materijo šolanja, uporabe in oskrbe službenih psov policije, naloge in pristojnosti policijskih enot na tem področju ter dolžnosti policistov vodnikov službenih psov in drugih policistov, ki delajo na tem področju urejal interni akt policije, in sicer Navodilo o šolanju, uporabi in oskrbi službenih psov policije. Zaradi potrebe po ureditvi celotnega področja pridobivanja, upravljanja in razpolaganja s službenimi živalmi ter pravic in obveznosti policije, ki se nanašajo na službene živali po načelu »vse na enem mestu«, so se s Pravilnikom o službenih živalih v policiji, ki je bil sprejet na podlagi določb ZODPol-G uredile tudi tiste vsebine, ki so bile do uveljavitve le-tega urejene v zgoraj navedenih internih aktih ministrstva oziroma policije. Iz tega razloga je z uveljavitvijo navedenega pravilnika prenehala veljavnost izpostavljenih internih aktov (razen posameznih določb kot razvidno iz prehodne določbe veljavnega pravilnika).

Ker se zakonsko pooblastilo za izdajo podzakonskega predpisa ministra v veljavnem 74.b členu ZODPol nanaša le na določitev razlogov in pogojev za oskrbo in namestitev službenega psa na domu policista ter na višino nadomestila za oskrbo in namestitev, ne pa tudi na širše področje, ki se v Pravilniku o službenih živalih v policiji dejansko ureja, se z novim 30.a členom ureja širitev zakonskega pooblastila za urejanje tematike s podzakonskim aktom ministra oziroma se vzpostavlja zakonska podlaga za celovito urejanje tematike službenih živali v podzakonskem aktu, ki ga sprejme minister.

K členu 10:

S predlagano spremembo tretje alineje 1. točke četrtega odstavka 31.a člena ZODPol se na bolj jasnem in nedvoumen način določa, da se v evidencah vodijo praviloma podatki o EMŠO, le če tujcu EMŠO ni dodeljen, pa številka, vrsta in država izdajateljica osebne dokumenta.

Z uveljavitvijo ZODPol-G je bila med drugim v določbi 31.a člena vzpostavljena pravna podlaga za vodenje evidence dopolnilnega dela in dejavnosti. Razlogi, ki so narekovali vzpostavitev navedene evidence so izhajali iz ocene Skupine GRECO iz leta 2017, ki vključuje priporočilo, naj policija vzpostavi evidenco, s katero bo nadzorovala tisto delo policistov, ki ga uslužbenci izvajajo poleg svojega rednega dela. S tem so lahko ustvarjene okoliščine, pri katerih bi lahko imel uslužbenec policije zasebni interes in bi lahko vplivale na izvajanje nalog policije. Največja tveganja so pri zlorabi tajnih in varovanih podatkov policije ter pri postopkih, ko uslužbenec policije sodeluje pri naročanju blaga in storitev za policijo, hkrati pa tudi sam ponuja enako blago ali storitve. GRECO je tudi opozoril, da je treba vzpostaviti mehanizme, ki bi onemogočali taka ravnanja, zato priporočajo vzpostavitev evidenc, ki bi zagotavljale spremljanje del in dejavnosti, ki jih izvaja uslužbenec policije poleg svojega dela. Z vzpostavitvijo evidence bo mogoč stalni monitoring in prepoznavanje objektivnih (sistemskih) in subjektivnih (pri posameznem uslužbencu) tveganj pri opravljanju policijskih nalog.

Ker je bila sprejeta ureditev vzpostavljena na način, ki ga je razlagati na način, da so v novo vzpostavljeni evidenci vsebovani izključno podatki o dopolnilnem delu in dejavnosti uslužbencev policije, ki so z navedenim delom oziroma dejavnostjo pričeli po uveljavitvi ZODPol-G, ne pa tudi podatki o dopolnilnem delu ali dejavnosti, ki so jo uslužbenci policije pričeli opravljati pred uveljavitvijo ZODPol-G in s katero so nadaljevali oziroma nadaljujejo tudi v času veljavne ureditve ZODPol, kar ne zasleduje namena sprejete ureditve, se predlaga sprememba 4. točke petega odstavka 31.a člena ZODPol na način, da evidenca vključuje tudi zgoraj navedene podatke. S predlagano ureditvijo se ne posega v že pridobljene pravice uslužbencev policije pred uveljavitvijo ZODPol-G, temveč se z namenom pravočasnega prepoznavanja morebitnih tveganj ureja vsebina evidence na način, ki bo omogočal spremljanje vseh del in dejavnosti, ki jih v danem časovnem obdobju opravljajo uslužbenci policije.

¹⁹ Uradni list RS, št. 53/22.

Ker je namen vodenja evidence dopolnilnega dela in dejavnosti spremljanje možnosti za nastanek tveganj pri opravljanju nalog v policiji, kar prav tako sodi v segment zagotavljanja notranje varnosti v policiji, se podatki iz navedene evidence vključujejo v deseti odstavek 31.a člena ZODPol.

K členu 11:

S predlaganimi spremembami 32.a člena se vzpostavlja podlaga za varnostno preverjanje zunanjih izvajalcev del za potrebe ministrstva. In sicer bo po vzoru že veljavnega varnostnega preverjanja za opravljanje del za potrebe policije, policija tudi za potrebe ministrstva izvajala varnostna preverjanja, in sicer za ponudnike po predpisih o javnem naročanju ter stranke, ki so oddale ponudno za podlagi zakona, ki ureja obligacijska razmerja. Varnostno preverjanje se ne bo opravljalo v vseh primerih oddaje javnih naročil, temveč bo ministrstvo (po vzoru policije) določilo seznam del za policijo oziroma ministrstvo, ki zaradi načina in narave dela izvajanja lahko vplivajo na varnost podatkov, uslužbencev, prostorov ali okolišev ministrstva. V praksi se je izkazalo, da veljavna določba ne vzpostavlja zadostne podlage, da bi lahko policija za ministrstvo izvedla varnostno preverjanje za opravljanje del, četudi gre pri opravljanju teh del lahko za enakovrstna dela, kot se izvajajo tudi za policijo in je zato potrebna enaka obravnava oziroma enaka previdnost pri izbiri izvajalca. Pokazalo pa se je, da tudi v primeru skupnih javnih naročil za policijo in za ministrstvo, za ponudnike slednjega ni bilo ustrezne zakonske podlage, na kateri bi se lahko opravilo varnostno preverjanje, policija pa je bila za svoje potrebe to preverjanje dolžna opraviti.

Zaradi zapsanega se vzpostavlja nedvoumna pravna podlaga, da policija opravi varnostno preverjanje tudi v primeru, kadar je to potrebno zaradi zaščite v zagotavljanja varnosti podatkov, uslužbencev, prostorov, objektov in okolišev ministrstva, in sicer v primeru, da se javno naročilo ali pa ponudbo izvaja za dela, ki so predhodno določena na seznamu del za policijo s strani ministrstva.

Informacijski sistemi ministrstva in policije so prepleteni v vseh pogledih in se v sistemih ministrstva med drugim obravnavajo tudi podatki policije. Dokumenti, vezani na podporo policiji, se hranijo na strežnikih ministrstva, in sicer na različnih informacijskih sistemih, do katerih se dostopa preko omrežja ministrstva. Zaradi omenjenega, bi lahko različni ponudniki nezakonito dostopali tudi do dokumentov in podatkov policije. Zaradi zapsanega je potrebno za zaščito podatkov zagotoviti enak nivo varnosti, kot pa ga ima policija, saj bi bila v nasprotnem primeru lahko ogrožena varnost podatkov in sistemov.

Sprememba člena sledi namenu zagotavljanja varnosti podatkov, ki se obdelujejo v informacijskih sistemih ministrstva in varnost informacijskih sistemov ministrstva, do katerih zunanji izvajalci v okviru opravljanja del lahko dostopajo. Za zaščito je tako pomembno, da obstaja zakonska podlaga za varnostno preverjanje zaposlenih pri zunanjih izvajalcih, ki bodo sklenili pogodbo na podlagi predhodnega postopka javnega naročila ali pa po predpisih, ki urejajo obligacijska razmerja, saj se z varnostnim preverjanjem ugotovi, ali gre za zaupanje vredne in verodostojne posameznike ali ne.

Zaradi zapsanega se vzpostavlja nedvoumna pravna podlaga, da policija opravi varnostno preverjanje tudi v primeru, kadar je to potrebno zaradi zaščite v zagotavljanja varnosti podatkov, uslužbencev, prostorov, objektov in okolišev ministrstva, in sicer v primeru, da se javno naročilo ali pa ponudbo izvaja za dela, ki so predhodno določena na seznamu del za policijo s strani ministrstva.

K členu 12:

Predlagano črtanje dela besedila v četrtem odstavku 33. člena ZODPol sledi odločbi št. I-U-486/20-14, Up-572/18-36, 16. 6. 2022, s katero je Ustavno sodišče RS ugotovilo, da je v neskladju z ustavno prepovedjo diskriminacije zakonska ureditev (prvi odstavek 3. člena Družinskega zakonika²⁰), ki določa, da lahko zakonsko zvezo skleneta le dve osebi različnega spola ter hkrati odločilo, da se do odprave

²⁰ Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C in 200/20 – ZOOMTVI; DZ.

ugotovljene protiustavnosti šteje, da je zakonska zveza življenjska skupnost dveh oseb in določbam Zakona o spremembah Družinskega zakonika.²¹

K členu 13:

Predlagana sprememba 37. člena ZODPol na novo ureja način sodelovanja policije z veteranskimi organizacijami, s tem da se s predlaganim drugim odstavkom na zakonski ravni jasno določa odstop od določb ZSPDSLS-1, kadar se omogoča sodelovanje policije z organizacijami iz predlaganega prvega odstavka tega člena v okviru možnosti uporabe nepremičnega in premičnega premoženja RS, s katerim upravlja ministrstvo, pri čemer se za razliko od veljavne ureditve, že na zakonski ravni določata splošni omejitvi za uporabo premoženja (če ga policija začasno ne potrebuje in če z uporabo ni ovirano delovanje ter opravljanje nalog policije). ZSPDSLS-1 je na področju urejanja ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravne lokalne skupnosti splošni zakon, razen če s posameznimi določbami ZSPDSLS-1 oziroma s posebnim zakonom za posamezno vrsto stvarnega premoženja določena vsebina ni urejena drugače. ZSPDSLS-1 tako daje na podlagi svojega drugega odstavka 2. člena posebnemu zakonu pooblastilo, da bodisi uredi vsebine za posamezno vrsto premoženja in samoupravnih lokalnih skupnosti drugače bodisi da uporabo določb tega zakona s posebnim zakonom izrecno izključi. V drugem odstavku v povezavi s tretjim odstavkom, ki določa pooblastilo za izdajo podzakonskega predpisa, se zato predlaga, da se uporaba določb ZSPDSLS-1, kadar se obravnavanim organizacijam omogoča brezplačna uporaba nepremičnega in premičnega premoženja države, v celoti izključi.

Na podlagi obstoječe prakse sodelovanja med policijo in obravnavanimi organizacijami se je kot možna oblika sodelovanja omogočala tudi uporaba nepremičnega in premičnega premoženja države, s katerim upravlja ministrstvo (na primer uporaba pisarn v objektih policije z opremo, ki omogoča redno poslovanje, uporaba sejnih dvoran in tehnične opreme, uporaba prostorov, igrišč in infrastrukturnih površin policije za izvedbo proslav, srečanj, izpopolnjevanj in usposabljanj za izvedbo domačih in mednarodnih kulturnih, športnih in drugih organiziranih oblik delovanja), pri čemer se pri omogočanju uporabe takega premoženja ni v celoti zasledovala ureditev iz ZSPDSLS-1 (obravnavane organizacije se v skladu z ZSPDSLS-1 štejejo kot pravno poslovni uporabniki, za katere pride v poštev uporaba stvarnega premoženja na podlagi pogodbe o brezplačni uporabi ali na podlagi oddaje v občasno uporabo in je zanje izključena možnost oddaje v najem, čemur se v praksi ni sledilo; uporaba stvarnega premoženja je bila omogočena brez izvedenih metod razpolaganja, kot jih določa ZSPDSLS-1 - javna dražba, javno zbiranje ponudb ali neposredna pogodba; omogočala se je brezplačna občasna uporaba nepremičnega premoženja države, čeprav ZSPDSLS-1 takšne vrste upravljanja ne določa, itd.). Z ZODPol-G se je poseglo v (prej veljavni) 37. člen na način, da le-ta v okviru sodelovanja policije z obravnavanimi organizacijami dopušča brezplačno uporabo nepremičnega in premičnega premoženja ter v posebnih primerih uporabo premičnega premoženja države z zakonskim pooblastilom za določitev pogojev na podzakonski ravni. Z navedenim načinom normiranja se je sicer zasledoval namen ureditve uporabe navedenega premoženja drugače, kot jo ureja ZSPDSLS-1, pri čemer širše odstopanje za primere, ki so v praksi ustaljeni, na normativni ravni ni bilo v zadostni meri urejeno. Zato je predlagana ureditev skladno s katero se eksplicitno določa jasni odstop od ZSPDSLS-1 (kot *lex generalis*) na način, da bo odločanje o možnostih in načinu sodelovanja prepuščeno generalnemu direktorju policije, ki bo s pogodbo te možnosti določil za obdobje pet let z možnostjo podaljšanja. Ob tem bo generalni direktor policije s posamezno organizacijo, s katero bo sklenjena pogodba, sklenil tudi letni načrt sodelovanja z veteransko organizacijo. Ohranja se prepoved, da bi javni uslužbenci, ki so člani organizacij iz prvega odstavka tega člena, naloge za organizacijo opravljali v okviru delovnega časa.

K členu 14:

Poklicni standard policist/policistka, ki je temelj za pripravo kataloga standardov strokovnih znanj in spretnosti za nacionalno poklicno kvalifikacijo Policist/policistka, vsebuje specifična znanja in spretnosti s področja policijskega dela. Poznavanje teh področij je bistveno za priznavanje poklicne kvalifikacije, zato je ustrežnejše, če člane komisij za policijske poklice predlaga pristojni minister in se jih ne izbira na

²¹ Uradni list RS, št. 5/23; DZ-B.

podlagi javnega razpisa. Na podoben način je imenovanje članov komisij v drugem odstavku 19. člena Zakona o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah²² urejeno za vojaške poklice, za katere listo članov prav tako predlaga pristojni minister.

K členu 15:

S spremembo se v ZODPol dodaja nov člen, ki ureja, katera so vodstvena mesta v policiji. Praksa je pokazala, da omenjeno ni ustrezno urejeno, saj se je pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev vodstvenih izkušenj večkrat pojavilo vprašanje, katera so tista delovna mesta v policiji, ki jih lahko upoštevamo v okviru izpolnjevanja pogoja iz tretjega odstavka 47. člena ZODPol in tretjega odstavka 48. člena ZODPol. Z dodatnim členom zakona se bo tako točno specificiralo, katera so tista mesta v policiji, ki se štejejo za vodstvena delovna mesta in se kot taka lahko upoštevajo pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev vodstvenih izkušenj pri imenovanju generalnega direktorja policije ter njegovih namestnikov. Med vodstvena delovna mesta v policiji se tako štejejo vodje policijske enote, namestniki vodij policijskih enot in pomočniki vodij policijskih enot.

K členu 16:

Zaradi spremembe in uveljavitve novega Zakona o skupnih temeljih plač v javnem sektorju²³ je potrebno črtati četrti odstavek 45. člena ZODPol, ki vsebuje specialno ureditev ponovne sklenitve pogodbe o zaposlitvi v policiji. Ker je nova ureditev ZSKTPKS za delavce ugodnejša, se četrti odstavek 45. člena ZODPol.

K členu 17:

S predlagano spremembo 47. člena ZODPol se ohranja veljavna ureditev imenovanja in razrešitve generalnega direktorja policije, torej po postopku posebnega javnega natečaja. Tako kot doslej generalnega direktorja imenuje Vlada RS na predlog ministra, pri čemer je generalni direktor policije za svoje delo in delo policije odgovoren ministru. Ohranja se področje dela, na katerem se zahtevajo delovne izkušnje (torej s področja policije), se pa s predlaganimi spremembami 2. in 3. točke tretjega odstavka 47. člena ZODPol skrajšuje dolžina zahtevanih delovnih izkušenj (v posledici tudi vodstvenih). Po novem se zahteva 10 let delovnih izkušenj na področju policije ter sedem let delovnih izkušenj na vodstvenih delovnih mestih pri čemer se ne zahteva več, da so vodstvene izkušnje pridobljene izključno v javnem sektorju. Poznavanje dela policije se namreč izkazuje že s tem, da se zahtevajo delovne izkušnje v policiji, medtem ko se sposobnosti vodenja lahko izkazujejo tudi na drugih področjih dela. Določa pa se tudi dodatni pogoj, da je bil kandidat za generalnega direktorja zadnje leto pred prijavo na javni natečaj za generalnega direktorja zaposlen v policiji.

K členu 18:

Ker se s predlagano spremembo 47. člena ZODPol, ki določa pogoje za imenovanje generalnega direktorja policije, skrajšuje dolžina zahtevanih delovnih izkušenj (v posledici tudi vodstvenih), se s predlagano spremembo 48. člena ZODPol ustrezno sorazmerno spreminjajo tudi delovne izkušnje za namestnika generalnega direktorja policije. Zahteva se najmanj osem let delovnih izkušenj v policiji in najmanj pet let delovnih izkušenj na vodstvenih delovnih mestih. Pogoj vodstvenih izkušenj se tudi pri namestniku generalnega direktorja ne presoja več zgolj samo v javnem sektorju, temveč se pogoj ugotavljanja glede na vodstvene izkušnje na splošno. Poznavanje dela policije se namreč izkazuje že s tem, da se zahtevajo delovne izkušnje v policiji, medtem ko se sposobnosti vodenja lahko izkazujejo tudi na drugih področjih dela. Se pa tudi za namestnika generalnega direktorja določa, da je moral biti zadnje leto pred imenovanjem na mesto generalnega direktorja zaposlen v policiji.

K členu 19:

S predlagano dopolnitvijo drugega in četrtega odstavka 51. člena ZODPol se na nedvoumen način določa predhodno varnostno preverjanje tudi za osebe, ki bodo opravljale t. i. študentsko delo v policiji oziroma v ministrstvu za notranje zadeve za opravljanje nalog navedenih v četrtem odstavku 51. člena

²² Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo in 85/09.

²³ Uradni list RS. Št. 95/27

ZODPol. Pri študentskem delu namreč ne gre za delovnopravno razmerje, temveč za civilnopravno razmerje za opravljanje začasnega in občasnega dela na podlagi študentske napotnice, zato varnostnega preverjanja teh oseb ni mogoče subsumirati pod varnostno preverjanje oseb, ki bodo sklenile delovno razmerje.

Predlagana sprememba šestega odstavka 51. člena ZODPol sledi predlaganim dopolnitvam drugega in četrtega odstavka 51. člena ZODPol. Predlagana sprememba šestega odstavka 51. člena ZODPol sledi predlaganim dopolnitvam drugega in četrtega odstavka 51. člena ZODPol ter spremembi ureditve varnostnega preverjanja oseb – varnostno preverjanje oseb za ministrstvo.

K členu 20:

Veljavni drugi odstavek 52. člena ZODPol določa, da v primeru, če se z varnostnim preverjanjem ugotovi sum odvisnosti od alkohola, drog ali drugih zasvojenosti oziroma sum bolezni ali duševnih stanj policija ta sum preveri tako, da napoti preverjano osebo na zdravniški pregled v zdravstveno organizacijo, ki jo določi policija. Ker se navedeni pregledi ne opravljajo po predpisih, ki na področju varnosti in zdravja pri delu urejajo preventivne zdravstvene preglede delavcev, jih tudi ni mogoče izvajati pri izvajalcu medicine dela. Veljavna ureditev tako zavezuje policijo, da v primeru suma odvisnosti od alkohola, drog ali drugih zasvojenosti oziroma suma bolezni ali duševnih stanj določi zdravstveno organizacijo, ki bo opravila tovrstni pregled, za kar pa policija strokovno ni usposobljena. V skladu s 25.a členom Zakona o tajnih podatkih²⁴ je minister, pristojen za zdravje, za zdravniške preglede preverjenih oseb, pri katerih se je ugotovil sum odvisnosti od alkohola, drog ali drugih zasvojenosti iz 14. točke tretjega odstavka 25. člena tega zakona oziroma sum bolezni ali duševnih stanj iz 15. točke tretjega odstavka 25. člena tega zakona, pooblastil Psihiatrično kliniko Ljubljana. Glede na dejstvo, da z zdravstvenim pregledom, ki bi bil opravljen pri izvajalcu medicine dela, ni moč potrditi ali ovreči suma varnostnega zadržka, se, zaradi ustrezne ureditve in racionalnosti, 23. člen predloga spreminja veljavni drugi odstavek 52. člena ZODPol tako, da določitev pristojne zdravstvene organizacije oziroma zasebnega zdravnika veže na odločitev, ki jo po ZTP sprejme minister za zdravje v primeru preverjenih oseb. Zaradi racionalnosti se tako določitev pristojne zdravstvene organizacije veže na odločitev, ki jo v skladu s 25. členom ZTP sprejme minister za zdravje.

K členu 21:

S predlagano spremembo prvega odstavka 56. člena ZODPol se razlogi za prenehanje pogodbe o zaposlitvi širijo na vse pravnomočne obsodbe na nepogojno kazen zopora v trajanju več kot tri mesece zaradi naklepne kaznivega dejanja in ne le na tista kazniva dejanja, ki bi bila storjena naklepno ter povezana z uporabo policijskih pooblastil, s čimer se razlogi za prenehanje približujejo vstopnim pogojem za sklenitev delovnega razmerja v policiji (2. točka prvega odstavka 44. člena ZODPol). Glede na poslanstvo dela policista je restriktivnejša obravnava policista v primeru pravnomočne obsodbe na nepogojno kazen zopora v trajanju več kot tri mesece zaradi naklepne kaznivega dejanja, po mnenju predlagatelja utemeljena.

K členu 22:

S predlagano spremembo prvega odstavka 61. člena ZODPol se dosedanji (fakultativni) razlog, če policist tretjič ne opravi preizkusa strokovne in psihofizične usposobljenosti (psihofizična sposobnost je sicer eden od pogojev za sklenitev delovnega razmerja), umešča v vsebino drugega odstavka tega člena, kjer so določeni pogoji za obvezen odvzem pravice izvajati policijska pooblastila. Hkrati se določa tudi, da se policijska pooblastila odvzamejo z odločbo v primeru, kadar se policist iz neupravičenih razlogov ne udeleži obdobjnega preverjanja znanja in če policist dvakrat ne opravi obdobjnega preverjanja znanja iz 97.a člena tega zakona.

²⁴ Uradni list RS, št. 50/06 – uradno prečiščeno besedilo, 9/10, 60/11, 8/20 in 18/23 – ZDU-10; ZTP

Zakon o splošnem upravnem postopku²⁵ pritožbo kot redno pravno sredstvo ureja v XV. poglavju in določa, da pritožba v upravnem postopku zadrži izvršitev odločbe, razen če je v posebnem predpisu določeno drugače. Veljavna ureditev ZODPol izjeme od zadržanja izvršitev ne vsebuje. Ker pa je v primeru odvzema pravice izvajanja policijskega pooblastila treba upoštevati tudi varnostni vidik, se s predlogom spremembe tretjega odstavka 61. člena določi nesuspendivnost pritožbe, to je, da pritožba ne zadrži izvršitve odločbe. V nasprotnem primeru namreč velja splošno pravilo, ki pa v primeru potrebe po odvzemu policijskih pooblastil ni ustrezno. Policisti imajo namreč pravico in dolžnost imeti in nositi orožje, ki ga je v primerih iz prvega in drugega odstavka 61. člena ZODPol treba odvzeti takoj in je zato potrebno predpisati, da pritožba ne zadrži same izvršitve ukrepa, o katerem je odločeno z odločbo. Zaradi varstva pravic policista, ki so mu policijska pooblastila odvzeta pa se določa krajši rok za vložitev pritožbe ter rok za odločitev o pritožbi.

Skladno z veljavno ureditvijo četrtega odstavka 61. člena ZODPol, je lahko policist dejansko premeščen na višje vrednoteno/zahtevnejše delovno mesto, po stopnji izobrazbe, kot ga je zasedal pred odvzemu policijskih pooblastil, saj ga je zakonito dopustno premestiti zgolj na delovno mesto, ustrezno njegovi strokovni izobrazbi, ne glede na to, kakšne zahtevnosti je bilo delovno mesto, ki ga je zasedal ob dokončnem odvzemu pravice izvajati policijska pooblastila. To pa pomeni, da mora delodajalec policistu, ki mu je bila odvzeta pravica izvajati policijska pooblastila in zaseda delovno mesto policist SR – NDM, pridobil pa je izobrazbo prve stopnje univerzitetnega študijskega programa, ponuditi delovno mesto, za zasedbo katerega je določen pogoj univerzitetne izobrazbe. Višje delovno sodišče je v sodbi enega od delovnopравниh sporov zaradi prenehanja veljavnosti pogodbe o zaposlitvi, ki je bila podana na podlagi četrtega odstavka 61. člena ZODPol, med drugim izrecno zapisalo, da je glede na posebno ureditev v specialnem predpisu (ZODPol) odločilna dejanska izobrazba tožnika (policista) in da je v primeru spora o (ne)zakonitosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi po tej določbi treba ugotoviti, ali ponujena premestitev na drugo delovno mesto ustreza izobrazbi, ki jo policist ima, ne pa izobrazbi, kot se zahteva za opravljanje dela, za katero je imel policist sklenjeno pogodbo o zaposlitvi (oziroma delovnega mesta, ki ga je zasedal). In še, da je zakonodajalec v veljavnem četrtem odstavku 61. člena ZODPol jasno določil pogoj za zakonitost premestitve policista, ki mu je odvzeta pravica izvajati policijska pooblastila, to je ustreznost ponujenega delovnega mesta njegovi strokovni izobrazbi. Zaradi zapsanega se spreminja tudi četrti odstavek 61. člena ZODPol na način, da se kot ustrezno delovno mesto šteje tudi tisto delovno mesto, za katero se zahteva najmanj ista raven izobrazbe, kot se je zahtevala na delovnem mestu, ki ga je zasedel v času odvzema policijskih pooblastil ter je policist dolžan v primeru ponujenega delovnega mesta, na katerem se zahteva najmanj ista raven izobrazbe kot na prejšnjem delovnem mestu, sprejeti tudi tega, četudi ima morebiti doseženo višjo stopnjo izobrazbe, kot pa se je zahtevala na delovnem mestu, ki ga je zasedal ob odvzemu policijskih pooblastil.

K členu 23:

Na podlagi veljavnega prvega odstavka 62. člena ZODPol lahko zdravstvena komisija policije generalnemu direktorju policije predlaga le dve možnosti začasne omejitve policijskih pooblastil, in sicer da se policistu začasno omejijo policijska pooblastila tako, da se mu odvezmeta orožje in službena izkaznica, lahko pa tudi prepreči dostop do evidenc. Primeri zdravstvene komisije kažejo na nešteto različnih zdravstvenih stanj policistov, zaradi katerih jim je treba začasno omejiti policijska pooblastila. V praksi so se pokazali tudi primeri, ko je bilo sicer zdravstveno stanje policista takšno, da je terjalo omejitev policijskih pooblastil, vendar istočasno stanje ni bilo takšno, da bi terjalo hkratni odvzem orožja in službene izkaznice.

26. člen predloga tako spreminja prvi stavek prvega odstavka 62. člena in naslavlja omejitve iz prejšnjega odstavka in širi možnosti začasne omejitve policijskih pooblastil tako, da se začasna omejitev pooblastil na podlagi ocene zdravstvene komisije lahko izvede na način, da se mu odvzame zgolj službeno orožje, lahko pa tudi na način, da se mu odvzame tako službeno orožje kot tudi službena izkaznica. Ob tem se mu lahko dodatno prepreči tudi dostop do evidenc ter neposrednemu vodju

²⁵ Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb; ZUP.

policista, ki mu bodo policijska pooblastila omejena odredi, da policistu v tem času odreja delo, ki je primerno njegovemu zdravstvenemu stanju. V skladu z devetim odstavkom 43. člena ZODPol policisti s službeno izkaznico izkazujejo pooblaščenost za izvajanje policijskih pooblastil. Glede na predlagano spremembo ureditve bi lahko policist, ki bi mu bilo odvzeto službeno orožje, še vedno lahko izvajal določena policijska pooblastila, saj bi ohranjal službeno izkaznico, s katero izkazuje pooblaščenost za izvajanja policijskih pooblastil.

Ker se spreminja zgolj prvi stavek prvega odstavka 62. člena ZODPol, se ohranjajo časovne omejitve policijskih pooblastil, ki so urejene v drugem stavku prvega odstavka 62. člena, ki ga predlog 26. člena sprememb zakona ne naslavlja.

K členu 24:

S predlagano dopolnitvijo drugega odstavka 65. člena ZODPol se določa možnost zagotavljanja psihološke pomoči in podpore tudi pomožnim policistom in upokojenim uslužbencem policije. Tudi pomožni policisti namreč izvajajo naloge policije in so lahko pri opravljanju teh nalog udeleženi v dogodkih, ki pomenijo hujše psihične obremenitve, posledično pa je smiselno omogočiti, da se v primeru izkazane potrebe lahko tudi pomožnim policistom zagotovi psihološka pomoč in psihološka podpora. Upokojeni uslužbenci policije po zaključku aktivnega opravljanja službe še čutijo posledice stresorjev, ki so povezani s predhodnim aktivnim službovanjem in prehodom iz aktivnega poklicnega življenja v upokožitev, kar odražajo tudi potrebe v praksi.

K členu 25:

Pooblastila policistov so urejena v ZNPPol in drugih zakonih, pri čemer nekateri zakoni za izvajanje nalog oziroma nadzor nad izvajanjem določb pooblaščajo policijo kot organ in ne policiste, da izvede določene naloge. Tako na primer ZKP v prvem odstavku 148. člena določa, da mora policija kadar so podani razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, ukreniti potrebno, da se izsledi storilec kaznivega dejanja, da se storilec ali udeleženec ne skrije ali ne pobegne, da se odkrijejo in zavarujejo sledovi kaznivega dejanja in predmeti, ki utegnejo biti dokaz in da se zberejo vsa obvestila, ki bi utegnila biti koristna za uspešno izvedbo kazenskega postopka. Drugi odstavek istega člena določa, da za izvršitev te naloge, sme policija zahtevati potrebna obvestila od oseb; opraviti potreben pregled prevoznih sredstev, potnikov in prtljage; za nujno potreben čas omejiti gibanje na določenem prostoru; ukreniti, kar je potrebno v zvezi z ugotavljanjem istovetnosti oseb in predmetov; razpisati iskanje osebe in stvari, ki se iščejo; v navzočnosti odgovorne osebe opraviti pregled določenih objektov in prostorov podjetij in drugih pravnih oseb in pregledati določeno njihovo dokumentacijo ter ukreniti in storiti drugo, kar je potrebno. O dejstvih in okoliščinah, ki se ugotovijo pri posameznih dejanjih in utegnejo biti pomembne za kazenski postopek, in o predmetih, ki so bili najdeni ali zaseženi, se napravi zapisnik ali uradni zaznamek. Zakon o pravilih cestnega prometa²⁶ v prvem odstavku 13. člena določa, da nadzor nad izvrševanjem določb tega zakona izvaja policija. Tudi Zakon o varstvu javnega reda in miru²⁷ v prvem odstavku 27. člena določa, da je za nadzor nad izvajanjem tega zakona je pristojna policija.

Na podlagi Uredbe o varovanju predsednika Vlade Republike Slovenije²⁸ se varovanje predsednika Vlade RS in njegovih družinskih članov izvaja v okviru Generalnega sekretariata Vlade RS. V ta namen je bilo iz policije na Generalni sekretariat Vlade RS premeščenih potrebno število policistk oziroma policistov. Glede na to, da policisti opravljajo iste naloge (varovanje predsednika Vlade RS), vendar v drugem državnem organu, utegnejo biti njihova pooblastila za opravljanje določenih nalog, ki so nujne za opravljanje varovanja predsednika vlade, podnormirana.

Predlagana sprememba tako dopolnjuje prvi odstavek 69. člena ZODPol na način, da se jasneje in določneje ureja, da imajo policisti, ki so zaradi varovanja oseb premeščeni v drug državni organ, v

²⁶ Uradni list RS, št. 156/21 – uradni prečiščeno besedilo in 161/21 – popr.

²⁷ Uradni list RS, št. 70/06 in 139/20.

²⁸ Uradni list RS, št. 103/22.

katerem navedene naloge opravljajo kot policisti, pravico izvajati vsa policijska pooblastila, kot jih imajo policisti na podlagi zakona, ki določa naloge in pooblastila policije in drugih predpisov.

K členu 26:

S predlagano spremembo 71. člena ZODPol se ureja nekatere izjemne primere urejanja delovnega časa, v primeru izvajanja dejavnosti oziroma del v okviru določenih dejavnosti, za katere Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2003/88/ES z dne 4. novembra 2003 o nekaterih vidikih delovnega časa (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/88/ES) omogoča izvzem od njene uporabe. Direktiva 2003/88/ES določa, da se ta direktiva uporablja za vse sektorje dejavnosti, tako javne kot zasebne, skladno z členom 2 Direktive Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu²⁹ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 89/391/EGS). Direktive 89/391/EGS, brez vpliva na 14., 17., 18. in 19. člen te direktive. Direktiva 2003/88/ES se tako v zvezi s samim področjem uporabe sklicuje na Direktivo Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav za varnost in zdravje delavcev pri delu (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/88/ES). Člen ureja tudi izjemo od delovnega časa, določenega v Kolektivni pogodbi za javni sektor³⁰.

Direktiva Sveta 89/391/EGS v členu 2(2) določa, da se ta direktiva ne uporablja tam, kjer ji posebne značilnosti nekaterih posebnih dejavnosti javnih služb, kakršne so oborožene sile ali policija, ali nekaterih posebnih dejavnosti v službah civilne zaščite, neizogibno nasprotujejo.

V skladu z Razlagalnim sporočilom Evropske Komisije o Direktivi 2003/88/ES (2017/C 165/01) je izvzetje iz področja uporabe Direktive lahko dovoljeno, vendar pa zgolj „ob izjemnih dogodkih, pri katerih pravilen potek ukrepov, ki so namenjeni zagotovitvi zaščite prebivalstva v primerih resnega skupinskega tveganja, zahteva, da osebe, ki mora obvladovati tak dogodek, da absolutno prednost cilju, ki ga ti ukrepi zasledujejo, da bi se ta lahko dosegel“. To bi moralo veljati tudi „pri naravnih ali tehnoloških katastrofah, atentatih, hudih nesrečah ali drugih takih dogodkih, katerih resnost in obseg zahtevata sprejetje ukrepov, ki so nujni za zaščito življenja, zdravja in varnosti skupnosti in katerih pravilna izvršitev bi bila ogrožena, če bi bilo treba upoštevati vsa pravila, ki jih določata direktivi 89/391 in 93/104 [direktiva o delovnem času]“.

Izvzetje iz Direktive 2003/88/ES je torej mogoče, kadar gre za nekatere dejavnosti javnih služb, katerih značilnosti izvajanja so tako posebne, da uporabi Direktive 2003/88/ES neizogibno nasprotujejo. Ob tem je odločilni dejavnik za izvzem narava dejavnosti oziroma dela delavcev pri izvajanju dejavnosti javnih služb, ki so namenjene zagotovitvi javnega reda in varnosti in za izvzetje ne zadostuje ugotovitev, da je delodajalec v javnem sektorju.

Nadalje je usmeritve o možnostih izvzema iz sistema Direktive 2003/88/ES podalo tudi Sodišče EU, ki se je v zadevi B.K. proti Republiki Sloveniji št. C-742/19 opredelilo, da je člena 1(3) Direktive 2003/88/ES v povezavi s členom 4(2) PEU razlagati tako, da je straža, ki jo opravlja vojaška oseba, izključena s področja uporabe te direktive:

- bodisi kadar ta dejavnost poteka v okviru začetnega usposabljanja te osebe, operativnega urjenja ali vojaške operacije v pravem pomenu besede,
- bodisi kadar pomeni tako posebno dejavnost, da zanjo sistem rotacije zaposlenih, ki bi omogočal zagotoviti spoštovanje zahtev navedene direktive, ni primeren,
- bodisi kadar je glede na vse upoštevne okoliščine razvidno, da se ta dejavnost opravlja v okviru izrednih dogodkov, katerih resnost in obseg zahtevata sprejetje ukrepov, ki so nujni za zaščito življenja, zdravja in varnosti skupnosti ter katerih dobra izvedba bi bila ogrožena, če bi bilo treba upoštevati vsa pravila, določena z navedeno direktivo,

²⁹ UL L št. 183 z dne 29. 6. 1989, str.1; Direktiva 89/391/EGS.

³⁰ Uradni list RS, št. 95/24.

- bodisi kadar bi se uporaba navedene direktive za tako dejavnost z naložitvijo dolžnosti zadevnim organom, da uvedejo sistem rotacije ali načrtovanja delovnega časa, lahko izvedla le v škodo dobre izvedbe vojaških operacij v pravem pomenu besede.

Poleg tega je zapisalo tudi, da je treba člen 2 Direktive 2003/88/ES razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da se obdobje razpoložljivosti za delo, v katerem mora biti vojaška oseba prisotna v vojašnici, v katero je razporejena, vendar tam ne opravlja dejanskega dela, plača drugače kot obdobje razpoložljivosti za delo, v katerem ta oseba dejansko opravlja delo.

Izhajajoč iz Razlagalnega sporočila ter omenjene sodbe sprememba člena zasleduje cilj drugačne ureditve pripravljenosti na delo na določenem kraju ter vštevanja slednjega v delovni čas v primerih dejavnosti v policiji, kadar zaradi zagotavljanja varnosti oseb, izvajanja prekritih preiskovalnih ukrepov ali pa usposabljanja za delo v Specialni enoti, za varovanje določenih oseb ali za delo v mednarodnih civilnih misija, narava dela policistov neizogibno nasprotuje možnosti opravljanja dela v okviru časovnih omejitev ter zagotavljanja odmorov in počitkov, ki so določene z Direktivo 2003/88/ES. Gre za dejavnosti operativnega dela ali pa usposabljanja za tako delo, v okviru katerega vedno ni mogoče zagotoviti rotacije delavcev brez da bi to vplivalo na učinkovito izvedbo same naloge varovanja oseb, izvedbe prikritih preiskovalnih ukrepov ali pa usposabljanja za določene namene, kjer je potrebno za namene usposabljanja v največji možni meri zagotoviti enake pogoje, kot pa se zahtevajo med samimi kasnejšimi izvedbami policijskih operacij. V nekaterih primerih bi bilo zaradi prekinitve naloge lahko ogroženo življenje varovanih oseb oziroma policista, ki opravlja prikrite preiskovalne ukrepe. Pri varovanih osebah je nujno, da se varovanje opravlja s čim manjšim številom strokovno usposobljenih policistov, saj se s tem varuje krog zaupanja med policisti varnostniki ter varovano osebo. Ravno tako je v primeru varovanja oseb nemogoče vnaprejšnje predvidevanje gibanja varovane osebe, kar onemogoča organizacijo dela po sistemu rotacije ali načrtovanje delovnega časa skladno s določbami Direktive 2003/88/ES, navsezadnje pa bi bila zaradi morebitne rotacije oziroma načrtovanja delovnega časa lahko ogrožena izvedba naloge, torej zagotavljanje zadostne varnosti varovane osebe neprekinjeno v vseh delih dneva.

Kljub temu da je predvidena izjema, ki jo določbe Direktive 2003/88/ES omogočajo, pa je v interesu policista ter zaradi učinkovite ter pravilne izvedbe nalog v daljšem časovnem obdobju izjeme uporabiti zgolj občasno ter kot to izhaja že iz same besede izjemoma, s čimer se v največji možni meri zasleduje varnost in zdravje delavcev. Četrty odstavek zato določa, za primere katerih dejavnosti se pripravljenost na določenem kraju ne šteje v delovni čas, nov peti odstavek 71. člena pa, da je pripravljenost na določenem kraju po četrtem odstavku mogoče odrediti zgolj izjemoma, kadar nalog ni mogoče izvesti z drugačno organizacijo in delitvijo dela, drugačno razporeditvijo delovnega časa ali s povečanjem števila policistov, ki izvajajo te naloge. Za odreditev pripravljenosti po tem členu bo treba izkazati, da nalog ne bi bilo mogoče izvesti z drugačno organizacijo in delitvijo dela, drugačno razporeditvijo delovnega časa ali s povečanjem policistov, ki te naloge opravljajo. Odreditev pripravljenosti bo mogoča zgolj za krajše časovno obdobje, ko bodo izkazani pogoji nezmožnosti učinkovitega ter varnega opravljanja nalog z drugimi organizacijskimi ukrepi. Nova rešitev se tako vzpostavlja iz razlogov nezmožnosti opravljanja nalog po sistemu rotacije. Narava del, za katere se predpisuje izjeme je taka, da sistem rotacije ni primeren ali pa bi bila zaradi načrtovanja delovnega časa lahko ogrožena učinkovitost naloge oziroma varnost varovane osebe ali pa osebe, ki nalogo opravlja. Hkrati se vzpostavlja tudi za primere usposabljanj, kjer je potrebno zagotoviti take razmere, ki v največji možni meri posnemajo realne okoliščine dela v dejavnostih, za katere se usposabljanje opravlja. S tem se sledi sodbi Sodišča EU v zadevi B.K. proti Republiki Sloveniji št. C-742/19, ki je za določene posebne primere takrat sicer opravljanja vojaške službe dopustila, da se Direktiva 2003/88/ES ne uporablja, kljub temu pa je potrebno tudi v teh primerih v čim večjem obsegu zagotavljati varnost in zdravje delavcev, ki v teh dejavnostih delajo.

Izjema je tako določena zgolj za tisto dejavnost policije, ki je skladno s sodno prakso ter razlagami Evropske komisije lahko izvzeta iz uporabe Direktive 2003/88/ES, kar pomeni, da za te primere

opravljanja dela ne veljajo omejitve glede delovnega časa ter počitkov, ki jih sicer Direktiva 2003/88/ES vzpostavlja oziroma določbe Direktive 2003/88/ES in je zato dopustna drugačna nacionalna ureditev tudi glede tega, kaj predstavlja delovni čas in kaj se v delovni čas ne šteje.

Glede na zapisano se v teh izjemnih okoliščinah lahko odredi pripravljenost na določenem kraju, ki se ne všteva v delovni čas. Za primere teh izjem se ohranja tudi ureditev, na podlagi katere uslužbencu policije, ki mu je taka pripravljenost v izjemnih okoliščinah odrejena, pripada izplačilo za čas pripravljenosti v višini 50 odstotkov urne postavke osnovne plače. Določitev višine plačila je v pristojnosti nacionalne zakonodaje tako v primeru, ko gre za dejavnosti, za katere Direktiva 2003/88/ES velja, kot tudi za konkretni primer izjemnih oziroma posebnih okoliščin, ko Direktiva 2003/88/ES za dejavnost niti ni uporabljiva.

Pripravljenost za delo na delovnem mestu oziroma na drugem kraju se odreja v skladu z operativnimi potrebami, v nekaterih enotah pa je to reden poseben delovni pogoj, ki je nujen za zagotavljanje varnosti in racionalizacije delovnih procesov pri opravljanju najzahtevnejših nalog. Gre za enote, katerih pripadniki so vrhunsko izurjeni in psihofizično pripravljene za opravljanje svojih nalog, ki jih je treba zagotavljati neprekinjeno oziroma so take narave, da vnaprejšnje predvidevanje ali bodo delavci morali delati ali ne ni možno, saj gre za operativno delovanje, na katerega vplivajo zunanji dejavniki, ki bi lahko predstavljali varnostna tveganja in na nastanek katerih delodajalec nima vpliva. Zaradi nepredvidljivosti in nezmožnosti vnaprejšnjega drugačnega organiziranja dela je treba zagotavljati stalno pripravljenost določenega števila ljudi, ki so na razpolago za hitro odzivanje na varnostna tveganja, če do njih pride. Delavci tako praviloma ne rabijo aktivno opravljati dela, kljub temu pa je njihova fizična prisotnost na določenem kraju nujna, saj je treba v primeru varnostnih tveganj takoj in hitro odzvati. Delovnopravno je tako primerna odreditev pripravljenosti, ki pa mora biti iz operativnih razlogov vezana na določen kraj in se ne more zagotavljati na domu, saj bi bil odzivni čas v primeru odrejanja pripravljenosti na domu predolg. Ker se od 1. januarja 2025 dalje pripravljenost na drugem kraju šteje v število ur delovne obveze, to predstavlja nevarnost za uspešno izvedbo policijske naloge in lahko ogroža sodelujoče, zato se z nacionalno zakonodajo določajo dopustne izjeme, za katere je delovni čas urejen drugače, kot pa to velja po Direktivi 2003/88/ES.

Nova zakonska ureditev je za te primere nujna, saj se sicer tudi v primeru dejavnosti, ki bi bile po svoji naravi lahko izvzete iz uporabe določb Direktive 2003/88/ES upošteva splošna ureditev, ki pa zaradi varnosti varovanih oseb ali pa policistov, ki posebne naloge opravljajo, ni ustrezna.

K členu 27:

S členom se dopolnjuje ZODPol z novim 73.a členom, ki ureja omejitve dnevna počitka ter delo preko polnega delovnega časa. V skladu z 72. členom ZODPol lahko nadrejeni policistu odredi delo preko polnega delovnega časa, pri čemer se časovna omejitev dnevnega, tedenskega in mesečnega delovnega časa preko polnega delovnega časa upošteva kot povprečna omejitev v določenem časovnem obdobju, ki ne sme biti daljše od štirih mesecev. Pri izračunu povprečja se ne upoštevata letni dopust in odsotnost z dela zaradi bolezni. S soglasjem policista se dnevna, tedenska in mesečna časovna omejitev lahko upošteva kot povprečna omejitev v obdobju, ki ne sme biti daljše od šestih mesecev. Prvi odstavek 73. člena ZODPol določa, da ne glede na določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, o časovnih omejitvah dnevne delovne obveznosti, dnevnega in tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa, lahko v izjemnih, nujnih ali nepredvidenih primerih, ko ni mogoče na drugačen način opraviti nalog policije, nadrejeni policistu po poteku delovnega časa odredi, da po poteku delovnega časa brez take prekinitve dela, ki bi policistu omogočila počitek, kot ga določa zakon, ki ureja delovna razmerja, dokonča začeto nalogo ali opravi nujno nalogo. Pravila policije, št. 007-167/2013/40, 21. 10. 2013, v prvem odstavku 41. člena določajo, da je treba pri izdelavi razporeda upoštevati varnostne razmere, časovne in krajevne gostitve varnostne problematike, delovno obvezo uslužbencev policije in njihovo odsotnost, enakomerno obremenitev, strokovnost in izkušnost ter racionalno izrabo delovnega časa, v skladu z drugim odstavkom istega člena pa morajo biti razlogi za spremembe razporeda dela vpisani v razpored dela. V primeru, da je že vnaprej znano, da bo v določenem obdobju potreba po določeni prisotnosti na delu izven razporeda dela, mora biti tak razpored tudi pripravljen, saj

lahko delodajalec izjemoma razpored dela spremeni le zaradi nepredvidenih dogodkov, ne pa vsakokratno spreminja že izdelan razpored dela za namen stalnih potreb delavca.

Direktiva 89/391/EGS³¹ v členu 2(2) določa, da se ta direktiva ne uporablja tam, kjer ji posebne značilnosti nekaterih posebnih dejavnosti javnih služb, kakršne so oborožene sile ali policija, ali nekaterih posebnih dejavnosti v službah civilne zaščite, neizogibno nasprotujejo. Posebej je treba izpostaviti, da Direktiva 89/391/EGS na zelo splošni ravni vpeljuje ukrepe za spodbujanje izboljšav za varnost in zdravje delavcev pri delu. V ta namen vsebuje splošna načela v zvezi s preprečevanjem poklicnih bolezni, zaščito varnosti in zdravja, odpravo tveganj in vzrokov poškodb pri delu, obveščanjem, svetovanjem, uravnoteženim sodelovanjem v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso in usposabljanjem delavcev in njihovih zastopnikov ter tudi splošna navodila za izvajanje opredeljenih načel (člen 1). Navedena direktiva določa splošne ukrepe delodajalcev, ki jih sprejmejo delodajalci v okviru svojih odgovornosti za zagotovitev varnosti in zaščito zdravja delavcev, vključno s preprečevanjem poklicnih tveganj, zagotavljanjem obveščanja in usposabljanja ter zagotavljanjem potrebne organizacije in sredstev. Vendar Direktiva 89/391/EGS ne določa minimalnih zahtev glede varnosti in zdravja pri organizaciji delovnega časa v zvezi s trajanjem dnevnega počitka, odmorov, tedenskega počitka, najdaljšega tedenskega delovnega časa, letnega dopusta in vidiki nočnega, izmenskega dela ter vzorcev dela. Te določa Direktiva 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa.³²

V zvezi s tem člen 3 Direktive 2003/88/ES uzakonja pravico vsakega delavca do minimalnega dnevnega počitka 11 zaporednih ur v 24-urnem obdobju. Člen 6 navedene direktive pa državam članicam nalaga sprejetje potrebnih ukrepov, ki zagotovijo, da skladno s potrebo po zaščiti varnosti in zdravja delavcev povprečni delovni čas za vsako sedemdnevno obdobje, vključno z nadurami, ne presega 48 ur. Organizacija delovnega časa in v tem okviru pravica delavca do ustreznega počitka na ravni Evropske unije je torej urejena z Direktivo 2003/88/ES, ki določa minimalne zahteve, namenjene izboljšanju življenjskih in delovnih razmer delavcev s približevanjem nacionalnih zakonodaj v zvezi z delovnim časom, kot je poudarilo Sodišče Evropske unije (v nadaljevanju: SEU) v zadevah C-303/98 (Simap), C-151/02 (Jaeger), C-14/04 (Dellas), ko je razlagalo Direktivo Sveta 93/104/ES z dne 23. novembra 1993 o določenih vidikih organizacije delovnega časa, ki je bila predhodnica Direktive 2002/88/ES. SEU je razsodilo, da se morajo nekatere službe po definiciji odzvati na dogodke, ki sami po sebi niso predvidljivi, vendar za dejavnosti, ki jih opravljajo v normalnih razmerah in ki poleg tega ustrezajo nalogi, ki je bila tej službi zaupana, vnaprejšnja organizacija ni nič težja, vključno z delovnimi urniki osebja ter preprečevanjem tveganj za varnost in/ali zdravje. Direktiva 2003/88/ES se tako z nekaterimi dopustnimi izjemami uporablja tudi za dejavnosti oboroženih sil, policije ali služb civilne zaščite.

V skladu z Razlagalnim sporočilom Evropske Komisije o Direktivi 2003/88/ES (2017/C 165/01; v nadaljevanju: razlagalno sporočilo) države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi vsakemu delavcu zagotovijo pravico do minimalnega dnevnega počitka 11 zaporednih ur v 24-urnem obdobju. Zahteva, da se vsakemu delavcu odobri 11 zaporednih ur počitka, je minimalni standard. Dnevni počitek je obvezno sestavljen iz 11 zaporednih ur. To pomeni, da se čas počitka delavcev ne bi smel prekiniti, če tega ne določi država članica v skladu z dovoljenimi odstopanji. V zvezi s tem je SEU razsodilo, da je torej treba „za zagotovitev učinkovite zaščite varnosti in zdravja delavcev [...] praviloma predvideti redno izmenjavo delovnega časa in časa počitka. Namen dnevnega počitka je delavcem omogočiti, da se za več ur oddaljijo od delovnega okolja. Te ure morajo biti zaporedne in „neposredno slediti delovnemu času, da se lahko posameznik sprost in odpravi utrujenost, ki je povezana z opravljanjem njegovih nalog. To pomeni, da je, če ni odstopanja, zaporedni delovni čas omejen na 13 ur, slediti pa mu mora vsaj 11 zaporednih ur počitka.

³¹ UL L št. 183 z dne 29. 6. 1989, str.1; Direktiva 89/391/EGS.

³² UL L št.299 z dne 18. 11. 2003, str.9; Direktiva 2003/88/ES.

Slovenija je že v Zakon o delovnih razmerjih³³ vključila določbe navedene direktive, in sicer počitek med zaporednima delovnima dnevoma določa 155. člen ZDR-1, v trajanju nepretrgoma 12 ur, oziroma 11 ur v primeru neenakomerno ali začasno razporejenega delovnega časa. Iz razlagalnega sporočila nadalje izhaja, da obstaja »Izvetje« iz področja uporabe Direktive 2003/88/ES. Vendar izvetje iz področja uporabe ni odvisno od tega, ali delavci spadajo v enega od sektorjev iz Direktive 89/391/EGS. Pač pa je odvisno od posebne narave nekaterih posameznih nalog, ki jih izvajajo delavci v navedenih sektorjih.

V tretjem odstavku 17. člena Direktive 2003/88/ES za nekatere dejavnosti določa izjeme od 3. člena (dnevni počitek), 4. člena (odmori), 5. člena (tedenski počitek), 8. člena (trajanje nočnega dela) in 16. člena (referenčna obdobja), in sicer v primeru dejavnosti varovanja in nadzora, ki zahtevajo stalno prisotnost, zaradi varovanja posesti ali oseb, zlasti varnostnikov in oskrbnikov ali podjetij za varovanje. Vendar za ta odstopanja velja pogoj iz drugega odstavka 17. člena Direktive 2003/88/ES, da zadevni delavci dobijo enakovreden nadomestni počitek ali da se jim, v izjemnih primerih, ko to iz objektivnih razlogov ni mogoče, zagotovi ustrezno varstvo. V teh okoliščinah je treba podaljšanje dnevnega delovnega časa, ki ga lahko države članice ali socialni partnerji opravijo na podlagi člena 17 Direktive 2003/88/ES s skrajšanjem počitka, do katerega ima delavec pravico določenega dne, načeloma nadomestiti z dodelitvijo ustreznega nadomestnega počitka, ki traja toliko zaporednih ur, kolikor je bil počitek skrajšan, in ki ga mora delavec koristiti, preden nastopi naslednje obdobje dela. Ob upoštevanju tega bistvenega cilja mora biti vsakemu delavcu zagotovljen primeren čas za počitek, ki mora biti ne le učinkovit, tako da se delavcem omogoči obnova moči po utrujenosti, ki je posledica dela, ampak preventiven, tako da kar se da zmanjša nevarnost poslabšanja varnosti in zdravja delavcev, ki jo lahko pomeni kopičenje delovnega časa brez potrebnega počitka. »Ustrezní nadomestni počitek« v smislu drugega in tretjega odstavka 17. člena direktive pomeni, da delavec v tem času do svojega delodajalca ni zavezan z ničemer, kar bi mu onemogočalo, da se svobodno in neprekinjeno posveča svojim interesom, da se odpravijo učinki dela na njegovo varnost in zdravje. Torej mora počitek neposredno slediti delovnemu času, ki naj bi ga nadomestil, da se prepreči utrujenost ali preobremenitev delavca zaradi kumuliranja zaporednih obdobjí dela.

Poleg tega skrajšanje dnevnega počitka v trajanju 11 zaporednih ur, ki je z Direktivo 2003/88/ES dovoljeno v nekaterih okoliščinah in pod različnimi pogoji, nikakor ne sme povzročiti daljšega maksimalnega tedenskega delovnega časa, kot je določen v členu 6 Direktive 2003/88/ES, oziroma delavcu vključno z nadurami naložiti opravljanje v povprečju več kot 48 ur dela v vsakem sedemdnevnem obdobju, čeprav to zajema stalno pripravljenost, med katero delavec, ki je sicer na razpolago na svojem delovnem mestu, dejansko ne izvaja poklicne dejavnosti.

Za zagotovitev učinkovite zaščite varnosti in zdravja delavcev je treba praviloma predvideti redno izmenjavo delovnega časa in časa počitka. Da se lahko učinkovito odpočije, mora namreč delavec imeti možnost, da se od delovnega okolja oddalji za nekaj ur, ki morajo biti ne le zaporedne, ampak morajo tudi neposredno slediti delovnem času, da se lahko posameznik sprosti in odpravi utrujenost, ki je povezana z opravljanjem njegovih nalog. To se zdi še toliko bolj potrebno, ko je običajno delovni čas podaljšán z odstopanjem od splošnega pravila zaradi opravljanja stalne pripravljenosti. Nasprotno lahko niz obdobjí dela, med katerimi ni potrebnega časa za počitek, povzroči škodo delavcu ali vsaj nevarnost, da bo presegel svoje fizične sposobnosti, zaradi česar sta ogrožena njegova varnost in zdravje, zato poznejši čas počitka za navedena obdobja ne more ustrezno zagotoviti zaščite obravnavanih interesov. Ta nevarnost pa je še toliko večja pri stalni pripravljenosti, če ta pripravljenost sledi opravljanju dela po običajnem urniku.

Za vsako odstopanje od določb o dnevnem in tedenskem počitku ali odmorih mora delavec, ki ni prejel dela ali celotnega počitka, kot nadomestilo prejeti manjkajoče časovne enote. Glede na sodno prakso SEU je za enakovredni nadomestni počitek značilno, da delavec v tem času do svojega delodajalca ni zavezan z ničimer, kar bi mu onemogočalo, da se svobodno in neprekinjeno posveča svojim interesom,

³³ Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPDVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22, 54/22 – ZUPŠ-1, 114/23 in 136/23 – ZIUZDS; ZDR-1.

da se odpravijo učinki dela na njegovo varnost in zdravje kar pomeni tudi, da delavec v navedenem obdobju ne sme biti v »pripravljenosti«, čeprav se pripravljenost šteje za čas počitka.

Sodišče EU je v sodbi C-428/09, *Union syndicale Solidaries Isere* z dne 14. 10. 2010, poudarilo, da zahteve iz člena 3 Direktive 2003/88/ES sestavljajo pravila prava socialne varnosti Unije, ki so posebnega pomena in do katerih mora biti upravičen vsak delavec v smislu minimalnih zahtev, ki so potrebne za zagotavljanje njegove varnosti in zdravja (tč. 36). Delavcu mora biti zagotovljen primeren čas za počitek, ki mora biti dejanski, tako da delavec lahko obnovi moči zaradi utrujenosti, ki je posledica dela, in tudi preventiven, tako da čim bolj zmanjša nevarnost poslabšanja varnosti in zdravja delavcev, ki lahko nastane v daljšem obdobju brez počitka (tč. 37). Za zagotovitev varnosti in učinkovite zaščite zdravja delavcev je torej treba praviloma predvideti redno izmenjavo delovnega časa in časa počitka (tč. 51). Kar zadeva čas dodelitve enakovrednega nadomestnega počitka, je Sodišče EU pojasnilo to obveznost v zvezi z dnevnim počitkom, saj je navedlo, da mora dnevni počitek neposredno slediti delovnemu času, posledice katerega naj bi izničil, saj morajo biti ure počitka »ne le zaporedne, ampak morajo tudi neposredno slediti delovnemu času. V skladu s tem velja, da je za zagotovitev učinkovite zaščite varnosti in zdravja delavcev torej treba praviloma predvideti redno izmenjavo delovnega časa in časa počitka«.

V skladu z razlagalnim sporočilom, je treba dovoljena odstopanja, da se lahko uporabljajo, najprej veljavno prenesti v nacionalno zakonodajo. Navedene izjeme je treba – ker gre za izjeme od ureditve EU na področju organizacije delovnega časa, ki je določena v Direktivi 2003/88/ES razlagati tako, da se njihovo področje uporabe omeji na to, kar je nujno potrebno za varstvo interesov, katerih varstvo te izjeme omogočajo. To pomeni, da so odstopanja omejena na primere, ki so izrecno odobrena z direktivo, a tudi, da je področje uporabe vsakega odstopanja omejeno na določbe, ki so v njej izčrpno navedene. Odstopanja se izvajajo pod »strogimi pogoji, da bi se zagotovila učinkovita zaščita varstva in zdravja delavcev«.

158. člen ZDR-1 v tretjem odstavku določa, da se v dejavnostih oziroma za delovna mesta, vrsto dela ali poklice v primerih iz četrtega odstavka tega člena lahko z zakonom ali kolektivnimi pogodbami na ravni dejavnosti določi, da se dnevni ali tedenski počitek v povprečnem minimalnem trajanju, kot je določen z zakonom, zagotavlja v določenem daljšem časovnem obdobju, ki ne sme biti daljše od šest mesecev. V četrtem odstavku istega člena pa je določeno, da so take dejavnostih oziroma delovna mesta, vrste dela ali poklici v primerih:

- kjer narava dela zahteva stalno prisotnost,
- kjer narava dejavnosti zahteva kontinuirano zagotavljanje dela ali storitev,
- ali v primerih predvidenega neenakomernega ali povečanega obsega dela.

Dalje na podlagi 5. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu³⁴ mora delodajalec zagotoviti varnost in zdravje delavcev pri delu. V ta namen mora izvajati ukrepe, potrebne za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki so navzoče v delovnem procesu. Med take ukrepe delodajalca spada tudi zagotavljanje ustreznih dnevnih in tedenskih počitkov. Delodajalec je dolžan organizirati delovni proces in razporediti delovne naloge tako, da kljub zagotavljanju pravice do počitka delo v organu teče nemoteno. Delavec pa se pravici do dnevnega počitka ne more odpovedati, čeprav ZDR-1 tega izrecno ne določa. Iz namena in smisla zakonskega urejanja pravice do počitkov, ob upoštevanju Direktive 2003/88/ES, ki uveljavlja izhodišče, da morajo imeti vsi delavci ustrezen počitek, izhaja, da odpoved pravici ni dopustna.

Tudi Ustavno sodišče Republike Slovenije je v sodbi, št. Up-63/03-19, 21. 1. 2005 pojasnilo, da »je delovno pravo nastalo in se oblikuje z namenom, da na področju t.i. odvisnega dela, za katerega sta značilni odvisnost in podrejenost delavca v razmerju do delodajalca, nadgradi civilno obligacijsko pravno ureditev pogodb z zavezujočimi delovnopravnimi normami, ki določajo minimum pravic delavca in omejujejo pogodbeno svobodo strank. Zato je obligacijsko pravne institute, vključno z institutom

³⁴ Uradni list RS, št. 43/11; ZVZD-1.

odpovedi pravici, na področju delovnih razmerji treba interpretirati in uporabljati v skladu z namenom in smislom delovnega prava, upoštevajoč pri tem temeljne posebnosti pravnega razmerja med delavcem in delodajalcem (8.točka obrazložitve).... Tudi druge določbe delovne zakonodaje, ki določajo minimum pravic delavcev, praviloma ne vsebujejo izrecne navedbe o tem, ali se delavec lahko odpove pravici ali se ji ne more odpovedati. Vendar navedeno ne zadostuje za utemeljitev, da se določeni pravici, ki jo zagotavlja zakon, delavec lahko odpove (10. točka obrazložitve)«. Omenjena sodba se sicer nanaša na pravico do odpravnine, vendar je mogoče iz njene vsebine sklepati, da se v primerih, ko zakonodajalec predpiše spoštovanje neke pravice delavca (npr. pravica do odpravnine, pravica do dnevnega počitka, pravica do tedenskega počitka ipd.) kot dolžnost delodajalca s samim zakonom, delavec tej pravici ne more odpovedati, saj bi bilo navedeno v nasprotju z namenom in smislom te zakonsko določene pravice.

V primeru izvajanja nalog varovanja oseb in v primeru izvajanja nalog policistov, ki uporabljajo prirejeno identiteto v skladu z določbami zakona, ki ureja naloge in pooblastila policije, zakona, ki ureja kazenski postopek in zakona, ki ureja zaščito prič (23. člen ZNPPol, 155.a člen ZKP in 6. člen Zakona o zaščiti prič³⁵) nedvomno gre za posebne naloge, ki jih je treba izvesti ne glede na časovne omejitve, saj bi bilo lahko v nasprotnem primeru ogroženo življenje varovanih oseb oziroma varnost uporabnikov prirejene identitete. Menjava oz. rotacija policistov, ki izvajajo te naloge, v času neposrednega dela, pa je nemogoča. Za izvajanje nalog Specialne enote (SE) Generalne policije uprave (GPU), nalog varovanja oseb, in nalog z uporabo prirejene identitete se morajo policisti predhodno ustrezno tudi psihofizično usposobiti ter v nadaljevanju ohranjati ter nadgrajevati pridobljeno znanje in veščine. Zato je treba že v sklopu osnovnega usposabljanja za izvajanje nalog, v katerem se preverja psihofizično sposobnost, zmožnost delovanja in odločanja v stresnih ter dolgotrajnih situacijah kandidata soočiti s pogoji, ki kar najbolj natančno posnemajo pogoje bodočega njegovega dela, v vključno z najbolj ekstremnimi v pravem pomenu besede. Z namenom ohranjanja in nadgrajevanja pridobljenih znanj, sposobnosti ter veščin se takšna vadba izvaja tudi po zaključnem osnovnem usposabljanju.

V SE GPU sistem rotacije zaposlenih na način zagotavljanja 24 urne prisotnosti na delovnem mestu z redno organizacijo delovnega časa ni mogoč. Ne glede na nepredvidljivost dogodkov, na katere mora SE GPU odgovoriti oziroma reagirati, je treba zagotavljati pravilen potek ukrepov, ki so namenjeni zaščiti življenja, zdravja, premoženja in varnosti prebivalstva. Policisti SE GPU so visoko usposobljeni in opremljeni policisti, ki izvajajo naloge z visoko stopnjo tveganja. Pri izvajanju posameznih operativnih nalog je sistem rotacije policistov SE GPU popolnoma nemogoč zaradi kompromitacije same naloge, med katere spadajo tudi naloge po Zakonu o zaščiti prič in druge naloge, ki zahtevajo daljši čas prisotnosti policistov na območju delovanja ter izvajanja policijskih nalog. Prav tako je takšna prisotnost potrebna pri varovanju najvišjih domačih in tujih predstavnikov oblasti, še posebej pri večdnevni državnih obiskih v tujini.

Naloge varovanja določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija, pa primarno izvajajo policisti Centra za varovanje in zaščito (CVZ) GPU, občasno pa jim pomagajo tudi policisti drugih enot, ki so za izvedbo posameznih nalog ustrezni usposobljeni. Torej posebnost policistov CVZ GPU je prav njihova usposobljenost za izvajanje posebnih nalog varovanja določenih oseb, prostorov, objektov in njihovih okolišev po verificiranih programih ter ustrezno psihofizično stanje. Zaradi tega se morajo tudi redno usposabljevati, da se nivo teh specifičnih znanj nadgrajuje. Od policistov-varnostnikov GPU CVZ, ki izvajajo predvsem naloge varovanja oseb, se terja tudi daljše opravljanje nalog na terenu, kjer zaradi specifičnosti opravljanja nalog in nevarnosti nalog (varovanja varovanih in ogroženih oseb) ni možno upoštevati delovnopravnih okvirov v smislu ustreznega dnevnega počitka, maksimalnega števila opravljenih ur na dnevni in tedenski ravni, itd. Navedeno še posebej velja za čas, ko se varujejo varovane osebe in ni možnosti izvajati rotacij na terenu. Dejstvo je, da je delo varovanih funkcionarjev in ogroženih oseb (pravosodje), ki jih policisti varnostniki varujejo, izven delovnopravne zakonodaje in nimajo ustaljenega ter razporejenega urnika dela (njihov razpored dela ni npr. med 7.00 in 15.00 ali med 9.00 in 17.00), temveč je vezano na opravljanje posamezne funkcije (Predsednica države, Predsednica državnega zbora, ministri,...). V dneh, ko je posamezna ekipa varnostnikov z

³⁵ Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDoh-2, 110/07 in 30/18.

varovano osebo, so tako z njo na terenu 24 ur, tudi nekaj dni zapored, zato zaradi narave dela varovanih oseb in objektivne praktične nezmožnosti izvajanja menjav na terenu, ni možno spoštovati temeljne delovnopravno zakonodaje. Varnostna ekipa je seznanjena s programom varovane osebe in z vsemi podrobnostmi za izvedbo varovanja. Z vidika strokovnosti dela je zato nesprejemljivo, da se tekom dneva opravi menjava, ker se program varovanih oseb spreminja konstantno in bi bila priprava nove ekipe na varovanje nemogoča. Izvajanje menjav na terenu je mnogokrat neizvedljivo, kajti varovane osebe se pogosto udeležujejo konferenc, kjer je dostop odobren izključno enemu varnostniku, ki je poimensko vnaprej določen. Zgodi se tudi, da varovane osebe odhajajo na letne dopuste v gore ali na ladje, kjer je menjava (rotacija) tudi neizvedljiva. Prav tako je takšna prisotnost potrebna pri varovanju najvišjih tujih predstavnikov oblasti, še posebej pri večdnevni državnih obiskih v tujini, kjer je prav tako za tisti čas nemogoče, da se bi pri tujih predstavnikih dnevno menjavali oziroma rotirali policisti-varnostniki. Pri varovanju najvišjih predstavnikov tujih držav je priprava na varovanje dolgotrajen proces, ki traja tudi mesec dni ali več. V primeru dela v izmenah bi to pomenilo, da bi bilo v samo pripravo varovanja vključeno neprimerno večje število oseb, z organizacijskega vidika je tako izvedba same priprave tujega državnika obiska z upoštevanjem vseh delovno pravnih omejitev nemogoča, kaj šele sama izvedba varovanja. V primerih večjih mednarodnih konferenc, ko je v Republiki Sloveniji na obisku dvajset varovanih oseb ali več je izvedba varovanja v več izmenah nemogoča.

Tudi naloge policije z uporabo prirejene identitete v skladu z določbami zakona, ki ureja naloge in pooblastila policije, zakona, ki ureja kazenski postopek in zakona, ki ureja zaščito prič, lahko izvajajo le za to posebej usposobljeni in izurjeni policisti. Za izvajanje nalog se pripravljajo in urijo dalj časa in zaradi specifičnih znanj teh posameznikov ter specifičnosti samih nalog jih med potekom operativnih aktivnosti ni mogoče zamenjati z drugimi.

Glede na opisano se, v okviru določb Direktive 2003/88/ES glede časovnih omejitev pri izvajanju teh nalog, s predlaganim novim 73.a členom ZODPol, zaradi narave dela, določa časovne omejitve dnevnega počitka, vendar pa se delavcem zagotavlja pravico do enakovrednega nadomestnega počitka, ki se policistu zagotovi takoj po prenehanju razlogov, zaradi katerih je bil dnevni počitek omejen. Pri tem se je mogoče opreti tudi na sodbo Sodišča EU C-742/19, kjer iz obrazložitve sodbe izhaja, da se lahko izjema od spoštovanja Direktive 2003/88/ES nanaša na posebne dejavnosti, za katere sistem rotacije ni primeren. V določenih dejavnostih, zaradi visoke usposobljenosti pripadnikov ali izjemne občutljivosti nalog, lahko sistem rotacije povzroči velike težave pri nadomeščanju z drugimi pripadniki, s tem pa ogroženost izvedbe same naloge. Navedena izjema tako velja za zakonsko predvidene naloge, kjer je narava dela taka, da zaradi uspešnosti izvedbe same naloge sistem rotacije ni mogoč. Ob tem je potrebno izpostaviti, da gre za izjemno ureditev, ki jo je treba kot tako uporabiti izjemoma in z folj v primeru, ko drugače ni mogoče zagotoviti uspešne izvedbe naloge. Ker gre za odstopanje od splošne ureditve in torej za izjemno ureditev, je odstopanje od omejitev dopustno zgolj za krajše časovno obdobje, torej za najkrajši možni čas, ki je potreben, da se naloga izvede. Neposredno po izvedbi naloge, pa je nujno treba delavcu zagotoviti sorazmerno daljši počitek z dodelitvijo nadomestnega počitka.

K členu 28:

Izvajanje določbe prvega odstavka 80. člena ZODPol v praksi velikokrat predstavlja administrativno oviro. V večini primerov se namreč sistemizacija delovnih mest, kjer je določeno znanje jezika narodnih skupnosti, spreminja glede števila delovnih mest zaradi delovnih potreb, organizacije dela ali drugih operativnih razlogov, pri čemer se skupno število takih delovnih mest ne spreminja, niti se ne spreminja skupno število delovnih mest z nižjo ali višjo ravnijo znanja jezika. V vseh primerih, ko se sistemizacija delovnih mest zaradi prej naštetih razlogov spreminja, se že sam predlog pripravi na način, da ostane število takih delovnih mest nespremenjeno, kar pomeni, da te spremembe na dostopnost storitev v jeziku narodnih manjšin ne vplivajo.

S predlagano spremembo pa se zaradi administrativne razbremenitve določa, da predhodno soglasje narodnih skupnosti ni potrebno v primerih, ko se spreminja sistemizacija delovnih mest, vendar pa se z njo ne zmanjšuje števila delovnih mest, kjer je potrebno znanje jezika narodnih skupnosti oziroma se ne spreminja nivoja znanja jezika narodnih skupnosti.

K členu 29:

Predlog člena ureja dopolnitev prvega odstavka 85. člena ZODPol, ki ureja pravico do organizacije in kritja stroškov pogreba v določenih primerih smrti policistov, ki so se zgodile v okviru operativnega ali drugega nevarnega dela policista. Trenutna ureditev omogoča organizacijo in kritje zgolj v primeru smrti, ki je nastala pri delu, zaradi česar se dopolnjuje na način, da se organizacija pogreba ter kritje stroškov omogoča tudi v primeru, kadar je do smrti prišlo v času napotitve v tujino na območje ali lokacijo, za katero je s sklepom o določitvi ocene stopnje nevarnosti sekretariata Sveta za nacionalno varnost določena stopnja nevarnosti. V tem primeru so ožji družinski člani lahko upravičeni tudi do enkratne denarne pomoči, ki jo za primere izgube življenja v situacijah iz prvega odstavka 85. člena ZODPol določa drugi odstavek tega člena.

Policija v okviru izpolnjevanja različnih nacionalnih³⁶, bilateralnih³⁷ (npr. naloge varovanja na slovenski ambasadi v Kijevu, Ukrajina) oziroma mednarodnih obveznosti,³⁸ napotuje policiste na opravljanje nalog v tujino. Pri tem so policisti izpostavljeni drugačnim oblikam tveganja, kot pri opravljanju nalog v domovini, zato je primerna tudi drugačna zakonska ureditev tematik organiziranosti pogreba ter pravice do enkratne denarne pomoči. Ministrstvo oziroma policija trenutno sodeluje s sedmimi pripadniki v petih mednarodnih civilnih misijah (v nadaljevanju: MCM), in sicer EULEX Kosovo (2), UNMIK Kosovo (1), EUMM Gruzija (3) in EUAM Ukrajina (1). Udeležba je del celovitega pristopa k zagotavljanju nacionalne varnosti, uresničevanja zunanjepolitičnih, varnostnih, gospodarskih, razvojnih in drugih interesov ter ciljev RS. Napoteni pripadniki policije živijo in opravljajo dela in naloge v okolju, kjer lahko dnevno pride do drastičnih sprememb varnostnega okolja. Glede na okolje, kjer se opravljajo naloge v MCM, lahko do nesrečnega dogodka pride kadarkoli oz. kjerkoli. V primeru Ukrajine se je policija prvič soočila s tako drastično spremembo varnostne ocene v MCM, vendar je takšno dogajanje v prihodnje moč pričakovati tudi v drugih MCM.

Na območjih, za katera je Svet za nacionalno varnost določil stopnjo nevarnosti na podlagi uredbe, ki ureja plače in druge prejemke javnih uslužbencev za delo v tujini je verjetnost tragičnega dogodka neprimerljivo večja kot na območju, kjer taka stopnja nevarnosti ni ugotovljena. V teh razmerah prihaja do terorističnih napadov, bombnih napadov, itd. in zato obstaja veliko večja nevarnost dogodka, katerega posledica je lahko smrt tako pri opravljanju nalog (torej v delovnem času) kot izven delovnega časa. V luči navedenega se predlaga dopolnitev prvega odstavka 85. člena ZODPol na način, da bodo v primeru dogodka, katerega posledica je smrt policista med napotitvijo v mednarodno civilno misijo na območju ali lokaciji, za katero je stopnje nevarnosti ugotovljena (ne glede na to ali je smrt posledica dogodka med delovnim časom policista ali izven delovnega časa) družinskim članom policista zagotovljene enake pravice, kot izhajajo iz veljavnega 85. in 86. člena ZODPol.

K členu 30:

Predlagana dopolnitev napovednega stavka prvega odstavka 86. člena ZODPol sledi predlagani dopolnitvi prvega odstavka 85. člena ZODPol.

Predlagana sprememba osme alineje prvega odstavka 86. člena ZODPol sledi odločbi št. I-U-486/20-14, Up-572/18-36, 16. 6. 2022, s katero je Ustavno sodišče RS ugotovilo, da je v neskladju z ustavno prepovedjo diskriminacije zakonska ureditev (prvi odstavek 3. člena DZ), ki določa, da lahko zakonsko zvezo skleneta le dve osebi različnega spola ter hkrati odločilo, da se do odprave ugotovljene protiustavnosti šteje, da je zakonska zveza življenjska skupnost dveh oseb in določbam DZ-B.

K členu 31:

³⁶ npr. napotitev pripadnikov Specialne enote, Centra za varovanje in zaščito;

³⁷ npr. napotitev policistov na podlagi bilateralnih dogovorov v pomoč tujim policijam pri izvajanju njihovih nalog, napotitev policijskih atašejev, uradnikov za zvezo;

³⁸ npr. napotitve v mednarodne civilne misije, mednarodne organizacije, agencije EU: Frontex, EUROPOL, INTERPOL, Sodišče v Haagu;

Ker je poleg službenih stanovanj, primarno uslužbencem policije treba zagotoviti tudi samske sobe in ležišča v samskih sobah, se predlaga dopolnitev veljavnega prvega odstavka 88. člena ZODPol. S predlagano dopolnitvijo prvega odstavka in spremembo drugega odstavka se tako na zakonski ravni nedvoumno določa, da so upravičenci do navedenih kapacitet primarno uslužbenci policije in upokojeni uslužbenci policije iz tretjega odstavka 88. člena ZODPol, preostale kategorije oseb pa le v primerih, ko so kapacitete proste. Merila in kriterije ter postopek dodelitve v teh primerih minister prav tako določi v internem aktu.

S predlagano spremembo četrtega odstavka se na zakonski ravni določajo prednostni nameni koriščenja počitniških kapacitet, to je za izvajanje programov rehabilitacije uslužbencev policije v primerih iz 65. člena ZODPol, za izpopolnjevanje in usposabljanje uslužbencev policije in ministrstva ter za počitniško nastanitev uslužbencev policije, ministrstva in upokojenih uslužbencev policije (za slednje ob predpostavki prostih kapacitet). Podobno kot to velja za ureditev službenih stanovanj, samskih sob in ležišč v samskih sobah, se tudi glede počitniških kapacitet na zakonski ravni posebej določa, da minister z internim aktom določi merila, kriterije in postopek dodelitve počitniških nastanitev.

K členu 32:

Praksa je po uveljavitvi določbe 88.a člena ZODPol pokazala, da je interes med policisti, ki se bodo upokojili, da se jim podeli službeno orožje v osebni zadolžitvi, velik, zato je realno pričakovati tudi situacije, ko bo za policijo v naslednjih letih lahko zmanjkalo primerne orožja za dodeljevanje novo sprejetim policistom. Zaradi navedenega bo treba nujno izvesti nov postopek javnega naročila in nabaviti novo kvoto orožja, kar predstavlja dodatna proračunska sredstva iz tega naslova. Dodatne nabave so glede na veljavno ureditev, ki omogoča, da praktično vsak policist po upokojitvi pridobi službeno orožje, nujne, saj sicer ne bo dovolj službenega orožja in ne bi bilo mogoče opremljati policistov in posledično izvajati zakonskih nalog policije. Posledično je treba zagotoviti zakonsko podlago, ki bo naslovila problematiko morebitnega pomanjkanja orožja za dodeljevanje novim policistom. Določa se torej podlaga, da v primerih, ko generalni direktor policije ugotovi, da obstaja pomanjkanje orožja ali da je bojazen, da bi do takega pomanjkanja prišlo, lahko minister na njegov predlog sprejme sklep, s katerih odloči, da se v določenem obdobju službenega orožja v osebni zadolžitvi po tem členu ob upokojitvi ne podeljuje. S tem se zagotovi zakonska možnost omejitve podeljevanja za določeno časovno obdobje, če se ugotovi, da bi bilo zaradi pomanjkanja orožja lahko ogroženo dodeljevanje orožja v osebno zadolžitev novim policistom, s tem pa posledično lahko ogroženo zagotavljanje notranje varnosti.

K členu 33:

S predlagano dopolnitvijo 90. člena ZODPol se podobno kot je to urejeno v veljavnem 88.a členu ZODPol, ki določa podelitev službenega orožja v osebni zadolžitvi, natančneje določa kdaj prejemnik priznanja dobi v posest podeljeno strelno orožje, vključno z določitvijo roka za pridobitev orožne listine. Čeprav Pravilnik o priznanjih policije³⁹ in interni akt ministra za notranje zadeve, ki ureja priznanja Ministrstva za notranje zadeve in Inšpektorata RS za notranje zadeve določata pristojne notranje organizacijske enote za obveščanje pristojne upravne enote o podelitvi strelnega orožja (za orožno listino mora nato zaprositi sam prejemnik), ki prejemniku za podeljeno strelno orožje izda ustrezno orožno listino ter da stroške zdravniškega pregleda in upravnega postopka v zvezi z izdajo orožne listine nosi prejemnik priznanja, v praksi ostajajo odprta vprašanja ravnanja z orožjem, če prejemnik priznanja ne izpolnjuje vseh pogojev za pridobitev orožne listine na podlagi 14. člena Zakona o orožju⁴⁰ (npr. ne pridobi dokazila o uspešno opravljenem zdravniškem pregledu za posest oziroma nošenje orožja ali se ugotovi elemente nezanesljivosti) ter koliko časa bo imel prejemnik priznanja na voljo, da uredi pri pristojni upravni enoti pridobitev orožne listine in kaj se zgodi, če v tem roku ne zaprosi za orožno listino.

K členu 34:

S členom se v ZODPol vključuje nova tematika, in sicer možnost podeljevanja štipendij za delo v policiji, po vzoru štipendiranja kadrov za delo v Slovenski vojski.

³⁹ Uradni list RS, št. 34/14, 39/18, 78/18, 128/21, 11/22 in 133/22.

⁴⁰ Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 85/09, 125/21 in 105/22 – ZZNŠPP.

Policija se že dlje časa srečuje z zahtevnim izzivom zaposlovanja kvalitetnega kadra v svojih sestavah, zato je potrebno nastopiti proaktivno in že v času šolanja iskati kader, ki bi se lahko po šolanju zaposlil v policiji. Policiji bo s sistemov štipendiranja ter povezovanjem s kandidati že v dijaških in študijskih letih omogočeno, da že v tem čas vzpostavi začetni sistem usposabljanja. Tematika je še posebej pereča v segmentu policijskega letalstva, kjer je nujno, da se zagotovijo možnosti, da se že v času šolanja, ko se odločajo za poklic pilota ali tehnika letalca, pristopi k potencialnim kandidatom za zaposlitev. Ena od takih učinkovitih spodbud je kadrovsko štipendiranje, v okviru katerega bi v Letalski policijski enoti dijakom ter študentom ponudili priložnost, da se že med študijem poklicno in osebnostno razvijajo ter tako na eni strani uresničijo svoje poklicne ambicije, na drugi strani pa se s tem zagotovi stalen dotok nujno potrebnega deficitarnega kadra v policijo.

Na primer, razvoj oziroma kariera tehnika letalca »začetnika« se začne z osnovnim triletnim usposabljanjem in izobraževanjem ter takrat s pridobitvijo prvih »privilegijev«, s katerimi lahko začne odpravljati manjša načrtovana linijska vzdrževanja in preprosto odpravo napak na helikopterju (licenca kategorije A). Po šele petih letih ali več bo ta tehnik letalec usposobljen za samostojno vzdrževanje na enem tipu helikopterja. Glede na to, da ima Letalska policijska enota štiri tipe helikopterjev, ki se uporabljajo za večje število specifičnih opravil in operacij, se kvalitetno usposobljen tehnični kader gradi še več let po izpolnitvi prvih pogojev za samostojno delo. Vsak tip helikopterja zahteva svoje usposabljanje, preverjanje in vzdrževanje usposobljenosti.

Še nekoliko bolj kompleksna je situacija pri pilotih. Vstopni pogoj za začetek izobraževanja in usposabljanja pilota helikopterja v Letalski policijski enoti je Licenca športnega pilota letala (PPL (A)) in opravljen teoretični izpit za licenco prometnega pilota letala ATPL (A). Ta del traja eno leto. Naslednje (drugo) leto kandidat v najboljšem primeru pridobi licenco privatnega pilota helikopterja, tretje leto pa licenco poklicnega pilota helikopterja (CPL (H)) in usposobljenost za letenje z enim tipom helikopterja. Najhitreje po treh letih bo pilot helikopterja lahko pričel s pridobivanjem izkušenj kot član posadke helikopterja. Pridobivanje izkušenj z letenjem običajno traja 1.000 ur, kar pilot ob predpostavki 200 ur letnega naleta izpolni v približno petih letih. Ko izpolni še ta pogoj, se začne usposabljati za operacije s helikopterjem. Pilot bo popolnoma operativen po šele okoli 10. letih izobraževanj in usposabljanj.

Z zgodnejšim izborom kadra že med dijaki in študenti je mogoče procese iz prejšnjih dveh odstavkov pospešiti, zato je ukrep štipendiranja smiseln in bo policiji zagotovil dolgoročen, zanesljiv ter trajnejši kadrovski bazen.

Zaradi interesa po čimprejšnji zagotovitvi stalnega pritoka novih kadrov, se tako s predlaganim 36. členom zakona dopolnjuje ZODPOL z novim 96.a členom, ki ureja tematiko štipendistov za delo v policiji, in sicer po vzoru sistema štipendiranja v vojski. Določeno je, da štipendija lahko razpiše in podeli ministrstvo, in sicer za delo v policiji in glede na potrebe policije. Hkrati je določena zaveza, da mora štipendist po končanem šolanju skleniti pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas ali pa vsaj za določen čas, ki ne sme biti krajši od časa štipendiranja. Določena je tudi višina plače v primeru, ko ima štipendist po končanem šolanju sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za opravljanje pripravništva ter obveznost povračila vseh prejetih prejemkov tekom šolanja ter drugih stroškov šolanja, če po prenehanju šolanja ne sklene pogodbe o zaposlitvi s policijo oziroma sorazmerni del stroškov, če odpove pogodbo o zaposlitvi pred iztekom roka, ki je določen v pogodbi o zaposlitvi. Hkrati peti odstavek novega 96.a člena podaja ministru pooblastilo, da podrobneje uredi pogoje, merila in postopek podeljevanja štipendij ministrstva za delo v policijo ter tudi višino štipendij in dodatkov in druge pravice in obveznosti ministrstva in štipendistov.

K členu 35:

ZODPOL se s tem členom vključuje nova tematika in ZODPOL dopolnjuje z novim 97.a členom, ki ureja obdobjno preverjanje strokovnega znanja.

Policisti pri svojem delu z namenom zagotavljanja notranje varnosti v državi ter javnega reda in miru v imenu države lahko najgloblje posežejo v človekove pravice posameznika. V ta namen imajo na voljo številna zakonsko določena pooblastila, ki pa jih morajo izvesti zakonito in strokovno ter ob doslednem upoštevanju načela sorazmernosti. Zato morajo biti policisti ustrezno strokovno usposobljeni in podrobno poznati zakonske pogoje ter strokovne standarde za zakonito opravljanje svojih nalog in pooblastil.

Nadzorni organi ugotavljajo, da je obseg izobraževanja in usposabljanja za strokovno usposobljenost policistov za opravljanje policijskih nalog velik, vendar se kljub temu ugotavljajo tudi različne pomanjkljivosti in nepravilnosti pri neposredni izvedbi policijskih pooblasti, kar je še zlasti problematično, ko policisti s temi posegajo v osebne pravice posameznika. Izpostavljene ugotovitve je sicer policija prenesla v vsebino programov izobraževanja in usposabljanja, vendar pa je potrebno sprejeti še določene dodatne ukrepe, ki bodo zagotovili učinkovitejše izboljšanje stanja.

S tem namenom se zakonsko predpisuje obvezno obdobjo preverjanje strokovnega znanja, ki ga mora policist opraviti enkrat v triletnem obdobju. Preverjanje strokovnega znanja je sestavljeno tako iz preizkusa strokovne usposobljenosti kot tudi iz preizkusa psihofizične usposobljenosti, pri čemer je vsebina in sam potek preizkusa strokovne in psihofizične usposobljenosti v pristojnosti podrobnejšega urejanja ministra, ki ga slednji sprejme na predlog generalnega direktorja policije.

Drugi odstavek določa izjemo od dolžnosti pristopa k obdobju preverjanju znanja, in sicer za policiste, ki dela ne opravljajo v Republiki Sloveniji (npr. policijski atašeji, policisti napoteni na civilne misije v tujino, itd.). Slednji v času, ko dela ne opravljajo v Republiki Sloveniji niso zavezani k pristopu k obdobju preverjanju znanja. So se pa tudi ti dolžni udeležiti obdobja preverjanja znanja, če ponovno pričnejo z opravljanjem dela v Republiki Sloveniji, in sicer v enem letu po začetku ponovnega opravljanja dela v Republiki Sloveniji. Ker bi v nekaterih primerih lahko enoletno obdobje iz prejšnjega stavka nastopilo pred potekom triletnega obdobja od predhodnega preverjanja znanja, se za te primere določi, da so se dožni policisti, ki so ponovno pričeli delati na območju Republike Slovenije, udeležiti obdobja preverjanja znanja v roku iz prvega odstavka novega 97.a člena zakona.

Določeno je, da obdobjo preverjanje organizira in izvaja policija najmanj dvakrat letno, pri čemer preizkus ocenjuje komisija, katere sestavo določi minister na predlog generalnega direktorja policije. Komisija bo lahko sestavljena tako iz predstavnikov policije, kot tudi iz predstavnikov ministrstva oziroma drugih organov, če se bo pri pripravi akta ugotovila potreba po širši sestavi komisije.

Člen ureja tudi možnost, da na predlog policista in ob izkazanih upravičenih razlogih generalni direktor policije policistu, ki v obdobju treh let ni mogel pristopiti k obdobju preverjanju znanja podaljša rok za udeležbo na obdobju preverjanju. Utemeljene razloge za podaljšanje določi minister na predlog generalnega direktorja policije.

Nadalje je urejeno tudi, da mora policist, ki preizkusa uspešno ne opravi, v roku šestih mesecev ponovno pristopiti k opravljanju preizkusa.

Posledice nepristopa na obdobjo preverjanje znanja oziroma kadar policist preverjanja znanja uspešno dvakrat ne opravi, so vsebovane v spremenjenem drugem odstavku 61. člena ZODPol. Generalni direktor policije z odločbo odvzame policistu pravico izvajati policijska pooblastila v primeru, da ne pristopi na obdobjo preverjanje znanja ali pa tega dvakrat uspešno ne opravi, čemur sledijo tudi posledice iz tretjega odstavka 61. člena ZODPol.

Vsebinsko in potek obdobja preverjanja znanja, upravičene razloge za podaljšanje roka za udeležbo na preverjanju ter obdobje možnega podaljšanja tega roka določi minister na predlog generalnega direktorja. V istem aktu se uredi tudi sestavo ter način dela komisije, ki ocenjuje preizkus strokovne in psihofizične usposobljenosti.

K členu 36:

Predlog spreminja 101. člen ZODPol v delu, kjer je določena starostna omejitev za sodelovanje žensk in moških v pomožni policiji. Veljavna ureditev določa starostno omejitev 60 let oziroma lahko sodelujejo v pomožni policiji posamezniki do konca koledarskega leta, v katere dopolnijo starost 60 let. Po tem letu je sicer še možna sklenitev nove pogodbe o prostovoljni službi v pomožni policiji, ki pa se sklepa za

obdobje enega do petih let, če posameznik uspešno opravi zdravniški pregled in če posebna komisija ugotovi, da ima ustrezne psihofizične sposobnosti. S spremembo 101. člena se dviguje starostna omejitev za tri leta, kar bo omogočilo, da državljani lahko dalj časa opravljajo naloge pomožnega policista.

K členu 37:

Določbi četrtega in petega odstavka 102. člena ZODPol sta nedosledni v rabi terminologije iz predpisov, ki urejajo delovno razmerje in plačilo samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki opravlja samostojno dejavnost. Delovnopravni predpisi, ki veljajo za delavce (zaposlene), urejajo plačo in nadomestilo plače, in ne veljajo tudi za samostojne podjetnike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost. Zaposleni (torej delavec) ima med usposabljanjem in med opravljanjem službe v pomožni policiji pravico do nadomestila plače, delodajalec pa ima pravico, da uveljavlja povrnitev nadomestila plače zaradi odsotnosti delavca z dela (pri svojem delodajalcu) med usposabljanjem in med opravljanjem službe v pomožni policiji. Na podlagi zahtevka delodajalca, policija povrne izplačano nadomestilo plače delodajalcu. Samostojni podjetnik posameznik in fizična oseba, ki samostojno opravlja dejavnost kot poklic (torej posameznik, ki opravlja samostojno dejavnost), pa imata med usposabljanjem in med opravljanjem službe v pomožni policiji pravico do povrnitve izgubljenega zaslužka. Tudi v primeru samostojnih podjetnikov posameznikov in fizičnih oseb, ki samostojno opravljajo dejavnost kot poklic se nadomestilo izgubljenega zaslužka povrne na podlagi podanega zahtevka, pri čemer mora biti zahtevku predloženo dokazilo pristojnega davčnega urada o višini bruto zavarovalne osnove, od katere je bil obračunan in plačan prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za mesec pred mesecem usposabljanja ali za mesec pred mesecem opravljanja službe v pomožni policiji, povečane za prispevke za socialno varnost delodajalcev. Osnovo za obračun in odmero nadomestila v tem primeru predstavlja bruto zavarovalna osnova, od katere je bil obračunan in plačan prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za mesec pred mesecem usposabljanja ali za mesec pred mesecem opravljanja službe v pomožni policiji, povečana za prispevke za socialno varnost delodajalcev.

K členu 38:

Četrty odstavek 108. člena ZODPol določa obseg podatkov v evidenci obveznikov, razporejenih na delovne dolžnosti, in obveznikov civilne zaščite v ministrstvu in policiji. Razporejanje državljanov na delovno dolžnost se izvaja na podlagi določb Zakona o obrambi⁴¹, Uredbe o obrambnem načrtovanju⁴² in Uredbe o kriterijih za razporejanje državljanov.⁴³ V 20. členu Uredbe o kriterijih za razporejanje državljanov, s katero je Vlada RS podrobneje določila izvajanje delovne dolžnosti, so določeni obrazci EDD-1, EDD-2 in EDD-3 za razporejanje na delovno dolžnost, vodenje evidence in pozivanje državljanov, razporejenih na delovno dolžnost, v katerih je kot obvezni podatek navedena tudi »Enotna matična številka občana«. Glede na navedeno se s predlagano dopolnitvijo usklajuje obseg obstoječe evidence.

K členu 39:

Predlagana sprememba prvega odstavka je redakcijske narave, in sicer se zakonsko besedilo dopolnjuje z navedbo Uradnih listov RS.

S spremembo drugega odstavka za omogoča, da za sklenitev najemne pogodbe za službeno stanovanje in stanovanje v lasti Republike Slovenije lahko zaprosi tudi že upokojeni vojni veteran, ki je do upokojitve opravljal delo v policiji, če so izpolnjeni nadaljnji pogoji, ki jih določa nov tretji odstavek, torej da to stanovanje pomeni njegovo edino stanovanje, da on ali njegov zakonec, zunajzakonski partner ali družinski član, ki z njim stalno prebivajo in so navedeni v najemni pogodbi, niso lastniki ali solastniki drugega stanovanja ali nepremičnine, ki je primerna za bivanja oziroma on ali pa izpostavljene

⁴¹ Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20.

⁴² Uradni list RS, št. 51/13 in 11/22.

⁴³ Uradni list RS, št. 80/04.

osebe ne razpolagajo s finančnimi sredstvi ali nepremičnino, ki bi omogočala nakup stanovanja oziroma nepremičnine, primerne za bivanje, ki je primerljivo s stanovanjem, v katerem biva.

Četrty odstavek določa možnost podaljšanja ali sklenitve najemne pogodbe s strani zakonca ali zunajzakonskega partnerja, v primeru smrti upravičenca vojnega veterana, ki je bil uslužbenec policije ob smrti ali pa do upokojitve. Enako pravico ima tudi njegov otrok, posvojenec ali otrok, ki je bil z vojnim veteranom v skrbniškem razmerju, pri čemer je podaljšanje ali pa sklenitev najemne pogodbe vezano na čas, ko bi za vojnega veterana veljala obveznost preživljanja otroka v skladu s predpisi, ki urejajo družinska razmerja in pod pogojem, da je ob njegovi smrti dejansko prebival v stanovanju, imel v njem prijavljeno stalno prebivališče in bil naveden v najemni pogodbi.

Vsebina člena se prilagaja tudi odločbi št. I-U-486/20-14, Up-572/18-36, 16. 6. 2022, s katero je Ustavno sodišče RS ugotovilo, da je v neskladju z ustavno prepovedjo diskriminacije zakonska ureditev (prvi odstavek 3. člena DZ), ki določa, da lahko zakonsko zvezo skleneta le dve osebi različnega spola ter hkrati odločilo, da se do odprave ugotovljene protoustavnosti šteje, da je zakonska zveza življenjska skupnost dveh oseb in določbam DZ-B in se v odstavkih več ne navaja partnerja iz partnerske zveze.

K členu 40:

S predlaganim novim 109.č členom ZODPol se vzpostavlja pravna podlaga za vodenje evidence izdanih potrdil o opravljanju dolžnosti pri obrambi Republike Slovenije zaradi uveljavljanja statusa vojnega veterana iz 2. in 2.a člena Zakona o vojnih veteranih⁴⁴, ki jo upravlja ministrstvo. Predlagatelj glede na število prosilcev iz vrst Ministrstva za notranje zadeve in policije (od leta 1998 je ministrstvo izdalo 2.183 potrdil o opravljanju dolžnosti) ocenjuje, da je ne glede na določbo 30. člena ZVV, ki v okviru evidence vojnih veteranov vsebuje tudi dokument, ki je podlaga za priznanje statusa vojnega veterana, vzpostavitev ločene pravne podlage za vodenje navedene evidence utemeljena.

Ministrstvo in policijske uprave prosilcu, ki je upravnemu organu podal vlogo za izdajo potrdila o opravljanju dolžnosti pri obrambi Republike Slovenije zaradi uveljavljanja statusa vojnega veterana, in je bil v času opravljanja teh dolžnosti delavec organov za notranje zadeve, rezervni policist ali druga oseba, ki je po odredbi takratnih organov za notranje zadeve izvajala naloge vezane na opravljanje dolžnosti pri obrambi RS, kot so določene v ZVV, v primeru pozitivne odločitve izda potrdilo. Ker policijske uprave vodijo postopke za pripadnike in rezervni sestav policije, ministrstvo pa za pripadnike aktivnega in rezervnega sestava Republiškega sekretariata za notranje zadeve, po Zakonu o notranjih zadevah⁴⁵, je predvideno upravljanje evidence s strani ministrstva, pri čemer podatke za pripadnike in rezervni sestav policije v evidenco vnašajo policijske uprave, kjer je bil prosilec v času službovanja razporejen.

S predlaganim tretjim odstavkom se določa vsebina evidence, in sicer osebno ime in rojstni podatki, EMŠO ter naslov prebivališča prosilca in številka ter datum potrdila o opravljanju dolžnosti pri obrambi RS zaradi uveljavljanja statusa vojnega veterana, vključno z nazivom organa, ki je potrdilo izdal.

Podatki, ki jih ministrstvo in policijske uprave v postopkih obravnavajo se nanašajo na kadrovske evidenco takratnih organov za notranje zadeve za čas osamosvojitvenih aktivnosti ter za navedeno obdobje še na evidence odsotnosti, podatke o izplačanih in obračunanih urah opravljanja redne in izredne delovne obveznosti, dela prek polnega delovnega časa, terenskega dodatka, pripravljenosti na domu in kompenzacije, prav tako se pri tem obdelujejo podatki iz zbirke dokumentarnega gradiva »Policija med vojno«. Prav zbirka dokumentarnega gradiva »Policija med vojno« je hkrati osnova za pridobivanje podatkov in razumevanju delovanja takratnih organov za notranje zadeve, kar je zelo pomembno v procesu odločanja pri obravnavi zahtevkov vsakega posameznega prosilca. Kako pomembno je za ministrstvo celotno vsebinsko področje pove podatek, da se za izvedbo te naloge

⁴⁴ Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – Zdru-1, 101/06 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 32/14 in 21/18 – ZNOrg, 174/20 – ZIPRS2122, 78/23 – ZZVZZ-T in 84/23 – ZDOsk-1; ZVV.

⁴⁵ Uradni list SRS, št. 28/80, 38/88, 27/89 in Uradni list RS, št. 8/90, 19/91, [4/92](#), [58/93](#), [87/97](#), [87/97](#) – ZPSDP in [49/98](#) – ZPol.

obravnava tudi dokumentarno gradivo, ki ima status arhivskega gradiva, zaradi česar se tudi predlaga, da se evidenca izdanih potrdil o opravljanju dolžnosti pri obrambi Republike Slovenije zaradi uveljavljanja statusa vojnega veterana hrani trajno.

K členu 41:

S predlagano prehodno določbo se ureja preimenovanje dosedanjih »načelnikov policijskih postaj« in »načelnikov območnih policijskih postaj« v drugih zakonih in podzakonskih aktih.

K členu 42:

Ker se s predlagano spremembo evidence iz 4. točke petega odstavka 31.a člena ZODPol dopolnjuje njen obseg, se v prehodni določbi določa rok za uskladitev evidence dopolnilnega dela in dejavnosti, to je v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

Ker se s predlaganim novim 109.č členom vzpostavlja pravna podlaga za vodenje evidence izdanih potrdil zaradi uveljavljanja statusa vojnega veterana, se določa tudi rok za vzpostavitev navedene evidence, to je v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

K členu 43:

V skladu s prvim odstavkom predlagane prehodne določbe minister za notranje zadeve v roku šestih mesecev sprejme pravilnik, ki bo natančneje določil pogoje, merila in postopek podeljevanja štipendij ministrstva za delo v policiji in na predlog generalnega direktorja policije iz novega šestega odstavka 96.a člena zakona tudi pravilnik, ki bo uredil vsebino in potek obdobjnega preverjanja strokovne in psihofizične usposobljenosti policije ter sestavo in način dela komisije za ocenjevanje iz novega tretjega odstavka 97.a člena zakona.

V skladu s predlaganim drugim odstavkom minister za notranje zadeve uskladi določbe tretjega odstavka 65. člena (Pravilnik o psihološki pomoči in psihološki podpori uslužbencem policije⁴⁶), internega akta iz drugega odstavka 88. člena zakona (Pravilnik o oddaji službenih stanovanj, samskih sob in ležišč v samskih sobah Ministrstva za notranje zadeve za potrebe policije) in internega akta iz četrtega odstavka 88. člena zakona (Pravilnik o počitniški dejavnosti Ministrstva za notranje zadeve), v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

V skladu s predlaganim tretjim odstavkom Vlada RS uskladi določbe podzakonskega akta iz osmega odstavka 86. člena zakona (Uredba o načinu uveljavljanja in dodelitve pravic ožjim družinskim članom po smrti policista in v primeru njegove invalidnosti⁴⁷) in 106. člena zakona (Uredba o pomožni policiji⁴⁸) v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

K členu 44:

Člen predstavlja prehodno določbo, s katero je določen rok, v katerem mora policija zagotoviti obdobjno preverjanje znanja za policiste, ki imajo pravico izvajati policijska pooblastila in so a dan uveljavitve tega zakona zaposleni v policiji. Policiji je dan rok 3 let, da zagotovi obdobjno preverjanje obstoječega kadra, saj bi bilo krajše obdobje organizacijsko prezahtevno. Poleg tega pa je smiselno, da se obdobjno preverjanje znanja tudi za obstoječi kader uvede tako, da bo policisti razporejeni na tri letno obdobje, saj bi bilo sicer tudi kasneje potrebno v določenih letih opraviti neprimerno več obdobjnih preverjanj znanja kot pa v drugih obdobjih. Na policiji pa je, da odloči, kateri bodo tisti delavci, ki bodo morali opraviti obdobjno preverjanje znanja prej in kateri kasneje. Odločitev za samostojnost policije v tem delu je smiselna, saj slednja v okviru svoje organizacije navsezadnje tudi najbolje razpolaga s podatkom o tem, kje bi bilo smiselno najprej preveriti znanje in kje kasneje. Generalna policijska uprava že po 91. členu ZODPol načrtuje in izvaja izobraževanja, pri čemer izpopolnjevanja in usposabljanja policistov glede na 97. člen ZODPol potekajo po programih, ki jih določi generalni direktor policije. Veljavna

⁴⁶ Uradni list RS, št. 51/13 in 20/23.

⁴⁷ Uradni list RS, št. 3/18.

⁴⁸ Uradni list RS, št. 70/22 in 11/25

zakonodaja tako že vsebuje zadostne podlage, na katerih lahko generalni direktor policije določi tudi, da se pred obdobjem preverjanjem znanja zagotovi tudi primerno izpopolnjevanje in usposabljanje.

K členu 45:

Člen ureja prenehanje veljavnosti Pravilnika o sodelovanju policije z veteranskimi in drugimi stanovskimi organizacijami, ter hkrati določa, da se le-ta uporablja do izteka sporazumov o sodelovanju, ki so veljali na dan uveljavitve tega zakona.

Po veljavni zakonodaji se namreč sodelovanje s posamezno organizacijo določi v sporazumu z veljavnostjo petih let ter možnostjo podaljšanja. Z namenom, da se spoštujejo že predhodno sklenjeni sporazumi in onemogoči poseganje vanje, se tako podaljšuje uporaba Pravilnika o sodelovanju policije z veteranskimi in drugimi stanovskimi organizacijami. Hkrati je določeno tudi, da sporazumu s potrekom časa, za katerega so bili sklenjeni potečejo in jih ni mogoče podaljševati.

Ne glede na zapisano, pa se lahko veteranske organizacije ter generalni direktor policije dogovorijo, da sporazumu prenehajo veljati pred potekom časa, za katerega o bili sklenjeni, ter se način in obseg sodelovanja policije z veteransko organizacijo opredeli s pogodbo, ki jo določa nov 37. člen ZODPol. Določeno je tudi, da moraj pobudo za sprejetje dogovora ter podpis pogodbe po 37. členu ZODPol posredovati veteransko organizacije, sicer tudi zanje še nadalje veljajo veljavni sporazumi ter se uporablja Pravilnik o sodelovanju policije z veteranskimi in drugimi stanovskimi organizacijami.

K členu 46:

V predlagani prehodni določbi se določa šestmesečni rok za uskladitev Aktov o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest in nazivov Ministrstvu za notranje zadeve in Policije z ureditvijo, kot je predlagana v posameznih določbah predloga zakona.

K členu 47:

Za začetek veljavnosti zakona je predlagan splošen petnajstdnevni rok po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

4. člen (usmerjanje policije)

(1) Usmerjanje policije pomeni sistematično in načrtno dajanje obveznih navodil in usmeritev za delo policije.

(2) Usmerjanje policije se izvaja s pisnimi usmeritvami in navodili (v nadaljnjem besedilu: usmeritve), ki jih izdaja minister.

(3) S temeljnimi usmeritvami za izdelavo srednjeročnega načrta razvoja in dela policije, ki se pripravijo za obdobje petih let, se določijo temeljni razvojni cilji na posameznih področjih dela policije ter usmeritve za izvajanje nalog policije in ukrepov, potrebnih za njihovo uresničitev.

(4) Letne usmeritve se nanašajo na izdelavo letnega načrta dela policije v naslednjem koledarskem letu.

(5) Posamične usmeritve se nanašajo na izvedbo posameznih nalog in ukrepov policije, kadar je potrebno takojšnje ukrepanje za odpravo pomanjkljivosti.

(6) V usmeritvah se lahko določijo roki za izvedbo posamezne naloge in zahteve po poročanju o realizaciji naloge.

(7) Srednjeročni načrt razvoja in dela policije na predlog generalnega direktorja policije oziroma generalne direktorice policije (v nadaljnjem besedilu: generalni direktor policije) sprejme minister, letni načrt dela policije pa sprejme generalni direktor policije po predhodnem soglasju ministra.

(8) Pristojnosti ministra iz petega odstavka tega člena ne veljajo za policijske postopke, katerih usmerjanje je na podlagi zakona, ki ureja kazenski postopek, prevzel pristojni državni tožilec. Ne glede na zakon, ki ureja kazenski postopek, se šteje, da je državni tožilec prevzel usmerjanje dela policije v predkazenskem postopku od trenutka, ko je bil obveščen o kaznivem dejanju.

8. člen

(pooblastila uradnikov enote za usmerjanje in nadzor)

(1) Uradniki iz prvega odstavka prejšnjega člena imajo za nemoteno in učinkovito opravljanje posameznega nadzora naslednja pooblastila:

- zahtevati podatke iz evidenc, ki jih vodi in vzdržuje policija;
- zahtevati vpogled v evidence, dokumente, listine, odredbe, zapisnike, odločbe in sklepe, ki jih v skladu s svojimi pristojnostmi pridobiva, pripravlja ali izdaja policija, in po potrebi zahtevati njihovo izročitev ali izročitev njihovih kopij;
- vabiti na pogovor policiste, druge uslužbence policije ali posameznike;
- opraviti pogovor s policisti, drugimi uslužbenci policije ali posamezniki;
- vstopiti v vsak prostor, ki ga policija uporablja pri svojem delu;
- zahtevati uradna pisna potrdila ter tehnične in druge podatke o tehničnih sredstvih v uporabi policije ter zahtevati dokazila o usposobljenosti policistov za uporabo tehničnih in drugih sredstev, ki jih ti uporabljajo pri svojem delu;
- prisostvovati izvajanju nalog policije;
- od policije zahtevati posredovanje drugih podatkov in informacij iz njihove pristojnosti, ki so pomembni za usmerjanje in nadzor.

(2) Uradniki enote za usmerjanje in nadzor lahko zaradi priprave usmeritev in navodil iz 4. člena tega zakona opravljajo delovne pogovore v policijskih enotah. O načrtovanih pogovorih so dolžni predhodno obvestiti generalnega direktorja policije.

(3) Zaradi priprave usmeritev ali nadzora nad delom policije mora policija na zahtevo enote za usmerjanje in nadzor tej enoti v določenem roku posredovati poročila, podatke, analize ali drugo dokumentacijo, ki se nanaša na opravljanje nalog policije.

15. člen

(razvojni programi in poročanje)

(1) Državni zbor Republike Slovenije na predlog Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) sprejme resolucijo o dolgoročnem razvojnem programu policije, v kateri se določijo dolgoročni razvojni cilji in prioritete razvoja policije.

(2) Policija najkasneje do 15. aprila za preteklo leto posreduje ministru letno poročilo o delu policije, ta pa ga posreduje vladi v seznanitev. Vlada posreduje letno poročilo o delu policije Državnemu zboru Republike Slovenije najkasneje do 15. junija.

18. člen

(naloge generalne policijske uprave)

(1) Generalna policijska uprava opravlja naslednje naloge:

1. spremlja, analizira in ocenjuje varnostne razmere v državi, pripravlja strateške načrte o organiziranosti in delu v policiji, ugotavlja stanje na področju izvrševanja policijskih nalog, zagotavlja

strokovno in tehnično pomoč enotam policije, nadzoruje delo policijskih enot, skrbi za izpopolnjevanje organiziranosti sistema in metod dela, uvajanje novih metod dela in kakovost policijskih storitev, za zakonito izvrševanje predpisov s področja dela policije ter izvaja ukrepe za učinkovito delovanje policije;

2. usmerja in usklajuje delo policijskih uprav na področju zatiranja kriminalitete, varnosti prometa, nadzora državne meje in izravnalnih ukrepov, nalog, določenih v predpisih o tujcih, javnega reda in miru v primerih, ko je potrebno usklajeno delovanje na širšem območju ali ko naloge presegajo kadrovske, strokovne, materialne in organizacijske zmožnosti policijskih uprav, in izdaja na prvi stopnji odločbe v zadevah nadzora državne meje in tujcev;
3. izvaja določene naloge na področju zatiranja kriminalitete, varnosti prometa, nadzora državne meje in izravnalnih ukrepov, preventive in nalog, določenih v predpisih o tujcih ter javnem redu in miru;
4. vodi in izvaja določene naloge varovanja oseb, objektov, prostorov, okolišev, delovnih mest in tajnih podatkov ter opravlja določene naloge na področju varovanja in zaščite kritične infrastrukture;
5. izvaja forenzična in laboratorijska raziskovanja in opravlja forenzične preiskave ter podaja poročila o preiskavi in izvedenske izvide in mnenja;
6. skrbi za izvajanje mednarodnih sporazumov s področja nalog policije;
7. sodeluje s policijami tujih držav, z mednarodnimi in drugimi organizacijami ter z uradi, agencijami, organi in delovnimi telesi Evropske unije s področja dela policije ter opravlja naloge v sodelovanju z njimi skladno s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi s področja dela policije;
8. izvaja naloge policije ob naravnih in drugih nesrečah, v krizi in v vojnem in izrednem stanju;
9. zbira, obdeluje, posreduje in hrani podatke s področja dela policije ter načrtuje, upravlja in razvija informacijski in telekomunikacijski sistem policije;
10. sodeluje pri pripravi kadrovskega načrta policije in predlaga njegove spremembe in dopolnitve;
11. skrbi za informiranje pristojnih državnih organov in javnosti o delu policije, o aktualnih varnostnih vprašanjih in varnostnih razmerah;
12. izvaja izobraževanje, izpopolnjevanje, usposabljanje in raziskovalno dejavnost po tem zakonu ter sodeluje pri načrtovanju in organiziranju drugih oblik izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja;
13. sodeluje pri pripravi, načrtovanju in spremembi finančnih načrtov, načrtov pridobivanja stvarnega premoženja in razpolaganja z njim, načrtov nabav, investicij, investicijskega in rednega vzdrževanja nepremičnin policije;
14. sodeluje pri pripravi sistemizacije, standardizacije in tipizacije materialnih tehničnih sredstev in opreme policije ter poslovnih in drugih prostorov in njihove opreme;
15. izvaja, usmerja in načrtuje notranjevarnostne postopke in izvaja druge ukrepe, potrebne za notranjo varnost policije;
16. opravlja akreditirane in neakreditirane kontrole merilnikov ter daje strokovna pojasnila s tega področja in izvaja naloge, ki so potrebne za zagotavljanje tehnične brezhibnosti indikatorskih merilnikov;
17. opravlja druge naloge s področja dela policije, ki jih določa zakon ali drug predpis, izdan na podlagi zakona.

(2) Naloge generalne policijske uprave opravljajo notranje organizacijske enote. Vodje notranjih organizacijskih enot so za svoje delo, stanje v enoti in delo notranje organizacijske enote odgovorni generalnemu direktorju policije.

(3) Če generalna policijska uprava ugotovi, da policijska uprava ne izvršuje svojih nalog oziroma jih ne izvršuje strokovno ali pravočasno, mora na to opozoriti direktorja policijske uprave in mu naložiti, da zagotovi izvrševanje njenih nalog oziroma da odpravi ugotovljene nepravilnosti v roku, ki mu ga določi.

(4) Če direktor policijske uprave ne ravna v skladu z opozorilom generalne policijske uprave, lahko generalna policijska uprava neposredno opravi posamezno nalogo iz pristojnosti policijske uprave.

(5) Generalna policijska uprava mora neposredno opraviti posamezno nalogo iz pristojnosti policijske uprave, če bi zaradi nestrokovne ali nepravočasne izvršitve naloge lahko nastale škodljive posledice za življenje ali zdravje ljudi, za naravno oziroma življenjsko okolje ali premoženje velike vrednosti. Za premoženje velike vrednosti se šteje znesek, ki presega 50.000 eurov.

19. člen **(nacionalni forenzični laboratorij)**

(1) Nacionalni forenzični laboratorij je specializirana notranja organizacijska enota generalne policijske uprave, ki zagotavlja strokovno in neodvisno podajanje poročil o preiskavi in izvedenskih izvidov in mnenj s področja forenzičnih znanosti.

(2) Nacionalni forenzični laboratorij izvaja forenzična in laboratorijska raziskovanja in opravlja forenzične preiskave ter podaja poročila o preiskavi in izvedenske izvide in mnenja za potrebe policije, državnega tožilstva, sodišč in drugih državnih organov.

(3) Nacionalni forenzični laboratorij opravlja naloge avtonomno in v skladu s strokovnimi standardi in vodili.

(4) Forenzični strokovnjaki, ki so zaposleni v laboratoriju, so pri opravljanju izvedeništva neodvisni.

20. člen **(nacionalna enota Europol)**

V generalni policijski upravi je organizirana enota, ki opravlja naloge nacionalne enote Evropskega policijskega urada (Europol), pri čemer sodeluje s pristojnima organoma Republike Slovenije za področji carinskih zadev in preprečevanja pranja denarja.

25. člen **(naloge policijske uprave)**

(1) Policijska uprava opravlja naslednje naloge:

1. usklajuje in usmerja delo območnih policijskih postaj, jim daje strokovna pojasnila, izvaja nadzor nad njihovim delom ter jim zagotavlja strokovno pomoč;
2. odkriva in preiskuje določena kazniva dejanja, odkriva in prijema storilce takih dejanj in jih izroča pristojnim organom;
3. zagotavlja izvajanje določenih nalog s področja javnega reda, ko je potrebno usklajeno delovanje na območju uprave ali ko gre za hujše kršitve javnega reda;
4. zagotavlja izvajanje določenih nalog s področja varnosti prometa, ko je potrebno usklajeno delovanje na širšem območju uprave;
5. opravlja določene naloge s področja varovanja določenih oseb, prostorov in objektov;
6. izvaja nadzor državne meje in izravnalne ukrepe;
7. izvaja postopke s tujci;
8. izvaja določene naloge na področju varnosti prometa, javnega reda ter preventive;
9. sodeluje z varnostnimi organi na obmejnih območjih sosednjih držav;
10. izdaja na prvi stopnji odločbe v zadevah prehajanja oseb čez državno mejo in dovolitve zadrževanja tujcev;
11. opravlja določene naloge s področja delovanja policije ob naravnih in drugih nesrečah, v krizi, v vojnem in izrednem stanju;
12. izvaja določene naloge vzdrževanja informacijskega in telekomunikacijskega sistema policije;
13. opravlja določene naloge s področja upravljanja kadrovskih virov, vključno s posamičnimi nalogami strokovnega izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja;

14. opravlja določene naloge finančnih in materialnih zadev, rednega in investicijskega vzdrževanja objektov in materialnih tehničnih sredstev;
15. izvaja, usmerja, načrtuje in sodeluje pri notranjevarnostnih postopkih ter izvaja druge ukrepe, potrebne za notranjo varnost enot policijske uprave;
16. skrbi za izpopolnjevanje sistema in metod dela, uvajanje novih metod dela in inovacijskih rešitev pri izvajanju nalog policije ter izbrane rešitve posreduje generalni policijski upravi;
17. opravlja druge naloge s področja dela policije, ki jih določa zakon ali drug predpis, izdan na podlagi zakona.

(2) Policijska uprava lahko izvaja tudi naloge za zagotavljanje tehnične brezhibnosti indikatorskih merilnikov.

(3) Policijska uprava opravlja naloge v notranjih organizacijskih enotah.

(4) Področne policijske postaje so notranje organizacijske enote policijske uprave, ki so ustanovljene za opravljanje nalog na določenem področju dela policije.

(5) Z aktom o organizaciji in sistemizaciji se lahko določi, da posamezna policijska uprava opravlja tudi naloge območne policijske postaje.

(6) Vodje notranjih organizacijskih enot policijske uprave so za svoje delo, stanje v enoti in delo enote odgovorni direktorju policijske uprave.

(7) Če policijska uprava ugotovi, da območna policijska postaja z njenega območja ne izvršuje svojih nalog oziroma jih ne izvršuje pravilno ali pravočasno, mora na to opozoriti načelnika policijske postaje in mu naložiti, da zagotovi izvrševanje njenih nalog oziroma da odpravi ugotovljene nepravilnosti v roku, ki mu ga določi.

(8) Policijska uprava lahko prevzame izvedbo posamezne naloge ali vrste nalog iz pristojnosti območne policijske postaje, kadar oceni, da je to potrebno.

27. člen **(območna policijska postaja)**

(1) Območna policijska postaja je organizacijska enota policije, ustanovljena za neposredno opravljanje nalog policije na določenem območju policijske uprave.

(2) Območne policijske postaje ter njihovo območje in sedež določi minister na predlog generalnega direktorja policije.

(3) Območja policijskih postaj morajo biti usklajena z mejami občin tako, da ena policijska postaja izvaja naloge policije na celotnem območju ene ali več občin, ali pa tako, da na območju ene mestne občine izvaja naloge policije več policijskih postaj.

(4) Območna policijska postaja izvaja naloge v skladu z letnim načrtom dela, ki ga sprejme načelnik območne policijske postaje. Letni načrt dela mora biti izdelan na podlagi ciljev generalne policijske uprave in policijske uprave, v katere območje sodi.

(5) Območna policijska postaja pred pripravo letnega načrta dela pozove občine, na območju katerih izvaja naloge, da podajo predloge prioriternih nalog pri zagotavljanju varnosti. Te predloge območna policijska postaja preuči in jih po oceni vključi v letni načrt.

(6) Načelnik območne policijske postaje po potrebi občinski svet obvešča o varnostnih razmerah na območju občine. Načelnik območne policijske postaje ne sme poročati o konkretnih zadevah, o katerih poteka predkazenski ali prekrškovni postopek.

28. člen **(načelnik območne policijske postaje)**

(1) Območno policijsko postajo vodi načelnik oziroma načelnica (v nadaljnjem besedilu: načelnik).

(2) Načelnik območne policijske postaje je za svoje delo, stanje na policijski postaji in delo policijske postaje odgovoren direktorju policijske uprave.

31.a člen **(evidence)**

(1) Policija upravlja in vzdržuje evidence, v katerih zaradi opravljanja policijskih nalog in zagotavljanja notranje varnosti zbira in obdeluje osebne podatke in druge podatke.

(2) Policija vodi in vzdržuje naslednje evidence:

1. evidenco službenih izkaznic, ki jih izda generalni direktor policije,
2. evidenco izdanih identifikacijskih izkaznic,
3. evidenco obvestil o nasprotjih interesov,
4. evidenco dopolnilnega dela in dejavnosti,
5. evidenco daril,
6. evidenco nejavnih stikov,
7. evidenco vlog policistov za pravno pomoč.

(3) Evidence so specifično dokumentarno gradivo. Podatki v evidencah so varovani podatki policije, skladno z zakonom, ki ureja naloge in pooblastila policije.

(4) V evidencah iz drugega odstavka tega člena smejo biti:

1. osebni podatki oseb:
 - osebno ime,
 - rojstni podatki (dan, mesec, leto, kraj),
 - enotna matična številka občana (EMŠO), za tujega državljana pa številka osebnega dokumenta,
 - spol,
 - naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča,
 - identifikacijska oznaka osebe, ki je v policijskih evidencah,
 - državljanstvo;
2. podatki samostojnega podjetnika posameznika, posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, pravne osebe in državnega organa:
 - firma, ime oziroma naziv,
 - pravnoorganizacijska oblika,
 - sedež,
 - matična številka in
 - davčna številka.

(5) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka se smejo v evidencah obdelovati tudi drugi podatki:

1. v evidenci službenih izkaznic, ki jih izda generalni direktor policije: fotografija osebe, ki ji je izdana službena izkaznica, datum izdaje službene izkaznice, vrsta službene izkaznice, številka službene izkaznice, datum vrnitve, odvzema, uničenja ali izgube službene izkaznice, policijska enota, v kateri dela oseba, ki ji je izdana službena izkaznica;

2. v evidenci izdanih identifikacijskih izkaznic: fotografija osebe, ki ji je izdana identifikacijska kartica, datum izdaje identifikacijske kartice, vrsta identifikacijske kartice, številka identifikacijske kartice, datum vrnitve, odvzema, uničenja ali izgube identifikacijske kartice, policijska enota, v kateri dela oseba, ki ji je izdana službena izkaznica;
3. v evidenci obvestil o nasprotjih interesov: podatki o nalogi, ki jo je opravljal policist, podatki o obveščanju nadrejenega o nastalem položaju, podatki o odločitvi nadrejenega o obstoju nasprotja interesa;
4. v evidenci dopolnilnega dela in dejavnosti: podatki o pravnem aktu, na podlagi katerega uslužbenec policije opravlja dopolnilno delo ali dejavnost, podatki o postopku odločanja in izdaji soglasja za opravljanje dopolnilnega dela ali dejavnosti;
5. v evidenci daril: podatki o darilu, vrednosti darila in okoliščine prejema darila ter odločitev o ravnanju s prejetim darilom;
6. v evidenci nejavnih stikov oziroma lobiranja: podatki o kraju, času nejavnega stika, podatki o policijski enoti, v kateri je zaposlen uslužbenec policije, podatki o delovnem mestu uslužbenca, podatki o vsebini nejavnega stika, podatki o prejetih darilih;
7. v evidenci vlog policistov za pravno pomoč: številka odločbe, s katero je bila ali ni bila zagotovljena pravna pomoč policistu, datum izdaje odločbe o pravni pomoči, kdo je izdal odločbo o pravni pomoči, podatek, ali je bila odločba izdana zaradi uvedbe predkazenskega, kazenskega ali pravnega postopka, ali je bila izdana iz razlogov varstva osebnostne integritete policista ali zaradi varstva organizacijske integritete policije ali na podlagi zahteve policista za povrnitev finančnih sredstev, ko je bilo ugotovljeno, dani bila podana kazenska oziroma odškodninska odgovornost policista, številka, datum in ime pristojnega organa, ki je izdal odločbo, s katero je bilo pravnomočno odločeno o zadevi, ter podatki o finančnih sredstvih, porabljenih za pravno pomoč.

(6) Službena izkaznica in identifikacijska izkaznica lahko vsebujeta logično-tehnične zaščite in ključe, ki omogočajo pravilno in varno obdelavo podatkov policije, dostop v objekte, prostore in okoliše policije ter varno uporabo tehničnih sredstev in opreme policije.

(7) Evidenca službenih izkaznic in evidenca identifikacijskih izkaznic sta lahko urejeni tako, da je podatke iz navedenih evidenc mogoče na podlagi EMŠO ali identifikacijske oznake osebe, ki je v policijskih evidencah medsebojno povezovati s kadrovsko evidenco, evidenco registracije delovnega časa in evidenco vstopov v objekte policije, ki jo policija vodi na podlagi zakona, ki ureja naloge in pooblastila policije.

(8) Podatki v evidenci obvestil o nasprotjih interesov, evidenci dopolnilnega dela in dejavnosti, evidenci daril in evidenci nejavnih stikov so lahko urejeni tako, da jih je mogoče medsebojno povezovati na podlagi EMŠO ali identifikacijske oznake osebe, ki je v policijskih evidencah. Podatke v teh evidencah je mogoče na podlagi EMŠO ali identifikacijske oznake osebe, ki je v policijskih evidencah povezovati tudi s podatki v kadrovski evidenci.

(9) Oseba ima pravico do seznanitve s svojimi podatki v evidencah iz tega člena na način in skladno s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

(10) Podatki iz 3., 5. in 6. točke petega odstavka tega člena se zbirajo zaradi zagotavljanja notranje varnosti v policiji, posebej zmanjšanja tveganj za krnitev integritete uslužbencev policije in policijskih enot. Obdelujejo se na podlagi obvestil uslužbencev policije takrat, ko se sami znajdejo v položajih nasprotij interesov, sprejmejo darilo ali udeležijo nejavnega stika v skladu s predpisi, ki urejajo sistem javnih uslužbencev, ter predpisi, ki urejajo integriteto in preprečevanje korupcije.

(11) Podatki v evidencah iz drugega odstavka tega člena se hranijo ves čas zaposlitve uslužbenca policije. Po prenehanju zaposlitve se hranijo še pet let. Po preteku rokov hrambe se podatki anonimizirajo.

32.a člen **(varnostno preverjanje za opravljanje del)**

(1) Policija izvede varnostno preverjanje ponudnika, ki je naročniku (ministrstvo ali policija) oddal ponudbo po predpisih, ki urejajo javno naročanje (v nadaljnjem besedilu: ponudnik), za izvajanje storitev, gradenj ali dobavo blaga za policijo ali izvajanje storitev ali dobavo blaga v prostorih policije (v nadaljnjem besedilu: dela za policijo) z namenom zagotavljanja varnosti podatkov, uslužbencev, prostorov, objektov ali okolišev policije, kadar te varnosti ni mogoče zagotoviti z ukrepi iz načrta varovanja objektov, hišnega reda objektov ali drugimi varnostnimi ukrepi.

(2) Policija izvede varnostno preverjanje za stranko, ki ni ponudnik po predpisih o javnem naročanju in je oddal ponudbo na podlagi zakona, ki ureja obligacijska razmerja (v nadaljnjem besedilu: stranka), za izvajanje del za policijo z namenom zagotavljanja varnosti podatkov, uslužbencev, prostorov, objektov ali okolišev policije, kadar te varnosti ni mogoče zagotoviti z ukrepi iz načrta varovanja objektov, hišnega reda objektov ali drugimi varnostnimi ukrepi.

(3) Policija varnostno preverja ponudnika iz prvega odstavka, stranko iz drugega odstavka in osebe iz četrtega odstavka tega člena v primerih izvajanja naslednjih del:

- obdelave varovanih podatkov policije ali dostopa do tajnih podatkov;
- del za policijo, ki lahko vplivajo na varnost podatkov, uslužbencev, prostorov, objektov ali okolišev policije ter varnost oborožitve, sredstev in opreme.

(4) Ponudnik in stranka pri predložitvi ponudbe naročniku predloži seznam oseb, ki bodo opravljale posamezna dela za policijo. Policija pri varnostnem preverjanju oseb ugotavlja varnostne zadržke iz 1., 2., 3., 4., 7., 8. in 9. točke prvega odstavka 52. člena tega zakona. Oseba, pri kateri se ugotovi varnostni zadržek, ne more opravljati del za policijo. Če se med pogodbenim razmerjem za osebe pojavijo okoliščine, ki narekujejo ponovno varnostno preverjanje, se varnostno preverjanje ponovi, in če se pri tem ugotovijo varnostni zadržki, oseba ne more še naprej opravljati del za policijo.

(5) Ne glede na predpise, ki urejajo javno naročanje, naročnik (ministrstvo ali policija) iz sodelovanja v postopku javnega naročanja izključi ponudnika, če policija pri varnostnem preverjanju ugotovi varnostne zadržke iz 7. ali 8. točke prvega odstavka 52. člena tega zakona za člana upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa ali tistega, ki ima pooblastila za zastopanje, odločanje ali nadzor pri ponudniku (v nadaljnjem besedilu: predstavnik ponudnika). Enako ravna naročnik, če pri varnostnem preverjanju stranke iz drugega odstavka tega člena ugotovi varnostne zadržke iz 7. ali 8. točke prvega odstavka 52. člena tega zakona za člana upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa ali tistega, ki ima pooblastila za zastopanje, odločanje ali nadzor (v nadaljnjem besedilu: predstavnik stranke). Če se med pogodbenim razmerjem za predstavnika ponudnika ali stranke pojavijo okoliščine, ki narekujejo ponovno varnostno preverjanje, se varnostno preverjanje ponovi, in če se ugotovijo varnostni zadržki iz 7. ali 8. točke prvega odstavka 52. člena tega zakona za predstavnika ponudnika ali stranke, lahko naročnik odstopi od pogodbe.

(6) Ponudnik iz prvega odstavka, stranka iz drugega odstavka in oseba iz četrtega odstavka tega člena, ki je že bila varnostno preverjena, se ponovno varnostno preveri, če je od zadnjega varnostnega preverjanja minilo več kot leto dni, razen če se pojavijo nove okoliščine, zaradi katerih je potrebno varnostno preverjanje opraviti prej.

(7) Varnostno preverjanje se izvede v skladu s petim, šestim in sedmim odstavkom 51. člena in 53. členom tega zakona.

(8) Policija določi seznam del za policijo, ki zaradi načina ali narave izvajanja lahko vplivajo na varnost podatkov, uslužbencev, prostorov, objektov ali okolišev policije ter varnost oborožitve, sredstev in opreme.

33. člen **(pomoč posameznikov)**

(1) Posameznik, ki prostovoljno in ob soglasju policista pomaga pri opravljanju z zakonom določenih nalog policije in se pri tem poškoduje ali izgubi delovno zmožnost, je upravičen do vseh pravic in prejemkov, ki izhajajo iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, do katerih je upravičen policist v primeru poškodbe pri delu.

(2) Osnova za odmero pravic iz prejšnjega odstavka je osnovna plača policista v najnižjem plačnem razredu ali posameznikova plača, če je to zanj ugodneje.

(3) Če posameznik pri pomoči policiji izgubi življenje, so njegovi družinski člani upravičeni do družinske pokojnine v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(4) Ožji družinski člani (zakonec, zunajzakonski partner, partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti, otroci ter posvojenci) posameznika iz prejšnjega odstavka so skupaj upravičeni tudi do enkratne denarne pomoči v višini zadnjih šestih mesečnih plač tega posameznika oziroma šestih osnovnih plač policista v najnižjem plačnem razredu, če je to zanje ugodneje.

(5) Posameznik, ki je pomagal policiji, ima pravico do povračila škode, ki jo ima zaradi dane pomoči. V času izvajanja pomoči ima posameznik, ki pomaga policiji, pravico do ustrezne oskrbe, ki jo določi vodja policijske enote, v kateri se pomoč izvaja.

(6) V primeru ogroženosti posameznika, ki je pomagal oziroma pomaga policiji, in njegovih bližnjih lahko policija izvede ukrepe, določene v 66. členu tega zakona. Za izvedbo ukrepov je potrebno pisno soglasje ogrožene osebe.

(7) Za bližnjega se po tem zakonu štejejo ožji družinski člani in druge osebe, ki so s posameznikom v zaupnem razmerju in to okoliščino vsaj verjetno izkažejo.

(8) Če se zoper posameznika, ki je pomagal policiji, uvede predkazenski, kazenski ali pravdni postopek, ki je v zvezi z dano pomočjo, mu policija zagotovi plačano pravno pomoč v tem postopku na način, določen v predpisu iz 64. člena tega zakona.

34. člen **(obveščanje javnosti)**

(1) Policija obvešča javnost o zadevah s svojega delovnega področja, če s tem ne škodi izvajanju nalog policije ali upravičnim koristim drugih.

(2) Policija sme pozvati javnost k posredovanju koristnih podatkov za izvajanje nalog policije, pri čemer lahko razpiše denarno nagrado.

(3) Podatke in obvestila o opravljanju nalog iz prvega odstavka tega člena dajejo minister, generalni direktor policije, direktor policijske uprave, načelnik območne policijske postaje in drugi uslužbenci ministrstva oziroma policije, ki jih navedeni pooblastijo.

(4) Direktor policijske uprave in načelnik območne policijske postaje lahko obveščata javnost le o varnostni problematiki na območju policijske enote, ki jo vodita.

37. člen **(sodelovanje z veteranskimi in drugimi stanovskimi organizacijami)**

(1) Policija sodeluje z veteranskimi in drugimi stanovskimi organizacijami, katerih dejavnost je pomembna za ohranjanje zgodovinskega spomina delovanja policije, izpopolnjevanje in usposabljanje policistov ter promocijo poklica policista in jim v okviru možnosti omogoča uporabo nepremičnega in v posebnih primerih premožnega države.

(2) Možnosti in načine sodelovanja se opredeli v pravilniku, ki ga sprejme minister. Pravilnik mora med drugim določati, kdaj je uporaba nepremičnega ali premožnega države brezplačna in posebne primere uporabe premožnega države.

(3) Konkreten način sodelovanja s posamezno organizacijo iz prvega odstavka tega člena se opredeli s sporazumom, ki ga z vsako posamezno organizacijo skleneta minister in generalni direktor policije. Sporazum ne more omogočati, da bi člani organizacij iz prvega odstavka tega člena, ki so javni uslužbenci, naloge za organizacijo opravljali v okviru delovnega časa.

43.člen (policist)

(1) Policisti so uniformirani ali neuniformirani uslužbenci policije, ki opravljajo naloge policije in imajo pravico in dolžnost izvrševati policijska pooblastila.

(2) Za delovno mesto policista se zahteva najmanj srednješolska izobrazba. Za delovna mesta, za katera se zahteva poklic policista, se zahteva najmanj višješolska strokovna izobrazba ali najmanj srednješolska izobrazba in certifikat za nacionalno poklicno kvalifikacijo policist.

(3) Poklic policista se določi s poklicnim standardom, ki je podlaga za oblikovanje izobraževalnih programov.

(4) Ne glede na določbe zakona, ki ureja sistem javnih uslužbencev, pogoj glede predpisane izobrazbe za imenovanje v nazive četrtega kariernega razreda na delovnih mestih, za katera se zahteva poklic policista, izpolnjujejo tudi osebe, ki imajo najmanj srednješolsko izobrazbo in pridobijo certifikat za nacionalno poklicno kvalifikacijo policist. Delovna mesta, ki jih lahko zasedejo osebe, ki pridobijo certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije, se določijo v aktu o organizaciji in sistemizaciji.

(5) Policist, ki je najmanj pet let neprekinjeno zaposlen v policiji, je karierni policist. Ob prenehanju zaposlitve v policiji status kariernega policista preneha. Napotitev ali premestitev po odločitvi delodajalca v ministrstvo, v druge državne organe ali napotitev na podlagi 39. člena tega zakona se ne štejejo za prekinitve statusa kariernega policista. Status kariernega policista ne preneha tudi v primeru mirovanja pravic zaradi sklenitve pogodbe o zaposlitvi z drugim delodajalcem v interesu Republike Slovenije.

(6) Karierni policist se vključi v sistem izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja za pridobivanje znanj in usposobljenosti z namenom napredovanja in premeščanja na druga delovna mesta v policiji.

(7) Policist med trajanjem delovnega razmerja ne sme biti član politične stranke.

(8) Policist med trajanjem delovnega razmerja ne sme opravljati funkcije nepoklicnega župana, nepoklicnega podžupana ali občinskega svetnika.

(9) Policistu, ki med trajanjem delovnega razmerja prevzame opravljanje funkcije iz prejšnjega odstavka, preneha delovno razmerje.

(10) Policisti imajo službeno izkaznico, s katero izkazujejo pooblaščenost za izvajanje policijskih pooblastil.

(11) Službeno izkaznico izda generalni direktor policije.

(12) Obrazec službene izkaznice ter postopek za njeno izdajo in vrnitev predpiše minister.

45. člen **(sklenitev delovnega razmerja)**

(1) Sklenitev delovnega razmerja policistov se izvede skladno z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev, če ta zakon ne določa drugače.

(2) Delovno razmerje s kandidati za policiste se sklene na podlagi javne objave.

(3) Za sklenitev delovnega razmerja policista na delovnih mestih, za katera se zahtevajo posebna znanja in spretnosti, se ne uporablja zakon, ki ureja sistem javnih uslužbencev, in tudi ni potrebna javna objava. Delovna mesta se določijo v aktu o organizaciji in sistemizaciji.

(4) Policist, ki mu je prenehalo delovno razmerje v policiji, se v primeru ponovne sklenitve pogodbe o zaposlitvi v policiji na podlagi tretjega odstavka tega člena imenuje v isto stopnjo naziva in uvrsti v isti plačni razred, v katerega je bil imenovan oziroma uvrščen pred prenehanjem delovnega razmerja v policiji. Ne glede na določbo prejšnjega stavka policista ni mogoče uvrstiti v višji plačni razred, kot ga je na delovnem mestu mogoče doseči z napredovanjem.

(5) Če je policist iz prejšnjega odstavka pred prenehanjem delovnega razmerja v policiji dosegel naziv višje stopnje, kot ga je mogoče doseči na delovnem mestu, za katerega ob ponovni zaposlitvi v policiji sklene pogodbo o zaposlitvi, se imenuje v najvišji naziv, ki ga je mogoče doseči na tem delovnem mestu.

47. člen **(imenovanje in razrešitev generalnega direktorja policije)**

(1) Generalnega direktorja policije imenuje in razrešuje vlada na predlog ministra. Za postopek se uporabljajo določbe zakona, ki ureja sistem javnih uslužbencev.

(2) Generalni direktor policije je za svoje delo in delo policije odgovoren ministru.

(3) Poleg pogojev, določenih v zakonu, ki ureja sistem javnih uslužbencev, mora kandidat za generalnega direktorja policije izpolnjevati naslednje pogoje:

1. pogoje, ki jih ta zakon zahteva za sklenitev delovnega razmerja policista;
2. da ima najmanj 15 let delovnih izkušenj v policiji;
3. da ima najmanj osem let delovnih izkušenj na vodstvenih delovnih mestih v javnem sektorju.

48. člen **(namestnik generalnega direktorja policije)**

(1) Generalni direktor policije ima lahko tri namestnike, ki mu pomagajo pri vodenju policije v okviru pooblastil, ki jih določi generalni direktor policije s pisnim pooblastilom.

(2) V primeru odsotnosti ali zadržanosti generalni direktor policije pooblasti namestnika, ki ga nadomešča.

(3) Poleg pogojev, določenih v zakonu, ki ureja sistem javnih uslužbencev, mora kandidat za namestnika generalnega direktorja policije izpolnjevati naslednje pogoje:

1. pogoje, ki jih ta zakon zahteva za sklenitev delovnega razmerja policista;
2. da ima najmanj 12 let delovnih izkušenj v policiji;

3. da ima najmanj pet let delovnih izkušenj na vodstvenih delovnih mestih v javnem sektorju.

51. člen (varnostno preverjanje)

(1) Policija izvede varnostno preverjanje posameznika pred sklenitvijo delovnega razmerja za opravljanje nalog v policiji in pred sklenitvijo pogodbe o prostovoljni službi v pomožni policiji ter uslužbenca policije pred premestitvijo ali napotitvijo na določena delovna mesta v policiji in pred napotitvijo v mednarodne civilne misije in mednarodne organizacije ter napotitvijo v tujino, kjer bo opravljal policijske naloge, se izobraževal ali usposabljal brez prekinitve najmanj 25 dni.

(2) Policija varnostno preveri tudi osebe, ki se bodo izobraževale, izpopolnjevale ali usposabljele po programih policije.

(3) Policija ne izvede varnostnega preverjanja iz prvega odstavka tega člena za uslužbenca policije pred njegovo premestitvijo ali napotitvijo na določeno delovno mesto v policiji, če gre za premestitev ali napotitev na tako delovno mesto, ki je z aktom o organizaciji in sistemizaciji ter z odločitvenim modelom ocenjeno za enako ali manj izpostavljeno tveganjem.

(4) Policija, na predlog ministrstva, varnostno preveri posameznika pred sklenitvijo delovnega razmerja v ministrstvu za opravljanje strokovnih nalog upravljanja kadrovskih, finančno-računovodskih in logistično-podpornih virov za policijo, ravnanja s stvarnim premoženjem policije, upravljanja dokumentarnega gradiva policije ter izvajanja posamičnih strokovnih nalog na področju drugih splošnih zadev policije.

(5) Varnostno preverjanje je poizvedba, ki jo opravi policija in katere namen je zbrati podatke o morebitnih varnostnih zadržkih iz 52. člena tega zakona.

(6) Varnostno preverjanje osebe se izvaja z njeno pisno privolitvijo. Za osebo, ki ne privoli v varnostno preverjanje, se šteje, da ne izpolnjuje pogojev za sklenitev delovnega razmerja za opravljanje nalog v policiji, za opravljanje del za policijo ali za opravljanje del v prostorih policije, skladno s pogodbo, sklenjeno po predpisih o javnem naročanju, ali zakonu, ki ureja obligacijska razmerja, ali za premestitev ali napotitev v mednarodno civilno misijo ali mednarodno organizacijo ali napotitev v tujino, kjer bo opravljala policijske naloge, se izobraževala ali usposabljala brez prekinitve najmanj 25 dni, ali na določeno delovno mesto oziroma za sklenitev pogodbe o prostovoljni službi v pomožni policiji ali sklenitev pogodbe o izobraževanju, izpopolnjevanju ali usposabljanju po programih policije ali za sklenitev delovnega razmerja v ministrstvu za opravljanje strokovnih nalog upravljanja kadrovskih, finančno-računovodskih in logistično-podpornih virov za policijo, ravnanja s stvarnim premoženjem policije, upravljanja dokumentarnega gradiva policije in izvajanja posamičnih strokovnih nalog na področju drugih splošnih zadev policije. Če predstavnik ponudnika ali stranke iz petega odstavka 32.a člena tega zakona ne privoli v varnostno preverjanje, se šteje, da ponudnik ali stranka ne izpolnjuje pogojev za oddajo naročila in ga naročnik (ministrstvo ali policija) izključi iz postopka oddaje javnega naročila oziroma s stranko ne sklene pogodbe za opravljanje del.

(7) Policija pri varnostnem preverjanju pridobiva podatke neposredno od osebe, na katero se podatki nanašajo, od drugih oseb, organov in organizacij in iz že obstoječih zbirk podatkov. Če policija pri varnostnem preverjanju zbira osebne in druge podatke o preverjeni osebi iz že obstoječih zbirk podatkov, so ji organi, organizacije in drugi subjekti, ki na podlagi zakona vodijo zbirke podatkov, dolžni na podlagi pisne ali s pisno obliko izenačene zahteve brezplačno posredovati zahtevane osebne in druge podatke.

(8) Določena delovna mesta iz prvega odstavka tega člena so delovna mesta, ki so izpostavljena dodatnim tveganjem za prisotnost varnostnih zadržkov iz 52. člena tega zakona ter določena v aktu o organizaciji in sistemizaciji.

(9) Osebe iz prvega, drugega in četrtega odstavka tega člena ter osebe iz 32.a člena tega zakona imajo pravico do vpogleda, prepisa oziroma izpisa podatkov o svojem varnostnem preverjanju v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, razen v podatke, katerih razkritje bi ogrozilo vire varnostnega preverjanja oziroma če bi to neposredno onemogočilo izvedbo nalog policije ali ogrozilo varovane podatke policije in tajne podatke.

52. člen **(varnostni zadržki)**

(1) Varnostni zadržki so:

1. lažne navedbe podatkov preverjane osebe v vprašalniku ali v razgovoru za varnostno preverjanje;
2. pravnomočna obsodba za naklepno kaznivo dejanje z elementi nasilja, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti;
3. pravnomočna odločba o prekršku zoper javni red in mir z elementi nasilja ter prekrškov s področja proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami ter orožja;
4. dokončen disciplinski ukrep zaradi težje disciplinske kršitve pri obdelovanju oziroma obravnavanju tajnih podatkov, osebnih podatkov in varovanih podatkov policije;
5. odvisnost od alkohola, prepovedanih drog oziroma druga zasvojenost;
6. bolezni ali duševne motnje, ki bi lahko ogrozile varno opravljanje nalog policije;
7. članstvo ali sodelovanje v organizacijah ali skupinah, ki ogrožajo vitalne interese Republike Slovenije ali držav članic političnih, obrambnih in varnostnih zvez, katerih članica je Republika Slovenija;
8. navezovanje stikov in poskusov novačenja organizacij in združb, ki delujejo zoper pravni red Republike Slovenije;
9. utemeljen dvom o zanesljivosti ali verodostojnosti osebe iz prvega, drugega in četrtega odstavka prejšnjega člena ter osebe iz 32.a člena tega zakona.

(2) Če se z varnostnim preverjanjem ugotovi sum odvisnosti od alkohola, drog ali drugih zasvojenosti iz 5. točke prejšnjega odstavka oziroma sum bolezni ali duševnih stanj iz 6. točke prejšnjega odstavka, policija ta sum preveri tako, da napoti preverjano osebo na zdravniški pregled v zdravstveno organizacijo, ki jo določi policija. Preverjanje se opravi na podlagi sklepa o napotitvi. Če se preverjana oseba pregleda iz neupravičenih razlogov ne udeleži v roku, ki ji ga določi zdravstvena organizacija, se šteje, da ne izpolnjuje pogojev za sklenitev delovnega razmerja za opravljanje nalog v policiji, za premestitev ali napotitev v mednarodno civilno misijo ali mednarodno organizacijo ali na določeno delovno mesto oziroma za sklenitev pogodbe o prostovoljni službi v pomožni policiji.

(3) Utemeljen dvom o zanesljivosti ali verodostojnosti osebe iz 9. točke prvega odstavka tega člena obstaja, če se na podlagi ugotovljenih dejstev iz prekrškovnih ali kazenskih postopkov ali življenjskih razmer lahko sklepa, da bo oseba nezakonito ali nestrokovno:

- opravljala naloge v policiji oziroma v mednarodni civilni misiji ali mednarodni organizaciji ali v tujini, kjer bo opravljala policijske naloge, se izobraževala ali usposabljala brez prekinitve najmanj 25 dni,
- opravljala dela za policijo ali opravljala dela v prostorih policije skladno s pogodbo, sklenjeno po predpisih o javnem naročanju ali po zakonu, ki ureja obligacijska razmerja,
- opravljala strokovne naloge upravljanja kadrovske, finančno-računovodske in logistično-podpornih virov za policijo, ravnanja s stvarnim premoženjem policije, upravljanja dokumentarnega gradiva policije in izvajanja posamičnih strokovnih nalog na področju drugih splošnih zadev policije v ministrstvu.

(4) Utemeljen dvom iz prejšnjega odstavka je podan tudi, če bi izobraževanje, izpopolnjevanje ali usposabljanje osebe po programih policije vplivalo na notranjo varnost v policiji ali ugled policije.

(5) Pri presoji utemeljenega dvoma se upoštevajo okoliščine in teža storitve posameznih dejanj oziroma kršitev, vrsta in višina predpisane oziroma izrečene sankcije, življenjske razmere oseb, čas, ki je pretekel od storitve, vpliv na varnost ljudi in premoženja, starost osebe v času storitve oziroma kršitve ter povezava med dejanjem in nalogami iz tretjega in četrtega odstavka tega člena.

56. člen **(pravnomočna kazenska sodba)**

(1) Če je bil policist pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot tri mesece zaradi naklepne kaznivega dejanja, povezanega z uporabo policijskih pooblastil, mu preneha pogodba o zaposlitvi. Delovno razmerje mu preneha s sklepom generalnega direktorja policije, najpozneje pa 15. dan po vročitvi pravnomožne sodbe policiji.

(2) Sodišče mora v primerih iz prejšnjega odstavka pravnomožno sodbo poslati policiji.

61. člen **(odvzem policijskih pooblastil)**

(1) Generalni direktor policije lahko z odločbo odvzame policistu pravico izvajati policijska pooblastila:

- če uporabi policijska pooblastila v nasprotju s predpisi;
- če ravna v nasprotju z določbo zakona, ki določa naloge in pooblastila policije in določa, da morajo policisti tudi zunaj delovnega časa preprečevati nezakonita dejanja ter izvajati naloge policije, če je zaradi nezakonitega dejanja ali zaradi splošne nevarnosti neposredno ogroženo življenje, zdravje, osebna varnost ali premoženje;
- če tretjič ne opravi preizkusa iz 57. člena tega zakona;
- če se ugotovi, da ima dvojno državljanstvo;
- če ne izpolnjuje več pogojev za dostop do tajnih podatkov zahtevane stopnje ali
- če opravlja dela iz 75. člena tega zakona.

(2) Generalni direktor policije z odločbo odvzame policistu pravico izvajati policijska pooblastila na podlagi ocene zdravstvene komisije, da ni zmožen za opravljanje svojega dela, ali če ugotovi, da je član politične stranke.

(3) Zoper odločbo iz prvega in drugega odstavka tega člena je dopustna pritožba. O pritožbi odloča minister.

(4) Policista iz prvega in drugega odstavka tega člena generalni direktor policije premesti na drugo delovno mesto, ustrezno njegovi strokovni izobrazbi. Če uslužbenec ponujeno delovno mesto, ki ustreza njegovi izobrazbi, odkloni ali če mu takega delovnega mesta v policiji ali drugem državnem organu ni mogoče zagotoviti, mu po preteku odpovednega roka preneha delovno razmerje.

(5) Policistu iz prvega in drugega odstavka tega člena se odvzamejo službena izkaznica, orožje in uniforma ter se mu prepreči dostop do evidenc.

62. člen **(omejitev policijskih pooblastil)**

(1) Policistu, ki je zaradi težav z duševnim zdravjem začasno nezmožen izvajati policijska pooblastila, lahko generalni direktor policije na podlagi ocene zdravstvene komisije policije z odločbo začasno omeji

izvajanje policijskih pooblastil tako, da se mu odvzameta službeno orožje in službena izkaznica, lahko pa tudi prepreči dostop do evidenc in neposrednemu vodji policista odredi, da policistu v tem času odreja delo, primerno njegovemu zdravstvenemu stanju. Ukrep lahko traja največ 60 dni in se lahko na podlagi ocene zdravstvene komisije podaljša, vsakič za največ 60 dni, do zaključka zdravljenja.

(2) Neposredni vodja policista, ki meni, da so se pri policistu pojavile okoliščine iz prejšnjega odstavka, v roku 24 ur ali najpozneje prvi naslednji delovni dan predloži predlog za oceno zmožnosti policista za opravljanje nalog policije zdravstveni komisiji policije, policistu pa takoj odvzame službeno orožje in službena izkaznica ter mu prepreči dostop do evidenc. Zdravstvena komisija mora predlog obravnavati in v osmih dneh po prejemu predloga z oceno zmožnosti policista za opravljanje nalog policije seznaniti generalnega direktorja policije ali predlagatelju sporočiti, da pogoji za omejitev izvajanja policijskih pooblastil iz prejšnjega odstavka niso izpolnjeni. V primeru začasne zadržanosti od dela zaradi bolezni se roki iz prejšnjega stavka štejejo od vrnitve policista na delo.

(3) Predlog za oceno zmožnosti policista za opravljanje nalog policije zaradi okoliščin iz prvega odstavka tega člena lahko zdravstveni komisiji policije predloži tudi izvajalec medicine dela ministrstva.

(4) O prenehanju razlogov za začasni ukrep po prvem odstavku tega člena zdravstvena komisija obvesti generalnega direktorja policije, ki nemudoma odpravi ukrep.

(5) Zoper odločbo iz prvega odstavka tega člena je dopustna pritožba v osmih dneh. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe. O pritožbi odloči minister v roku osmih delovnih dni.

65. člen **(psihološka pomoč in psihološka podpora)**

(1) Policija zagotavlja strokovno psihološko pomoč in psihološko podporo uslužbencem policije v primeru hujših psihičnih obremenitev pri opravljanju nalog policije in drugih dogodkih, ki vplivajo na opravljanje nalog policije, ter udeležbo v programih, namenjenih obvladovanju psihičnih obremenitev.

(2) Psihološko pomoč in podporo iz prejšnjega odstavka lahko policija zagotovi tudi ožjim družinskim članom uslužbenca policije.

(3) Vrste in način izvajanja strokovne psihološke pomoči in podpore za obvladovanje psihičnih obremenitev predpiše minister na predlog generalnega direktorja policije.

69. člen **(začasna premešitev v drug državni organ)**

(1) Policist je lahko zaradi varovanja določenih oseb in objektov, nadzora nad delom policije ali obravnave pritožb nad delom policije premeščen na delo v ministrstvo ali drug državni organ.

(2) Premestitev iz prejšnjega odstavka se lahko opravi samo na podlagi pisnega soglasja policista. Ne glede na določbe zakona, ki ureja sistem javnih uslužbencev, je lahko policist iz prejšnjega odstavka začasno premeščen za obdobje do štirih let z možnostjo sporazumnega podaljšanja za največ štiri leta.

(3) Policist, ki je premeščen na podlagi prvega odstavka tega člena, je za svoje delo odgovoren predstojniku organa, v katerega je premeščen. V času začasne premestitve ima pravice in obveznosti, ki izhajajo iz tega zakona, v obsegu, določenem v sporazumu med državnim organom, kamor je policist začasno premeščen, in policijo.

(4) Po izteku začasne premestitve po tem členu ima policist pravico vrniti se na delo v policijo na delovno mesto, ki ustreza njegovemu nazivu in za katero izpolnjuje pogoje.

71. člen

(pripravljenost za delo)

(1) Pripravljenost za delo je poseben delovni pogoji, pri katerem mora biti uslužbenec policije, ki mu je pripravljena odredena, v pripravljenosti za delo doma ali na določenem kraju. Pripravljenost pomeni dosegljivost uslužbenca policije po telefonu ali drugih sredstvih za potrebe prihoda na delovno mesto ali na kraj, kjer je treba opraviti nujno nalogo.

(2) Uslužbenec policije, ki je v času pripravljenosti poklican na delo, se mora v najkrajšem možnem času zglasiti na delovnem mestu ali kraju, kjer je treba opraviti nujno nalogo.

(3) Pripravljenost za delo se ne šteje v delovni čas.

(4) Če uslužbenec policije med pripravljenostjo za delo začne opravljati delo, se mu čas opravljanja dela šteje v delovni čas.

(5) Uslužbencu policije, ki mu je odredena pripravljena za delo na določenem kraju, pripada izplačilo za čas pripravljenoosti v višini 50 odstotkov urne postavke osnovne plače.

(6) Pripravljenost za delo lahko odredita generalni direktor policije in direktor policijske uprave ali osebe, ki jih pooblastita.

80. člen

(dvojezično poslovanje policije na območjih občin, v katerih živita avtohtoni narodni skupnosti)

(1) Na območjih občin, v katerih živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, je poslovanje policije dvojezično. Delovna mesta, kjer je v skladu z zakonom o javnih uslužbencih potrebno znanje jezika narodnih skupnosti, in nivo znanja jezika narodnih skupnosti ob predhodnem soglasju narodnih skupnosti določi minister.

(2) Za delovna mesta iz prejšnjega odstavka policija zagotavlja usposabljanje za pridobitev znanja jezika narodnih skupnosti.

85. člen

(stroški pogreba in enkratna denarna pomoč)

(1) Za policista, ki je pri opravljanju operativnega ali drugega nevarnega dela izgubil življenje, policija v soglasju s svojci izvede pogrebne slovesnosti in poravnava stroške pogreba v kraju, ki ga določijo svojci.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka ožjim družinskim članom policista skupaj pripada enkratna denarna pomoč, v višini skupnega zneska bruto plač, ki jih je v zadnjih dvanajstih mesecih prejel pokojni policist. Znesek enkratne denarne pomoči določi generalni direktor policije s sklepom.

(3) Generalni direktor policije lahko z internim aktom določi protokol pogrebne slovesnosti.

86. člen

(pravice družinskih članov po smrti policista)

(1) Ožjim družinskim članom policista, ki je pri opravljanju operativnega ali drugega nevarnega dela izgubil življenje, pripadajo tudi naslednje pravice:

- psihološka pomoč in podpora ob smrti policista;

- štipendiranje otrok in posvojencev, ki se šolajo v osnovni in srednji šoli, ter študentov, vendar ne dlje, kakor do leta, v katerem dopolnijo 27 let starosti;
- prednost pri vpisu v dijaški ali študentski dom;
- kritje stroškov šolske malice ali bonov za študentsko prehrano;
- prednost pri vpisu v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo in zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna;
- povračilo stroškov javnega vrtca, zasebnega vrtca s koncesijo ali zasebnega vrtca, ki se financira iz občinskega proračuna;
- brezplačno svetovanje in nudenje informacij v zvezi z urejanjem zadev, povezanih s smrtjo policista;
- prednost pri zaposlitvi brezposelnega zakonca, zunajzakonskega partnerja, partnerja partnerske zveze, otroka v policiji pod pogojem, da izpolnjuje pogoje za zasedbo delovnega mesta, določene v 44. členu tega zakona;
- brezplačna uporaba počitniških zmogljivosti ministrstva deset let po smrti policista, in sicer sedem dni v letu.

(2) V primeru policista iz prvega odstavka tega člena, ki je imel sklenjeno pogodbo o najemu službenega stanovanja, se z ožjim družinskim članom tega policista sklene nova pogodba o najemu službenega stanovanja za nedoločen čas.

(3) Osebe iz druge alineje prvega odstavka tega člena imajo pravico do štipendije v višini razlike med osnovo, ki znaša 100 odstotkov najvišje možne kadrovske štipendije v skladu z akti vlade o štipendiranju za otroke, ki se šolajo v osnovni šoli, 110 odstotkov za dijake srednjih šol in 120 odstotkov za študente, ter štipendijo, ki jo prejema upravičenec.

(4) Štipendija, določena na način iz prejšnjega odstavka, se poveča za 40 odstotkov, če prejemnik štipendije med šolanjem prebiva zunaj kraja stalnega prebivališča.

(5) V primeru pridobitve štipendije Ad futura, opredeljene v zakonu, ki ureja štipendiranje, se štipendija iz tega člena izplačuje v celoti in hkrati.

(6) Upravičenec izgubi pravico do štipendije, kritja stroškov šolske malice ali bonov za študentsko prehrano, če je pravnomočno obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti, in je zanj predpisana kazen zapora najmanj pet let, ali je pravnomočno obsojen zaradi drugega kaznivega dejanja na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev. Pravico do štipendije izgubi tudi mladoletnik, če mu je izrečen vzgojni ukrep oddaje v vzgojni zavod ali oddaje v prevzgojni dom v skladu s kazensko zakonodajo.

(7) Sredstva za uveljavljanje in uživanje pravic po tem členu zagotavlja ministrstvo.

(8) Način uveljavljanja in dodelitve pravic ožjim družinskim članom po smrti policista iz tega in naslednjega člena predpiše vlada.

88. člen

(službena stanovanja in počitniška dejavnost)

(1) Uslužbencem policije se dodeljujejo službena stanovanja.

(2) Minister z internim aktom določi merila in kriterije ter postopke za dodeljevanje službenih stanovanj, samskih sob in ležišč v samskih sobah. Minister določi tudi način uporabe samskih sob in ležišč v samskih sobah.

(3) Z upokojenim uslužbencem policije, ki se je upokojil zaradi poklicne bolezni ali priznane invalidnosti I. kategorije ali iz drugih posebej utemeljenih razlogov, kot je na primer vezanost na zdravstveno dejavnost, ki jo opravljajo javni zdravstveni zavodi ter druge pravne in fizične osebe na podlagi dovoljenja za opravljanje zdravstvene dejavnosti zaradi trajnega zdravljenja, trajna vezanost na invalidski voziček ali trajna pomoč druge osebe, se sklepajo pogodbe o najemu ali podaljšanju najema službenih stanovanj, samskih sob in ležišč v samskih sobah pod enakimi pogoji kot z uslužbenci policije iz prvega odstavka tega člena. Druge posebej utemeljene razloge iz prejšnjega stavka ugotavlja strokovna komisija, ki jo za vsak primer posebej imenuje minister. Minister določi kriterije, kaj šteje za druge posebej utemeljene razloge, z internim aktom iz prejšnjega odstavka.

(4) Upokojenim uslužbencem policije se omogoči koriščenje počitniških zmogljivosti ministrstva pod pogoji, ki veljajo za uslužbence ministrstva.

88.a člen **(podelitev službenega orožja v osebni zadolžitvi)**

(1) Po upokojitvi se policistu podeli kratkocevno službeno orožje, ki ga je do tedaj imel v osebni zadolžitvi, ali drugo sistemizirano kratkocevno strelno orožje, ki je starejše od 15 let, če:

- policist pred upokojitvijo pisno izrazi željo po posedovanju tega orožja in
- poda pisno izjavo, da bo v treh mesecih po upokojitvi vložil vlogo za izdajo orožne listine.

(2) O nameravani podelitvi strelnega orožja se izda potrdilo, ki vsebuje podatke, potrebne za izdajo orožne listine. Strelno orožje upokojeni policist prejme v posest po izdaji orožne listine.

(3) Upokojeni policist mora v enem letu po izdaji potrdila iz prejšnjega odstavka pridobiti orožno listino v skladu s predpisi o orožju in prevzeti podeljeno orožje, sicer izgubi pravico do podelitve službenega orožja.

90. člen **(priznanja)**

(1) Za širjenje varnostne kulture, za zasluge in prispevek k razvijanju in krepitvi varnosti Republike Slovenije, za pomoč policiji ali za sodelovanje in pomoč v posameznih varnostnih akcijah se podeljujejo priznanja.

(2) Priznanja iz prejšnjega odstavka se podeljujejo uslužbencem policije in javnim uslužbencem ministrstva, enotam policije, notranjim organizacijskim enotam ministrstva, pomožnim policistom, posameznikom, državnim organom, samoupravnim lokalnim skupnostim ter pravnim osebam javnega in zasebnega prava.

(3) Za dolgoleten izjemen osebni prispevek pri krepitvi varnosti Republike Slovenije ter razvoju in krepitvi policije se lahko uslužbencem policije in javnim uslužbencem ministrstva kot priznanje podeli strelno orožje. Policija posebej za ta namen nabavi kratkocevno orožje kategorije B v skladu z zakonom, ki ureja orožje.

(4) Za hrabro in požrtvovalno dejanje se prejemniku poleg priznanja izplača tudi denarna nagrada.

(5) Generalni direktor policije lahko policistu, ki je prejemnik priznanja policije za hrabrost, s sklepom določi do 15 dni plačane odsotnosti z dela.

(6) Vrste priznanj, podrobnejše pogoje za podelitev priznanj, višino denarne nagrade iz četrtega odstavka tega člena ter postopek podeljevanja priznanj predpiše minister.

101. člen **(opravljanje nalog pomožne policije)**

(1) Pomožni policisti so državljani Republike Slovenije, ki so sklenili pogodbo o prostovoljni službi v pomožni policiji in so usposobljeni za izvajanje policijskih nalog. Pomožni policisti sklenejo pogodbo o prostovoljni službi v pomožni policiji praviloma za obdobje najmanj petih let.

(2) Kandidati za pomožne policiste so osebe na osnovnem usposabljanju za pomožne policiste, ki so sklenile pogodbo o osnovnem usposabljanju, ali osebe, ki so že uspešno opravile osnovno usposabljanje, niso pa še sklenile pogodbe o prostovoljni službi v pomožni policiji.

(3) V pomožni policiji lahko sodelujejo ženske in moški od dopolnjenega 18. leta starosti do konca koledarskega leta, v katerem dopolnijo 60 let, in ki izpolnjujejo pogoje iz 44. člena tega zakona ter imajo najmanj srednjo strokovno ali srednjo splošno izobrazbo.

(4) S pomožnim policistom se lahko po dopolnjeni starosti 60 let sklene nova pogodba o prostovoljni službi v pomožni policiji od enega do petih let, če uspešno opravi zdravniški pregled in če posebna komisija ugotovi, da ima ustrezne psihofizične sposobnosti.

(5) V pomožni policiji ne morejo sodelovati uslužbenec policije, uslužbenec ministrstva na področju logistično-podpornih nalog ter usmerjanja in nadzora policije, poklicni pripadnik Slovenske vojske, pripadnik rezervne sestave Slovenske vojske, uslužbenec Obveščevalno varnostne službe Ministrstva za obrambo, poklicni gasilec, uradna oseba Finančne uprave Republike Slovenije, pravosodni policist, občinski redar ali delavec, zaposlen v gospodarski družbi, zavodu ali drugi organizaciji, katere dejavnost je po odločitvi Vlade Republike Slovenije posebnega pomena za obrambo.

(6) Pomožni policisti imajo v času opravljanja službe v policiji vsa policijska pooblastila.

(7) Pri opravljanju službe v pomožni policiji za pomožne policiste, ki imajo status upokojenca, ne veljajo omejitve glede trajanja začasnega ali občasnega dela in omejitve glede najvišjega skupnega dohodka v koledarskem letu, določene v zakonu, ki ureja trg dela.

(8) Matična enota pomožnega policista je policijska uprava, v katero je s pogodbo razporejen pomožni policist, ali notranja organizacijska enota generalne policijske uprave.

102. člen **(pravice in dolžnosti pomožnih policistov in kandidatov za pomožne policiste)**

(1) Pomožni policisti in kandidati za pomožne policiste so se dolžni udeleževati usposabljanj, pomožni policisti pa so se dolžni odzvati tudi na poziv za opravljanje nalog policije. Način izpolnjevanja obveznosti udeležbe na usposabljanju in odzivanje na poziv za opravljanje nalog se določita v pogodbi.

(2) Pomožni policist med trajanjem pogodbe o prostovoljni službi v pomožni policiji prejema plačilo za pripravljenost, med usposabljanjem in med opravljanjem službe v policiji pa ima pravico do plačila za opravljeno delo ter drugih prejemkov in povračil stroškov v zvezi z delom.

(3) Kandidat za pomožnega policista je med osnovnim usposabljanjem upravičen do plačila za čas usposabljanja ter drugih prejemkov ter povračil stroškov v zvezi z usposabljanjem.

(4) Pomožni policist in kandidat za pomožnega policista, ki je v delovnem razmerju, je samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, je med usposabljanjem in med opravljanjem službe v pomožni policiji upravičen do nadomestila plače.

(5) Nadomestilo plače iz prejšnjega odstavka se izplača v breme policije.

(6) Pomožnemu policistu in kandidatu za pomožnega policista, ki prejema pokojnino ali denarno nadomestilo za primer brezposelnosti, pripada pokojnina oziroma denarno nadomestilo tudi med usposabljanjem in med opravljanjem službe v policiji.

108. člen **(dolžnosti in status obveznikov)**

(1) Za delovanje policije ob naravnih in drugih nesrečah, v krizi, vojnem ali izrednem stanju se uslužbenci policije, pomožni policisti in javni uslužbenci ministrstva (v nadaljnjem besedilu: obvezniki), ki opravljajo za policijo pomembne naloge ali naloge za zagotovitev notranje varnosti, razporejajo na delovno dolžnost ali na dolžnost sodelovanja v civilni zaščiti v ministrstvu in policiji.

(2) Obvezniki, ki opravljajo za policijo pomembne naloge oziroma naloge za zagotovitev notranje varnosti, ki prostovoljno ali nepoklicno opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči, morajo opravljati te naloge na način, ki jih ne ovira pri opravljanju nalog policije.

(3) Ministrstvo za potrebe izvajanja priprav in delovanja policije ob naravnih in drugih nesrečah, v krizi, vojnem ali izrednem stanju vodi evidenco obveznikov, razporejenih na delovno dolžnost v ministrstvu ter policiji, in obveznikov civilne zaščite v ministrstvu in policiji.

(4) Evidenca obveznikov, razporejenih na delovne dolžnosti, in obveznikov civilne zaščite v ministrstvu in policiji vsebuje naslednje podatke:

- osebno ime, kraj rojstva, davčno številko, podatke o stalnem in začasnem prebivališču,
- o delovnem razmerju in delovnem mestu,
- o strokovni izobrazbi, funkcionalnem in specialnem znanju ter druge podatke o strokovni usposobljenosti in izkušnjah,
- o prenehanju delovnega razmerja,
- o izvajanju obveznosti iz delovne dolžnosti in dolžnosti civilne zaščite v ministrstvu oziroma policiji (datum razporeditve, številko dokumenta razporeditve),
- o pristojnem upravnem organu za razporejanje, datumu ukinitve razporeditve, vrsti dolžnosti,
- o izvajanju nalog civilne zaščite v ministrstvu in policiji.

(5) Upravni organi, pristojni za obrambne zadeve in za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki vodijo zbirke osebnih in drugih podatkov o vojaških obveznikih in obveznikih civilne zaščite ter sredstvih iz popisa, so dolžni posredovati ministrstvu osebne in druge podatke, ki so potrebni za izvajanje priprav in delovanje policije ob naravnih in drugih nesrečah, v krizi, vojnem ali izrednem stanju.

109.b člen

(1) Uslužbenec policije, ki ima status veterana oziroma veteranke v vojni za Slovenijo v skladu z Zakonom o vojnih veteranih (Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 101/06 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 32/14 in 21/18 – ZNOrg) (v nadaljnjem besedilu: vojni veteran), ki je do upokojitve delal v policiji, lahko zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe za službeno stanovanje ali stanovanje v lasti Republike Slovenije, ki mu ga je dodelilo ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, na podlagi razpisa, za nedoločen čas z enakimi pravicami in obveznostmi iz najemnega razmerja.

(2) Vojni veteran lahko zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe iz prejšnjega odstavka za nedoločen čas, če to stanovanje pomeni njegovo edino stanovanje, in če on ali njegov zakonec, zunajzakonski partner ali partner iz partnerske zveze ali njegov družinski član iz četrtega odstavka tega člena, ki z njim stalno prebiva in je naveden v najemni pogodbi, ni lastnik ali solastnik drugega stanovanja ali nepremične, ki je primerna za bivanje, in če on in njegov zakonec, zunajzakonski partner ali partner iz

partnerske zveze ali njegov družinski član iz četrtega odstavka tega člena, ki z njim stalno prebiva in je naveden v najemni pogodbi, ne razpolaga s finančnimi sredstvi ali nepremičnino, ki mu omogoča nakup stanovanja oziroma nepremičnine, primerne za bivanje, ki je primerljivo s stanovanjem, v katerem biva (primerljiva tržna cena).

(3) V primeru smrti vojnega veterana lahko zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe iz prvega odstavka tega člena za nedoločen čas tudi njegov zakonec, zunajzakonski partner ali partner iz partnerske zveze.

(4) V primeru smrti vojnega veterana lahko njegov otrok, njegov posvojenec in otrok, ki je bil z vojnim veteranom v skrbniškem razmerju, zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe iz prvega odstavka tega člena za čas, ko bi za vojnega veterana veljala obveznost preživljanja otroka v skladu s predpisi, ki urejajo družinska razmerja.